

UMCS
UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIwersytet Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie

Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **PSYCHOLOGIA**

1. Poziom/y studiów: **studia jednolite magisterskie**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹

Psychologia

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nie dotyczy		

b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
	Nie dotyczy		

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu .....²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych .....²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu .....²
- nauczyciel prowadzący zajęcia .....²

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Nazwa kierunku: Psychologia

Załącznik nr 19 do Uchwały Senatu Nr XXIV – 29.21/19

Profil – ogólnoakademicki³

Poziom studiów :jednolite studia magisterskie⁴

Dziedzina: nauki społeczne, dyscyplina naukowa: psychologia - 100 %⁵

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 7⁶

Symbole efektów kierunkowych	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do uniwersalnych charakterystyk PRK ⁷	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia PRK dla właściwego poziomu ⁸
1	2	3	4
	WIEDZA: ABSOLWENT ZNA I ROZUMIE	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_W01	Historyczny dorobek psychologii oraz dokonania i kierunki rozwoju psychologii naukowej w kontekście osiągnięć oraz dylematów współczesnej cywilizacji.	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W02	Postulat wieloparadygmatyczności uprawiania badań naukowych w psychologii.	P7U_W	P7S_WG

³ Wpisać właściwe: ogólnoakademicki lub praktyczny

⁴ Wpisać właściwe: pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

⁵ Wpisać zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych. Kierunek należy przyporządkować do co najmniej 1 dyscypliny. W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia (liczona wg. punktów ECTS). Należy wskazać % udział poszczególnych dziedzin i dyscyplin.

⁶ Wpisać właściwe: studia pierwszego stopnia – poziom 6, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie – poziom 7.

⁷ Należy odnieść się do właściwego poziomu PRK 6-8 zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji

⁸ Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W przypadku studiów inżynierskich powinny uwzględniać również możliwość uzyskania wszystkich kompetencji inżynierskich, o których mowa w cz. III rozporządzenia. Efekty uczenia się dla kierunków z dziedziny sztuki powinny zawierać odniesienia również do cz. II rozporządzenia.

K_W03	Fakty wynikające ze specyfiki przedmiotowej i metodologicznej wybranych, pokrewnych psychologii, dyscyplin z obszaru nauk społecznych i humanistycznych.	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W04	Zjawiska potrzebne wykształceniu psychologa z obszaru nauk przyrodniczych, medycznych i ścisłych.	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W05	Teorie i złożone zależności między głównymi subdyscyplinami psychologii oraz ich specyfikę terminologiczną.	P7U_W	P7S_WG
K_W06	Charakterystykę funkcjonowania człowieka w normie i patologii.	P7U_W	P7S_WG
K_W07	Rolę więzi społecznych istotnych z punktu widzenia procesów rozwojowych, edukacyjnych oraz pomocowych (w tym terapeutycznych).	P7U_W	P7S_WG
K_W08	Specyfikę różnych środowisk funkcjonowania człowieka oraz założeń i celów działania organizacji, instytucji: edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, pomocowych i terapeutycznych.	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W09	Metodologię subdyscyplin psychologii zorientowanych na badania podstawowe oraz z zakresu psychologii stosowanej.	P7U_W	P7S_WG
K_W10	Problemy etyczne, bioetyczne współczesnego świata dotyczące norm i reguł postępowania w badaniach naukowych oraz praktyce psychologicznej.	P7U_W	P7S_WK
K_W11	Pojęcia i zasady ochrony prawa autorskiego i własności intelektualnej oraz zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P7U_W	P7S_WK
	UMIEJĘTNOŚCI: ABSOLWENT POTRAFI	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_U01	Pozyskiwać informacje z różnych źródeł i baz danych oraz selekcjonować, analizować a także krytycznie oceniać idee i poglądy zawarte w różnych podejściach teoretycznych.	P7U_U	P7S_UW
K_U02	Formułować i weryfikować hipotezy naukowe w oparciu o wiedzę teoretyczną oraz uzyskane wyniki badań.	P7U_U	P7S_UW
K_U03	Ocenić przydatność różnorodnych narzędzi i procedur badań psychologicznych.	P7U_U	P7S_UW
K_U04	Samodzielnie konstruować metody badań i narzędzia badawcze.	P7U_U	P7S_UW
K_U05	Planować i realizować projekty badawcze z wykorzystaniem narzędzi diagnostycznych w celu rozwiązywania problemów psychologicznych.	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
K_U06	Interpretować wyniki badań, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych i przedstawić raport z badania empirycznego.	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
K_U07	Analizować i samodzielnie opracować opinie, diagnozy i ekspertyzy psychologiczne.	P7U_U	P7S_UW
K_U08	Rozpoznać objawy i przyczyny wybranych problemów psychologicznych, zaburzeń psychicznych, zmian chorobowych oraz dysfunkcji społecznych.	P7U_U	P7S_UW
K_U09	Planować i organizować działania o charakterze profilaktyki zaburzeń i wspomagania rozwoju oraz pomocy psychologicznej w zakresie wybranej specjalności.	P7U_U	P7S_UW P7S_UU

K_U10	Prezentować publicznie wybrane problemy psychologiczne oraz profesjonalnie argumentować poglądy w danej kwestii.	P7U_U	P7S_UK
K_U11	Komunikować się przy pomocy różnych kanałów i technik komunikacyjnych z pacjentami (klientami) i ich rodzinami, ze specjalistami w dziedzinie psychologii oraz przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego.	P7U_U	P7S_UK P7S_UO
K_U12	Pracować z tekstem psychologicznym w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P7U_U	P7S_UK
K_U13	Koordynować pracę zespołu oraz podejmować wiodącą rolę i współdziałać w realizacji zadania.	P7U_U	P7S_UO
K_U14	Planować własny rozwój zawodowy oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do samorozwoju i rozwoju innych osób.	P7U_U	P7S_UU
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE: ABSOLWENT JEST GOTÓW DO	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_K01	Krytycznej oceny posiadanych kompetencji oraz samodzielnego poszerzania wiedzy i własnych umiejętności.	P7U_K	P7S_KK
K_K02	Korzystania z profesjonalnej pomocy specjalistów z zakresu subdyscyplin psychologii stosowanej oraz nauk pokrewnych.	P7U_K	P7S_KK
K_K03	Przestrzegania norm i zasad etyki zawodu psychologa.	P7U_K	P7S_KO
K_K04	Przyjmowania odpowiedzialności za podejmowane zadania i formy udzielanej pomocy psychologicznej.	P7U_K	P7S_KO
K_K05	Uczestnictwa w działaniach zmierzających do propagowania wiedzy psychologicznej w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz inicjowania działań na rzecz interesu publicznego.	P7U_K	P7S_KO P7S_KR
K_K06	Udzielania profesjonalnej pomocy psychologicznej.	P7U_K	P7S_KR
K_K07	Podejmowania profesjonalnych, przedsiębiorczych i etycznych działań zmierzających do ustawicznego samorozwoju w zakresie psychologii.	P7U_K	P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Andrzej Różański	dr hab. prof. uczelni/ Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii
Agnieszka Lewicka-Zelent	dr hab. prof. uczelni/ Prodziekan ds. Jakości Kształcenia
Beata Daniluk	dr/ Prodziekan ds. Studenckich
Małgorzata Kostka-Szymańska	dr/ koordynator kierunku psychologia; koordynator praktyk EuroPsy
Anna Tychmanowicz	dr/ członek Zespołu Programowego dla kierunku psychologia
Łucja Domańska	dr/ członek Zespołu Programowego dla kierunku psychologia; opiekun praktyk specjalności Psychologia kliniczna i neuropsychologia
Ewa Zawadzka	dr/ członek Zespołu Programowego dla kierunku psychologia
Dagmara Musiał	dr/ członek Zespołu Programowego dla kierunku psychologia; opiekun praktyk specjalności Psychologia rodziny
Anna Stachyra-Sokulska	dr/ członek Zespołu Programowego dla kierunku psychologia
Tomasz Knopik	dr/ członek Zespołu Programowego dla kierunku psychologia
Krzysztof Leoniak	dr/ opiekun praktyk dla specjalności Psychologia społeczna
Paulina Banaszekiewicz	dr/ członek Wydziałowego Zespołu ds. Promocji Wydziału

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	8
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	10
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	10
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	23
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	43
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	49
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	60
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	74
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	84
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	102
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	108
Część III. Załączniki	110

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie to największa uczelnia publiczna we wschodniej części Polski, która funkcjonuje od blisko 80 lat. UMCS prowadzi kształcenie na 12 Wydziałach w Lublinie oraz Wydziale Zamiejscowym w Puławach, na ponad 80 kierunkach studiów oraz blisko 300 specjalnościach, a liczba absolwentów przekroczyła 250 000 osób. Od blisko 40 lat UMCS patronuje Uniwersytetowi III Wieku, a od 10 lat w Uczelni działa Uniwersytet Dziecięcy.

Potencjał naukowo-badawczy UMCS rozwijany jest w nowoczesnych laboratoriach i pracowniach m.in. w Centrum Analityczno-Programowym dla Zaawansowanych Technologii Przyjaznych Środowisku ECOTECH-COMPLEX. W 2017 roku UMCS otrzymał Logo HR Excellence in Research przyznawane przez Komisję Europejską. Uczelnia zdobyła także wiele znaczących tytułów i wyróżnień, m.in.: „Uczelnia Liderów”, „Aurea Praxis”, „Dobra Uczelnia – Dobra Praca”, „Ambasador Województwa Lubelskiego”, „Najbardziej innowacyjna i kreatywna uczelnia w Polsce w tworzeniu perspektyw zawodowych”. UMCS należy do najbardziej umiędzynarodowionych uniwersytetów w Polsce. Znaczący odsetek studentów stanowią cudzoziemcy reprezentujący blisko 45 krajów świata. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie należy do prestiżowego konsorcjum Uniwersytetów Europejskich – ATHENA (Advanced Technology Higher Education Network Alliance). [ATHENA](#) to m.in. wysokiej jakości standardy międzynarodowej edukacji, dostosowane do potrzeb globalnego rynku, podejmowanie wyzwań społecznych i środowiskowych oraz kreowanie europejskich priorytetów badawczych. Dzięki tym aktywnościom konsorcjum zapewnia najwyższe standardy zatrudnienia, wpływające na efektywne zmiany w karierze zawodowej studentów.

Uczelnia dysponuje zlokalizowanym w centrum miasta kampusem, na który składają się budynki dydaktyczne, kluby, obiekty sportowe, kulturalne, stołówka akademicka oraz dziewięć akademików, z ponad 2500 miejscami o wysokim standardzie i dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Studenckie życie kulturalne toczy się wokół Akademickiego Centrum Kultury Chatka Żaka i Inkubatora Medialno-Artystycznego. Funkcjonują tam nowatorskie media uniwersyteckie: Akademickie Radio Centrum oraz Telewizja Akademicka TV UMCS.

Obecnie Wydział Pedagogiki i Psychologii dysponuje doskonałym, nowoczesnym zapleczem dydaktycznym i naukowo-badawczym zlokalizowanym w Kampusie Zachodnim. Obiekty zawierają m.in.: aule, sale wykładowe i ćwiczeniowe, laboratoria badawcze, pracownie komputerowe oraz specjalistyczne a także biblioteki i wypożyczalnię testów psychologicznych. W ramach Wydziału funkcjonują dwa Instytuty – Instytut Pedagogiki oraz Instytut Psychologii, które posiadają uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz stopnia doktora habilitowanego.

Oceniany kierunek studiów jest prowadzony na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, który jest jednym z najstarszych na UMCS. Wydział obchodzi 50-lecie swojego istnienia. Posiada aktywną kadrę naukową,

która prowadzi wysokiej jakości badania naukowe i działalność dydaktyczną. Stale są modyfikowane i aktualizowane programy kształcenia dostosowane do potrzeb pracodawców, stanowiąc dobrą podstawę efektywnego funkcjonowania absolwentów na rynku pracy, a także przygotowując ich do prowadzenia działalności badawczej.

W 2019 r. kierunek psychologia uzyskał [Europejski Certyfikat Psychologa \(EuroPsy\)](#) potwierdzający najwyższe standardy kształcenia i szkolenia zawodowego psychologów zgodne z europejskimi wymaganiami. Certyfikat został przyznany przez Krajową Komisję Akredytacyjną Europejskiego Certyfikatu Psychologa. W 2022 r. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej znalazł się [na elitarnej liście 16 polskich uczelni](#), rekomendowanych osobom zainteresowanym studiami psychologicznymi przez Komitet Psychologii Polskiej Akademii Nauk. Jest to duże wyróżnienie dla Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, ponieważ łącznie uprawnionych do edukacji na kierunku psychologia w Polsce są aż 102 jednostki.

Struktura Instytutu Psychologii obejmuje 4 Katedry: Katedra Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii, Katedra Psychologii Emocji i Osobowości, Katedra Psychologii Społecznej oraz Katedra Psychologii Edukacyjnej i Diagnozy Psychologicznej.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek psychologia jest przyporządkowany do dyscypliny psychologia i realizowany w ramach jednolitego, 5-letniego kształcenia o profilu ogólnoakademickim, kończącego się obroną pracy magisterskiej.

Koncepcja kształcenia na kierunku jest realizowana i stale monitorowana w ścisłym nawiązaniu do **misji i głównych celów strategicznych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS)**, opisanych w [Strategii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w latach 2019- 2025](#), przyjętej w 2019 roku. Związek koncepcji kształcenia na kierunku psychologia z misją UMCS wyraża się przede wszystkim w wysokiej jakości kształcenia przyszłych psychologów-profesjonalistów, dbających o rzetelne i odpowiedzialne wykonywanie zawodu zaufania publicznego na regionalnym i krajowym rynku pracy. Kształcenie na kierunku psychologia realizuje misję UMCS także poprzez dbałość o zwiększanie potencjału naukowego kadry, przede wszystkim przez prowadzenie badań naukowych, w tym w ramach krajowej i międzynarodowej współpracy naukowej.

Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia wpisuje się w strategię UMCS zakładającą dążenie do uzyskania statusu uczelni badawczej, która współdecyduje o rozwoju życia społecznego, gospodarczego w regionie i w kraju. Ponadto realizowane są cele nakreślone w strategii rozwoju UMCS: utrzymanie wysokiego poziomu aktywności dydaktycznej poprzez stałą modyfikację oferty programowej, skierowanej do szerokiej grupy odbiorców w kraju i za granicą tworząc atrakcyjną ofertę studiów oraz systematyczne podnoszenie innowacyjności procesu kształcenia oraz dostosowanie go do potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Program kształcenia w pełni uwzględnia cele strategiczne w obszarze dostosowania modelu kształcenia do obecnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy oraz otoczenia społeczno-gospodarczego. UMCS realizuje kształcenie na wysokim poziomie, a dyplom ukończenia studiów jest wysoko ceniony przez pracodawców.

Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia jest zgodna ze [Strategią Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii](#) oraz polityką jakości kształcenia, przyjętą przez Wydział Pedagogiki i Psychologii na podstawie [Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Uniwersytetu](#). Założone cele koncentrują się na planowym i konsekwentnym dążeniu do doskonalenia jakości kształcenia i orientowaniu się na osiągnięcia mogące zapewnić wiodącą pozycję kierunku na rynku usług edukacyjnych w zakresie studiów psychologicznych. Kształcenie oparte na atrakcyjnym programie studiów zapewnia wysokie kwalifikacje, dając absolwentom wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do rozpoczęcia pracy zawodowej lub kariery naukowej. Realizowana na kierunku psychologia koncepcja kształcenia jest ściśle powiązana z **potrzebami**

otoczenia społeczno-gospodarczego, odpowiada na zapotrzebowanie regionu i kraju na wysoko wykwalifikowanych psychologów. W celu zapewnienia spójności kształcenia i potrzeb pracodawców na Wydziale działa [Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Zewnętrznym](#). Kształcenie na ocenianym kierunku jest zgodne z kierunkami działań zaproponowanymi w dokumencie „Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2030”. Dotyczą one obszaru „Włączanie i integracja społeczna” i wpisują się w koncepcję idei zrównoważonego rozwoju realizowanej w oparciu o działania na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego i solidarnego, otwartego na zmiany. Studia na kierunku psychologia przygotowują specjalistów w zakresie: działań profilaktycznych, pomocowych, diagnostycznych, terapeutycznych, udzielania pomocy oraz wsparcia osobom doświadczającym kryzysów, z trudnościami neurorozwojowymi, zaburzeniami zachowania i emocji, symptomami uzależnień, innych problemów w obszarze neuropsychologii, rekrutacji, szkoleń i rozwoju pracowników oraz doradztwa w planowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia jest zgodna również z kierunkami rozwoju **miasta Lublin**, gdzie troska o edukację wskazywana jest jako jeden z priorytetów rozwojowych Lublina. Kształcenie studentów uwzględnia powyższe strategie i tym samym Wydział współuczestniczy w ich realizacji przez przygotowanie specjalistów w zakresie psychologii. Dzięki temu kształcenie na kierunku psychologia wpisuje się w nurt rozwoju regionu i miasta wnosząc istotny wkład w rozwój społeczny i gospodarczy całego regionu. Istotna z tej perspektywy jest aktywność studentów w zakresie działań podejmowanych na rzecz lokalnych instytucji społeczno-gospodarczych oraz ścisła współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie poszerzania i dostosowywania oferty dydaktycznej do potrzeb lokalnego rynku pracy.

W koncepcji kształcenia na kierunku psychologia zawierają się przyjęte na UMCS i Wydziale założenia dotyczące jakości kształcenia, co umożliwi dostosowanie oferty oraz metod kształcenia do określonych w strategii wyzwań współczesności, w poczuciu odpowiedzialności za wysoki poziom realizacji procesu dydaktycznego oraz prowadzonych badań naukowych. Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia o profilu ogólnoakademickim odpowiada **wyzwaniom współczesnego świata**, stale zmieniającej się sytuacji na rynku pracy. Przyszły psycholog nabywa wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne w pracy z drugim człowiekiem, w rozwiązywaniu problemów indywidualnych i społecznych. Gromadzi wiedzę i umiejętności, które uwzględniają dorobek kulturowy społeczeństwa. Zatem, kształcenie psychologów odpowiada nie tylko potrzebom rynku pracy, ale również szeroko rozumianym zmianom społeczno-kulturowym, gospodarczym i edukacyjnym. Przygotowywani są wysoko wykwalifikowani specjaliści, nastawieni na podejmowanie działań adekwatnych do zmieniającej się rzeczywistości. Wydział w praktyce realizuje zalecenia Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2018/C 189/01). Dokument ten wskazuje osiem kompetencji kluczowych, które stanowią połączenie wiedzy,

umiejętności i postaw, uważanych za niezbędne dla potrzeb samorealizacji i rozwoju osobistego, aktywnego obywatelstwa, integracji społecznej oraz zatrudnienia.

Cechami wyróżniającymi koncepcję kształcenia na kierunku psychologia są:

1. Miejsce kierunku psychologia UMCS [na elitarnej liście 16 polskich uczelni](#), rekomendowanych osobom zainteresowanym studiami psychologicznymi przez Komitet Psychologii Polskiej Akademii Nauk. Jest to duże wyróżnienie dla Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, ponieważ łącznie uprawnionych do edukacji na kierunku psychologia w Polsce są aż 102 jednostki. Ocenie podlegały m.in. program studiów oraz kompetencje kadry naukowej.

2. Możliwość ubiegania się absolwentów o Europejski Certyfikat Psychologa (EuroPsy) - europejski standard kształcenia i szkolenia zawodowego psychologów ustanowiony przez EFPA (Europejską Federację Stowarzyszeń Psychologicznych), co ułatwia swobodne wykonywanie usług psychologicznych w krajach Unii Europejskiej.

3. Umożliwienie studentom prowadzenie badań naukowych w ramach działalności Laboratorium Badawczo-Dydaktycznego.

Celem głównym kształcenia na kierunku psychologia jest przygotowanie studentów do wykonywania zawodu psychologa oraz do prowadzenia badań naukowych w zakresie problemów współczesnej psychologii. Podczas studiów na kierunku psychologia studenci uzyskują wysokie kwalifikacje zawodowe związane z szeroką wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi. Studenci zdobywają m.in. wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w normie i patologii oraz specyfiki i złożoności uwarunkowań zachowań jednostki. Ponadto nabywają umiejętności identyfikowania, analizowania, interpretowania zjawisk oraz procesów istotnych z punktu widzenia teorii i praktyki psychologicznej. Umiejętności zdobywane przez studentów dotyczą też organizowania pracy indywidualnej oraz zespołowej w zakresie diagnozy i terapii psychologicznej, komunikowania się z pacjentami, ich rodzinami, specjalistami w dziedzinie psychologii i innych dyscyplin pokrewnych oraz przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego. Podczas cyklu kształcenia studenci na kierunku psychologia zdobywają i doskonalą kompetencje społeczne w zakresie refleksyjnego, krytycznego myślenia, zarówno w odniesieniu do teorii, jak i praktyki psychologicznej. Nabywają też gotowość do przestrzegania norm i zasad etyki zawodu psychologa oraz do podejmowania nowych wyzwań zawodowych i samorozwoju.

Oferta edukacyjna na kierunku psychologia uwzględnia potrzeby związane z przemianami społeczno-gospodarczymi i zapotrzebowaniem rynku pracy. Przykładem działań adekwatnych do wyzwań współczesnego rynku pracy, obowiązujących aktów prawnych oraz opinii wyrażanych przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych jest propozycja poszerzenia oferty programowej

w ramach specjalności psychologia wspomagania rozwoju i edukacji o kompetencje związane z przygotowaniem pedagogicznym zgodnie ze [standardem Ministerstwa Edukacji i Nauki w zakresie kwalifikacji dla nauczyciela psychologa](#).

Ponadto kształcenie studentów przebiega zgodnie z ich potrzebami i zainteresowaniami. Wybór zajęć fakultatywnych psychoedukacyjnych oraz języka obcego realizowane są na I roku studiów. Dalsze profilowanie indywidualnej ścieżki kształcenia obejmuje: wybór fakultetów intra-interdyscyplinarnych (od 3 semestru), wybór proseminarium (w 6 semestrze), wybór specjalności (w 6 semestrze), wybór seminarium magisterskiego (w 7 semestrze), wybór wykładu ogólnouniwersyteckiego (w 6 semestrze) oraz realizacja praktyki psychologicznej (po 8 semestrze).

Program kształcenia na kierunku psychologia ma strukturę blokową, na którą składają się: blok modułów (przedmiotów) obowiązkowych (A), blok modułów (przedmiotów) wybieralnych/fakultatywnych (B) oraz blok przedmiotów specjalnościowych (B1). Bloki te są obligatoryjne dla studentów, przy czym blok A jest wspólny dla wszystkich studentów kierunku, natomiast bloki B i B1 traktowane są jako zajęcia do wyboru. W obecnie obowiązującym planie studiów wśród przedmiotów specjalnościowych jest grupa przedmiotów wspólnych dla wszystkich specjalności oraz grupa przedmiotów specyficznych dla każdej z nich.

Program na kierunku psychologia zapewnia wysokiej jakości kształcenie specjalistów psychologów. Realizacji celu służą m.in. następujące działania na ocenianym kierunku: monitorowanie oraz aktualizacja koncepcji rozwoju kierunku; monitorowanie programu studiów oraz procesu jego realizacji; poszerzanie i uelastycznianie oferty dydaktycznej poprzez zacieśnianie współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi; umiędzynarodowienie kształcenia; stosowanie metod i technik kształcenia na odległość oraz innych rozwiązań cyfrowych i systemów wdrożonych na UMCS (np. Wirtualny Kampus, System Praktyk); aktywność studentów w kołach naukowych, organizacjach studenckich oraz pracach zespołów, komisji, kolegów i rad; monitorowanie losów absolwentów kierunku w celu dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy oraz podejmowania działań dotyczących zmian w ofercie edukacyjnej.

Kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z dyscypliną psychologia, profilem ogólnoakademickim. Wymienione efekty odnoszą się do podstawowych zadań z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią subdyscyplin skoncentrowanych wokół analizowania, diagnozowania, interpretowania i rozwiązywania problemów psychologicznych.

Zespół Programowy dla kierunku psychologia opracował przedmioty/grupy przedmiotów, których realizacja umożliwi osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się. Koordynatorzy przedmiotu opracowali efekty modułowe w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Każdy z przedmiotów realizuje część efektów kierunkowych w taki sposób, aby w rezultacie końcowym uzyskane zostały wszystkie założone efekty. Sposób weryfikacji modułowych efektów uczenia się

określa prowadzący zajęcia. Zasady i formy dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się określa [regulamin](#).

Efekty kierunkowe na jednolitych studiach magisterskich przypisane są do 7 poziomu ramy PRK, odzwierciedlając szeroki zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Są one również zgodne z przyjętą koncepcją kształcenia, profilem studiów i dyscypliną psychologia.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się oraz ich związek z koncepcją kształcenia profilem studiów i dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany

L.p.	Wybrane kierunkowe efekty uczenia się	Związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów
Studia jednolite magisterskie		
1.	Absolwent zna i rozumie postulat wieloparadygmatyczności uprawiania badań naukowych w psychologii K_W02	Studia na kierunku psychologia wyposażają absolwenta w wiedzę z zakresu różnych paradygmatów metodologicznych. Kształcenie w tej dyscyplinie nauki rozwija, pogłębia i sprzyja właściwemu rozumieniu wiedzy metodologicznej i doskonaleniu warsztatu badawczego absolwenta. Umożliwia to absolwentowi podejmowanie aktywności naukowej w zakresie problemów współczesnej psychologii w kontekście wyzwań i dylematów współczesnej cywilizacji.
2.	Absolwent zna i rozumie specyfikę różnych środowisk funkcjonowania człowieka oraz założeń i celów działania organizacji, instytucji: edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, pomocowych i terapeutycznych K_W08	Wiedza dotycząca znajomości funkcjonowania jednostki w różnych środowiskach: fizycznym, społeczno-kulturowym, gospodarczym i edukacyjnym daje możliwość absolwentowi podejmowania adekwatnych działań praktycznych w obszarze profilaktyki zaburzeń, aktywności pomocowej i terapeutycznej, realizowanych w specjalistycznych instytucjach.
3.	Absolwent potrafi formułować i weryfikować hipotezy naukowe w oparciu o wiedzę teoretyczną oraz uzyskane wyniki badań K_U02	Umiejętności te uwzględniają szeroką perspektywę w procesie formułowania, analizowania i rozwiązywania problemów badawczych w oparciu o umiejętność analityczno-krytycznego myślenia. Umiejętność ta jest istotna ze względu na badawcze (ogólnoakademickie) ukierunkowanie programu kształcenia (włączanie studentów w badania naukowe w dyscyplinie psychologia).
4.	Absolwent potrafi prezentować publicznie problemy psychologiczne oraz profesjonalnie argumentować poglądy w danej kwestii K_U10	Nabywanie tej umiejętności ułatwi absolwentowi przekazywanie informacji o zjawiskach i procesach psychologicznych, w sposób odpowiedzialny, precyzyjny i dostosowany do potrzeb różnych grup odbiorców. Umiejętność ta jest ściśle powiązana z założeniami przyjętymi w koncepcji kształcenia, dotyczącymi komunikowania się z pacjentami, ich rodzinami, specjalistami w dziedzinie psychologii i innych dyscyplin pokrewnych oraz przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego.

5.	Absolwent jest gotów do uczestnictwa w działaniach zmierzających do propagowania wiedzy psychologicznej, w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz inicjowaniu działań na rzecz interesu publicznego K_K05	Postrzeganie swojej pracy zawodowej w kontekście szerokich zobowiązań i potrzeb społecznych jest jedną z kluczowych kompetencji społecznych zawodu psychologa. Istotne jest przestrzeganie norm i zasad etyki zawodu psychologa oraz gotowość do podejmowania nowych wyzwań zawodowych, co jest zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku psychologia.
----	--	---

W ramach studiów o profilu ogólnoakademickim realizowane są **zajęcia powiązane z prowadzonymi w Instytucie Psychologii (IP) badaniami naukowymi**. Realizowana działalność badawcza jest zgodna z koncepcją kształcenia na kierunku psychologia. Badania podejmowane przez nauczycieli akademickich osadzone są w dyscyplinie psychologia i jej subdyscyplinach (np. psychologii klinicznej, społecznej, rozwojowej, edukacyjnej, osobowości, poznawczej), a ich wyniki znajdują odzwierciedlenie w realizowanych przez nauczycieli akademickich zajęciach dydaktycznych i realizacji efektów uczenia się np. projekt prowadzony przez mgr Magdalenę Bury-Kamińską pt. „Funkcjonowanie poznawcze pacjentów chorych na szpiczaka mnogiego i jego uwarunkowania czynnikami biologicznymi oraz zmiennymi psychospołecznymi”, którego rezultaty znajdują zastosowanie w ramach przedmiotów z zakresu psychologii klinicznej np. Psychoonkologia (przedmiot realizowany w 9 semestrze). Ponadto wyniki autorskich badań z zakresu psychologii społecznej uwzględniane są podczas realizacji efektów uczenia się na zajęciach specjalnościowych w 7 semestrze - Psychologia wpływu społecznego, prowadzonych przez dr Krzysztofa Leoniaka. Rezultaty te zostały opublikowane w wiodących czasopismach naukowych np. Leoniak, K. J., & Cwalina, W. (2019). The role of normative prompts and norm support cues in promoting light-switching behavior: A field study. *Journal of Environmental Psychology*, 64, 1-11. Leoniak, K. J., & Gazdowska, Z. (2021). Persuasion Wars as a Useful Tool for Teaching Social Influence: A Replication With Direct Measure of Pedagogical Effectiveness. *Teaching of Psychology*, 00986283211048172.

Wyniki prowadzonych badań są wykorzystywane również w opracowaniu i aktualizowaniu programów oraz poszerzaniu oferty dydaktycznej. W powiązaniu z badaniami utworzone zostały specjalności, m.in. specjalność Psychologia wspomaganie rozwoju i edukacji, kierowana przez prof. dr hab. G. Krasowicz-Kupis w związku z projektami realizowanymi wraz z zespołem – dr M. Kostką-Szymańską, dr T. Knopikiem, dr K. Wiejak. Zajęcia fakultatywne intra- i interdyscyplinarne, są okazją do wprowadzenia studentów w obszary badawcze wykładowców, np. kurs „*Żałoba po śmierci bliskiej osoby-aspekty kliniczne i terapeutyczne*” prowadzony przez dr Karolinę Ludwikowską-Świebodę, czy „*Funkcje wykonawcze jako nasz osobisty menager. Jak rozwijają się w dzieciństwie*”, prowadzony przez dr Sarę Filipiak.

Przykładowe rozwinięcie kierunkowych efektów uczenia się na poziomie zajęć/grup zajęć powiązanych z prowadzonymi przez nauczycieli akademickich badaniami naukowymi przedstawiono w poniższej tabeli.

Przykładowe rozwinięcie kierunkowych efektów uczenia się na poziomie zajęć/grup zajęć powiązanych z prowadzonymi przez nauczycieli akademickich badaniami naukowymi		
Kierunkowe efekty uczenia się	Modułowe efekty uczenia się	Nazwa przedmiotu
<p>Absolwent zna i rozumie:</p> <p>K_W01 Historyczny dorobek psychologii oraz dokonania i kierunki rozwoju psychologii naukowej w kontekście osiągnięć oraz dylematów współczesnej cywilizacji.</p> <p>K_W04 Zjawiska potrzebne wykształceniu psychologa z obszaru nauk przyrodniczych, medycznych i ścisłych</p>	<p>Absolwent zna i rozumie:</p> <p>W1. Historię rozwoju neuropsychologii jako dziedziny teoretycznej i praktycznej. K_W01</p> <p>W2. Neurobiologiczne mechanizmy zaburzeń funkcji psychicznych i zaburzeń zachowania. K_W04</p> <p>W3. Miejsce i znaczenie wiedzy z zakresu neuropsychologii w szerszym kontekście problemów medycyny, psychologii i innych dziedzin wiedzy o człowieku. K_W04</p>	<p>Neuropsychologia kliniczna z elementami neuropsychiatrii</p>
<p>Absolwent potrafi:</p> <p>K_U03 Ocenic przydatność różnorodnych narzędzi i procedur badań psychologicznych</p> <p>K_U08 Rozpoznać objawy i przyczyny wybranych problemów psychologicznych, zaburzeń psychicznych, zmian chorobowych oraz dysfunkcji społecznych</p> <p>K_U10 Prezentować publicznie wybrane problemy psychologiczne oraz profesjonalnie argumentować poglądy w danej kwestii</p>	<p>Absolwent potrafi:</p> <p>U1. Dokonać trafnego doboru metod oceny neuropsychologicznej dostosowanych do indywidualnych cech pacjenta. K_U03</p> <p>U2. Omówić objawy zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i osobowości po uszkodzeniach mózgowia oraz ich psychologiczne i społeczne konsekwencje. K_U08</p> <p>U3. Wypowiadać opinie i argumentować własne tezy. K_U10</p>	
<p>Absolwent jest gotowy do:</p> <p>K_K01 Krytycznej oceny posiadanych kompetencji oraz samodzielnego poszerzania wiedzy i własnych umiejętności</p>	<p>Absolwent jest gotowy do:</p> <p>K1. Krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu neuropsychologii i samodzielnego jej poszerzania. K_K01</p>	

W ramach programu studiów proponowane są następujące specjalności:

- Psychologia kliniczna i neuropsychologia;
- Psychologia rodziny⁹;
- Psychologia społeczna;
- Psychologia wspomaganie rozwoju i edukacji¹⁰.

Szczegółowy opis specjalności znajduje się poniżej.

Specjalność Psychologia kliniczna i neuropsychologia

Zajęcia realizowane w ramach specjalności dotyczą wielu aspektów psychologii stosowanej: problemy kliniczne dzieci i młodzieży, człowieka dorosłego i ludzi starszych; aktualne problemy społeczne, między innymi np. uzależnienia; zaburzenia neurorozwojowe; problemy psychologiczne osób dotkniętych chorobą somatyczną, przewlekle chorych, osób z niepełnosprawnością ruchową, sensoryczną i intelektualną; wybrane aspekty psychologii sądowej; zaburzenia poznawcze, emocjonalne, osobowości oraz inne konsekwencje uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego (zagadnienia z dziedziny neuropsychiatrii i neuropsychologii dotyczące problemów psychologicznych ludzi np. po udarach mózgu, z chorobami otępiennymi, schizofrenią) oraz zagadnienia psychoterapii, rehabilitacji neuropsychologicznej i innych form pomocy psychologicznej.

Specjalność Psychologia rodziny

Studenci na specjalności zostają profesjonalnie przygotowani do pracy w charakterze psychologa wszystkich typów instytucji i placówek terapeutycznych, policji, poradni psychologicznych, szpitali, szkół, sądów rodzinnych, ośrodków interwencji kryzysowej oraz innych ośrodków, udzielającej szeroko pojętej pomocy rodzinie. Program specjalności rozwija wiedzę i kompetencje w zakresie: diagnozy rodziny (wykrywania i opisywania prawidłowości i nieprawidłowości jej funkcjonowania); pomocy psychologicznej rodzinie (działania o charakterze profilaktycznym i interwencyjnym, umiejętności negocjacyjne i organizacyjne niezbędne do nawiązania prawidłowego kontaktu pomocowego z rodziną oraz współpraca z instytucjami i organizacjami pomocy rodzinie); polityki społecznej państwa i instytucji ją realizujących, występujących jako podmioty w rozwiązywaniu problemów rodziny.

Specjalność Psychologia społeczna

Studenci specjalności analizują mechanizmy oddziaływań społecznych oraz procesy poznania i spostrzegania społecznego. Omawiają zagadnienia związane z psychologią pozytywną i psychologią środowiskową, konfliktami społecznymi (w tym terroryzmem). Dokonują także analizy zachowań konsumenckich i ekonomicznych oraz działań reklamowych, public relations i marketingu politycznego,

---

⁹ Dla studentów rozpoczynających studia w r. ak. 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022

¹⁰ Dla studentów rozpoczynających studia w r. ak. 2016/2017 i nadal

a także zdobywają kompetencje metodologiczne z zakresu badań społecznych ze szczególnym uwzględnieniem badań marketingowych. Zdobycie wiedzy i umiejętności dotyczące również patologii społecznych - ich genezy, przejawów, profilaktyki, a szczególnie kształtowania umiejętności przeciwdziałania im.

Specjalność Psychologia wspomagania rozwoju i edukacji

Specjalność odpowiada na potrzeby osób zainteresowanych pracą w licznych instytucjach powiązanych z edukacją. Przygotowuje studentów do podejmowania różnych ról zawodowych w szeroko rozumianej edukacji – począwszy od wczesnej interwencji i wspomagania, przez pomoc psychologiczną w szkołach każdego szczebla, po specjalistyczną pracę diagnostyczno-terapeutyczną w poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Studenci kształtują pogłębione umiejętności diagnozowania, wspomagania i terapii zaburzeń neurorozwojowych (np. dysleksji czy SLI) i innych problemów (np. mutyzm, lęk szkolny, zaburzenia okresu dorastania), a także wspierania uczniów zdolnych.

Wykaz proponowanych specjalności jest zgodny z raportami Głównego Urzędu Statystycznego oraz Barometru Zawodów (por. Gumieniak, A., 2019, Racjonalność wyboru kierunku studiów w kontekście zapotrzebowania na rynku pracy, *Rynek- Społeczeństwo-Kultura*, 1(32), 63-66). Ponadto wykaz oferowanych specjalności jest spójny z Raportem Bureau of Labor Statistics (USA) z 2019 roku oraz badaniami Kononiuk i in. (2020). Dane te potwierdzają zasadność oferty specjalności w Instytucie Psychologii (IP), zatwierdzonej przez WZJK.

Program wszystkich specjalności został stworzony adekwatnie do potrzeb i zainteresowań kandydatów, studentów, absolwentów i pracodawców. Jest dostosowywany do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy. Realizowane efekty uczenia się w ramach kierunku psychologia i proponowanych specjalności wynikają z tematyki prowadzonych badań naukowych przez nauczycieli akademickich.

Sylwetka absolwenta odnosi się do posiadanych przez studenta: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, pożądanых na rynku pracy, a także potencjalnych miejsc zatrudnienia absolwentów. Po ukończeniu jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia absolwent posiada szeroką wiedzę i umiejętności w aspekcie metodologicznym, etycznym, teoretycznym i aplikacyjnym. Wykazuje się gruntowną znajomością podstaw diagnostyki psychologicznej oraz teorii opisujących i wyjaśniających zachowanie człowieka. Potrafi kompetentnie korzystać z gotowych narzędzi diagnostycznych z uwzględnieniem właściwych analiz i interpretacji. Ma świadomość etycznych aspektów prowadzenia badań naukowych i przestrzegania wartości etycznych w pracy psychologa - praktyka. Jest przygotowany do podejmowania pracy w różnych obszarach zawodu psychologa. Zna język obcy na poziomie B2+, w tym język specjalistyczny w zakresie psychologii. Ma wpojone nawyki ustawicznego kształcenia.

W ramach realizacji założeń profilu ogólnoakademickiego systematycznie wzrasta **udział studentów w badaniach naukowych prowadzonych wspólnie z nauczycielami akademickimi**, co znajduje wyraz w publikacjach i projektach. Dobrym przykładem jest publikacja: Góra, K., Bijas, K., Dziubek, J.N., Korniluk, A., Kurtyka, J., Ledwoń, A., Gerłowska, J. (2020). Dobrostan studentów w czasie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia*, 33(3) doi: [10.17951/j.2020.33.3.261-278](https://doi.org/10.17951/j.2020.33.3.261-278) oraz projekt naukowy kierowany przez prof. dr hab. Barbarę Gawdę pt. *Korzystanie z SNS(social network sites) a przetwarzanie informacji emocjonalnych przez pokolenie digital natives 2.0 (2021/22)*, w którego wykonanie zaangażowany był student psychologii Adrian Korniluk. Wyniki wskazanych badań są uwzględniane w procesie kształcenia np. na przedmiotach takich jak: *Diagnoza psychologiczna – studium przypadku i portret psychologiczny*, prowadzonym przez dr J. Gerłowską; *Psychologia emocji i motywacji* oraz *Psychologia różnic indywidualnych*, prowadzonych przez prof. B. Gawdę.

Studenci są włączani w działania badawcze w ramach realizacji różnych zadań z wykorzystaniem Laboratorium Badawczo-Dydaktycznego (zał. 1). Przykładem takich aktywności są m.in. projekty realizowane dla potrzeb prac magisterskich (np. Aleksandra Świercz „*Efektywność rehabilitacji wybranych funkcji poznawczych osoby po urazie czaszkowo-mózgowym*” w okresie październik 2020 – kwiecień 2021 prowadziła rehabilitację neuropsychologiczną młodego człowieka po urazie czaszkowo-mózgowym, pod kierunkiem promotora pracy prof. A. Borkowskiej; Joanna Wodzińska „*Deficyty neuropsychologiczne u pacjentów po przebyciu Covid-19*” w okresie luty 2021 – maj 2022 pod kierunkiem opiekuna dr Beaty Daniluk).

Zdobywanie kompetencji badawczych przez studentów odbywa się ponadto przez ich udział w konferencjach naukowych np. cykl konferencji naukowych, organizowanych przez Koło Naukowe Psychologów UMCS „Oko w oko z ...” oraz opracowaniu artykułów naukowych pod kierunkiem nauczycieli akademickich np. Nowak M. (2021). Po drugiej stronie muru. Problem zachowań przestępczych kobiet w Polsce – przyczyny, uwarunkowania, efektywność resocjalizacji. W: M. Stradomska (red.). *Wymiar współczesnych zagrożeń człowieka w teorii i zagadnieniach praktycznych – ujęcie interdyscyplinarne*. Tom II (47-69). Wyd. ArchaeGraph. Nabywanie nowych kompetencji dydaktycznych i badawczych oraz nawiązywanie współpracy w obszarze naukowo-dydaktycznym wykładowców i studentów realizuje się także przez wyjazdy do uczelni zagranicznych w ramach programu Erasmus+.

W 2022 roku Instytut Psychologii uzyskał kategorię naukową B+ w ocenie parametrycznej jednostek naukowych. Wyniki oceny odzwierciedlają rangę naukową Wydziału i są dużym sukcesem wszystkich pracowników zaangażowanych w działalność badawczo-rozwojową UMCS.

Do najważniejszych osiągnięć pracowników Instytutu w ostatnich 5 latach należą:

- **liczne opracowania i publikacje naukowe** (ogółem: 340), w tym 246 artykułów naukowych oraz 7 monografii pod redakcją, 37 monografii i 50 rozdziałów w monografiach. Pełny wykaz publikacji pracowników za lata 2018-2022 znajduje się w zał. 2. Wśród nich znajdują się prace 100-140 pkt wg wykazu MNiSW. Są to m.in. publikacje:

Ioannidi Danai, Antona Margherita, Rejdak Konrad, Roberto Natalia, **Gerłowska Justyna**, Tantinya Natalia, Hernández Joan, Abdelnour Carla, Foukarakis Michalis: My robot is happy today: how older people with mild cognitive impairments understand assistive robots' affective output. , 2019, 416–424, DOI:10.1145/3316782.3322777

Szepietowska Ewa Małgorzata, Zawadzka Ewa Barbara, Filipiak Sara Aleksandra: Symptoms of Post-Traumatic Stress Disorder and the Sense of Gains and Losses during the COVID-19 Pandemic: An International Study, International Journal of Environmental Research and Public Health, vol. 19, nr 6, 2022, s. 3504, DOI:10.3390/ijerph19063504

Gawda Barbara Urszula: Density Parameters of Handwriting in Schizophrenia and Affective Disorders Assessed Using the Raygraf Computer Software, nr 12823, 2021, s. 380-394

Koniak Paweł Grzegorz, Cwalina Wojciech: Forbid/Allow Asymmetry in Persuasion: The Forbid Frame Decreases Biased Elaboration and Increases Attitude Change, Social Psychology, Hogrefe Publishing, vol. 53, nr 1, 2022, s. 1-20, DOI:10.1027/1864-9335/a000469

Zieliński Grzegorz, Ginszt Michał, Zawadzka Magdalena, Podstawka Zuzanna, Szkutnik Jacek, Majcher Piotr, Gawda Piotr, **Rutkowska Katarzyna:** The relationship between stress and masticatory muscle activity in female students., Journal of Clinical Medicine, vol. 10, nr 16, 2021, s. 1-10, DOI:10.3390/jcm10163459

Hughes Patricia Paulsen, Lickiewicz Jakub, Sałapa Kinga, Makara-Studzińska Marta, **Tychmanowicz Anna:** Perceptions of fear, likelihood of victimization, and confidence about dangerous situations among university women in Poland, Journal of Interpersonal Violence, vol. 36, nr 21-22, 2021, s. 10660-10685, DOI:10.1177/0886260519888190

Kotowska Justyna, Olszewska - Turek Katarzyna, **Modrzyński Robert Jarosław**, Celebucka Jolanta, Bętkowska - Korpała Barbara: Problem Drinking Scale (SPP) – psychometrical characteristic, Psychiatria Polska, Komitet Redakcyjno Wydawniczy PTP, nr 216, 2021, s. 1-16, DOI:10.12740/PP/OnlineFirst/130991

Razmus Magdalena Małgorzata, Tylka Tracy L., Jović Marija, Jović Marko, Namatame Hikari, Razmus Wiktor: Cross-cultural measurement invariance of the Body Appreciation Scale-2 across five countries, Body Image, vol. 34, 2020, s. 270-276, DOI:10.1016/j.bodyim.2020.07.003

- **organizowanie lub współorganizowanie przez Instytut Psychologii konferencji** oraz innych wydarzeń zarówno o charakterze naukowym, jak i edukacyjnym m.in. 30 Kolokwia Psychologiczne PAN „Różnice indywidualne w wyjaśnianiu funkcjonowania człowieka – Profesorowi Janowi Strelauowi *pro memoria*”; Tydzień Mózgu 2022 # MariaMyśli na UMCS; Konferencja naukowo-szkoleniowa „Język autyzmu”; cykl konferencji naukowo-szkoleniowych pt. „Psychologia w praktyce edukacyjnej, opiekuńczej i społecznej"

- uzyskanie przez zespoły badawcze dwóch grantów na prowadzenie prac przedwdrożeniowych w ramach „Inkubatora Innowacyjności 4.0”.

- udział pracowników w 6 projektach badawczych w roli kierowników

- **pozyskanie środków finansowych na projekty edukacyjne.** W latach 2018-2022 realizowano jeden taki projekt „Uniwersalność +” we współpracy z Wydziałem Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz Wydziałem Filozofii i Socjologii UMCS.

Do istotnych osiągnięć naukowych kadry prowadzącej zajęcia na kierunku psychologia należą również **awanse naukowe**. W ciągu ostatnich pięciu lat 11 osób prowadzących zajęcia na kierunku psychologia otrzymało awans naukowy (w tym 1 osoba uzyskała tytuł profesora, 1 osoba stopień doktora habilitowanego, a 9 osób uzyskało stopień doktora).

W procesie zarządzania jakością kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Są oni członkami Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (WZJK) oraz Zespołu Programowego (ZP) dla kierunku psychologia.

Interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicy i studenci) wyrażają swoje potrzeby, opinie i oceny, m.in. biorą udział w pracach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Pełniąc funkcję członków Zespołu Programowego dla kierunku psychologia współdecydują o opracowaniu programów specjalności, powoływaniu i zamykaniu specjalności. Ponadto [studenci wypełniają ankiety](#) np. dotyczące adekwatnego wymiaru godzin dla poszczególnych grup przedmiotów/zajęć, jakości kształcenia w ramach specjalności, stopnia zadowolenia ze studiów z możliwością wyrażenia własnych opinii oraz oceny dostępu do informacji publicznej. Ponadto Rada Wydziałowa Samorządu Studentów WPiP opiniuje m.in. zmiany w programie studiów. Proces kształcenia jest regularnie monitorowany przez studentów oceniających poszczególne przedmioty w anonimowej ankiecie (USOSWeb). [Wyniki ankiet studenckich](#) są dostępne w zestawieniach zbiorczych na stronie Wydziału, natomiast nauczyciele akademicy zapoznają się z oceną swoich zajęć w systemie USOSweb w zakładce „Pracownik”. Opinie studentów są uwzględniane także w ocenach okresowych pracowników. Aktualizowanie oferty edukacyjnej i dostosowanie programu studiów do potrzeb studentów realizowane są również dzięki udziałowi nauczycieli akademickich w konferencjach międzynarodowych

i krajowych. Ponadto powstała oferta przedmiotów zajęć fakultatywnych dla studentów psychologii w języku angielskim, a także poszerzana jest [oferta dla studentów programu Erasmus+](#)

Udział **interesariuszy zewnętrznych** w Zespole Programowym dla kierunku psychologia jest sformalizowany, mają oni realny wpływ na program kształcenia. Zgłaszają własne propozycje doskonalenia jakości kształcenia (zał. 3). Ponadto opracowują opinie na temat proponowanych zmian do programu studiów, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki i zasadności realizacji treści programowych oraz efektów uczenia się w programie studiów i w ramach specjalności. Świadczy o tym m.in. fragment opinii interesariusza zewnętrznego z dnia 2.03.2022 r. do planu i programu studiów na kierunku psychologia dla studentów rozpoczynających studia od roku 2022/2023 *Zakładane modułowe efekty uczenia się i ich realizacja w toku kształcenia są przydatne z punktu widzenia wykształcenia absolwenta wyposażonego w szeroką wiedzę i umiejętności w zakresie metodologicznym, teoretycznym i etycznym w zakresie psychologii. Absolwent jest przygotowany do podejmowania pracy w różnych obszarach zawodu psychologa. Wymagania związane z programem, sposobami weryfikacji założonych efektów uczenia się sprawiają, że absolwent uzyskuje wysokie kwalifikacje zawodowe* (pełna treść opinii znajduje się w Programie studiów, w załączniku nr 2 do Raportu, cz.I, pkt.1 oraz w zał. 3).

Poza tym współpraca z interesariuszami zewnętrznymi daje możliwość wymiany doświadczeń, realizowania wolontariatu studenckiego i praktyk zawodowych. W grupie interesariuszy zewnętrznych, z którymi nawiązano współpracę formalną i nieformalną znajdują się m.in.: placówki oświatowo-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki kliniczne, terapeutyczne, agencje reklamowe, agencje PR, centra badań społecznych i marketingowych.

Rolę doradczą w ewaluacji modułowych efektów uczenia się pełnią przedstawiciele instytucji przyjmujących studentów na praktyki zawodowe. [Wyniki ankiet wypełnianych przez praktykodawców](#) są uwzględniane w działaniach doskonalących i naprawczych np. określaniu obszarów wymagających większego nacisku na realizację umiejętności praktycznych związanych z procesem diagnostycznym i terapeutycznym.

Analiza potrzeb rynku pracy, aktów prawnych, wyzwań współczesności oraz opinie wyrażane przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych stanowiły podstawę do poszerzenia oferty programowej w ramach specjalności psychologia wspomaganie rozwoju i edukacji o kompetencje związane z przygotowaniem pedagogicznym zgodnie ze [standardem Ministerstwa Edukacji i Nauki w zakresie kwalifikacji dla nauczyciela psychologa](#).

Kierunek psychologia cieszy się dużym zainteresowaniem kandydatów ze względu na **szerokie możliwości pracy zawodowej** m.in. w edukacji, służbie zdrowia, biznesie, reklamie, marketingu, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, firmach szkoleniowych, doradczych, resorcie obrony i spraw wewnętrznych itp. Corocznie kierunek psychologia znajduje się w czołówce najchętniej wybieranych

kierunków na UMCS. **Od kandydatów wymaga się** bardzo dobrych wyników maturalnych. O przyjęciu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej, utworzonej na podstawie wyników egzaminów maturalnych kandydatów. Absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra w zakresie psychologii na podstawie zaliczenia przewidzianych programem studiów egzaminów (osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się zakładanych w programie kształcenia) oraz uzyskanie pozytywnej oceny z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Studia przygotowują do podjęcia kształcenia w ramach Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych, rozpoczęcia pracy zawodowej oraz podnoszenia kwalifikacji np. na studiach podyplomowych. Ponadto dają możliwość zainteresowanym studentom ubiegania się o [Certyfikat EuroPsy](#) - europejski standard kształcenia i szkolenia zawodowego psychologów ustanowiony przez EFPA (Europejską Federację Stowarzyszeń Psychologicznych). Ułatwia to potwierdzenie jakości wykształcenia i praktyki w przypadku podejmowania pracy za granicą, a także potwierdza wysoki poziom kwalifikacji przy ubieganiu się o pracę w instytucjach wymagających najwyższych standardów zawodowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe dla kierunku psychologia realizowane są w ramach jednolitych 5-letnich studiów magisterskich w trybie stacjonarnym. Program kształcenia przygotowano w oparciu o potencjał naukowo-dydaktyczny kadry Instytutu Psychologii oraz doświadczonych praktyków we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Treści kształcenia są spójne z założonymi efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy w zakresie psychologii. Zawierają również efekty uczenia się dotyczące kompetencji językowych w zakresie psychologii, zgodnych z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+. Treści programowe powiązane są z badaniami naukowymi prowadzonymi przez nauczycieli akademickich, co odzwierciedla literatura polecana w sylabusach poszczególnych przedmiotów.

Program kształcenia umożliwia uzyskanie przez studenta w cyklu kształcenia w ciągu 10 semestrów, 300 pkt ECTS (po 30 w semestrze). Jeden punkt ECTS to średnio 25-30 godz. pracy studenta. Punkty ECTS są przypisywane poszczególnym przedmiotom w trakcie prac Zespołu Programowego dla kierunku psychologia oraz po konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, koordynatorami przedmiotów i studentami. Rozkład punktów ECTS w programie studiów opiniuje Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Student otrzymuje przypisaną do przedmiotu liczbę punktów ECTS po uzyskaniu pozytywnej oceny, uwarunkowanej osiągnięciem założonych efektów uczenia się.

Aktualnie obowiązują następujące [plany studiów](#): dla cyklu rozpoczętego w roku akademickim 2018/19 (w roku akademickim 2022/23 realizowany 9 i 10 semestr); dla cyklu od roku 2019/20 (w roku akademickim 2022/23 realizowany 7 i 8 semestr) dla cyklu od roku 2020/21 (w roku akademickim 2022/23 realizowany 5 i 6); dla cyklu rozpoczętego w roku 2021/22 (w roku akademickim 2022/23 realizowany 3 i 4 semestr) oraz dla cyklu rozpoczętego w roku 2022/23 (w roku akademickim 2022/23 realizowany 1 i 2 semestr).

Dokonywane sukcesywnie zmiany w planie studiów (zmiana efektów kształcenia na efekty uczenia się w planie studiów dla cyklu rozpoczętego w roku akademickim 2019/20 oraz dla kolejnych planów zmiany w zakresie nazw przedmiotów, liczby godzin, oferty proponowanych specjalności) służą doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku psychologia.

Plan studiów obowiązujący od roku akademickiego 2022/23 obejmuje 2905 godzin i jest oparty na optymalnym oszacowaniu czasu, potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się i równomiernego rozłożenia godzin w pełnym cyklu kształcenia (semestr 1 – 270 godz.; 2 – 345 godz.; 3 – 330 godz.; 4 – 285 godz.; 5 – 310 godz.; 6 – 330 godz.; 7 – 335 godz.; 8 – 340 godz.; 9 – 225 godz.; 10 – 135 godz.; mniejsza liczba godzin w ostatnim semestrze wynika z dużego nakładu pracy studenta związanego z przygotowaniem pracy dyplomowej). Student w ramach cyklu kształcenia [może nieodpłatnie zrealizować zajęcia dydaktyczne](#), za które może uzyskać nie więcej niż 5% punktów ECTS ponad wymagany limit do ukończenia poziomu kształcenia w ramach oferty dydaktycznej. Proporcja godzin realizowanych w kontakcie z nauczycielem akademickim do godzin samodzielnej pracy studenta jest zależna od formy zajęć i dopasowana do zadań realizowanych w ramach poszczególnych zajęć, aby umożliwić osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Program studiów obejmuje zajęcia obligatoryjne i wybieralne przez studenta (fakultatywne), zarówno na poziomie podstawowym, jak i specjalnościowym. W cyklu kształcenia **przedmioty obligatoryjne** na pierwszym i drugim roku stanowią bazę dla późniejszego pogłębiania wiedzy, doskonalenia umiejętności i kompetencji w ramach przedmiotów specjalnościowych, np. Wprowadzenie do psychologii, Historia myśli psychologicznej, Psychologia poznania, Psychologia emocji i motywacji, Psychologia osobowości, Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia. **Moduły podlegające wyborowi** (łącznie 135 punktów ECTS) **stanowią 45% punktów** możliwych do uzyskania

w cyklu kształcenia, co pozwala studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki własnego rozwoju w zakresie pozyskiwania wiedzy, doskonalenie umiejętności i kompetencji społecznych. Są to następujące moduły: Język obcy (10 pkt ECTS), Pedagogika/Socjologia (2 pkt ECTS), Fakultety psychoedukacyjne (3 pkt ECTS), intra- i interdyscyplinarne (18 pkt ECTS), Proseminarium (3 pkt ECTS), Seminarium magisterskie (40 pkt ECTS), Specjalność (50 pkt ECTS), Praktyka zawodowa (7 pkt ECTS), Wykład ogólnouniwersytecki (2 pkt ECTS).

Program studiów obejmuje również **zajęcia z wychowania fizycznego** (po 30 godzin w pierwszym i w drugim semestrze, łącznie 60 godzin). Zgodnie z obowiązującymi przepisami zajęciom wychowania fizycznego nie przypisano punktów ECTS. Studenci z bogatej oferty ponad 15 rodzajów zajęć wybierają te, które są zgodne z ich potrzebami i zainteresowaniami. W ofercie Centrum Kultury Fizycznej UMCS są m.in. następujące propozycje: fitness, gimnastyka lecznicza, techniki obronne, tenis stołowy.

Poza przedmiotami określonymi programem i planem studiów, student zalicza szkolenia z przysposobienia bibliotecznego, BHP oraz etyki i odpowiedzialności dyscyplinarnej (on-line) na I roku. Ponadto studenci uczestniczą w jednorazowym 4 godzinnym wykładzie adaptacyjnym „Życiozaradni – o problemach i radzeniu sobie z nimi”.

Program kierunku psychologia pozwala na przygotowanie studenta do uwzględnienia różnych perspektyw w analizach psychologicznych, dzięki wprowadzeniu przedmiotów takich jak: Filozofia z elementami logiki, Wprowadzenie do antropologii kulturowej, Socjologia/Pedagogika, Biologiczne podstawy zachowania. Już na pierwszym roku studiów student zapoznaje się z zasadami etyki uprawiania zawodu psychologa oraz etycznymi wyznacznikami pracy badawczej (Etyka zawodu psychologa, Ochrona własności intelektualnej). Świadomość obowiązujących zasad pracy psychologicznej daje możliwość stawiania wymagań w tym zakresie w toku realizacji zadań na dalszych etapach kształcenia.

Przewidziane w programie studiów rozwijanie kompetencji językowych (**Język obcy**; poziom B2+) z ukierunkowaniem na język specjalistyczny z zakresu psychologii pozwala studentom na korzystanie z zagranicznej literatury przedmiotu, m.in. podczas przygotowywania pracy dyplomowej oraz studenckiej wymiany międzynarodowej. Ponadto już na pierwszym roku studiów studenci przygotowują się do stosowania zaawansowanych **technik informacyjno-komunikacyjnych**, niezbędnych do realizacji zadań wynikających z programu dalszych lat studiów. W ciągu dwóch pierwszych semestrów (po 15 godzin w semestrze) studenci realizują wybrane przez siebie **fakultety psychoedukacyjne**, które mają na celu poznawanie i doskonalenie predyspozycji w obszarze rozwoju osobistego (np. „Trening asertywności”; „Jak wykształcić u siebie predyspozycje do pracy trenerskiej?”). Student zobowiązany jest również do zaliczenia **fakultetów intra- i interdyscyplinarnych** w wymiarze 180 godzin (po 30 godzin w semestrze) na II, IV i V roku studiów. Zajęcia te służą pogłębianiu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z wybranej dziedziny

psychologii (np. „Eksperyment terenowy jako metoda badań w psychologii społecznej”; „Baterie testów neuropsychologicznych w diagnostyce klinicznej”) oraz dyscyplin pokrewnych (np. „Podstawy logopedii”). Zajęcia te są powiązane z badaniami naukowymi realizowanymi przez nauczycieli akademickich. Mogą być także prowadzone przez psychologów - praktyków.

Przedmioty znajdujące się w semestrze 5 (Psychologia kliniczna, Psychologia społeczna, Psychologia wspomagania rozwoju i edukacji) przygotowują studentów do dokonania **wyboru specjalności** po zakończeniu tego semestru. Dalszy nurt kształcenia koncentruje się na wybranej przez studenta specjalności (dla studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2022/2023: Psychologia kliniczna i neuropsychologia, Psychologia społeczna, Psychologia wspomagania rozwoju i edukacji; dla studentów wcześniejszych cykli kształcenia 2018/19, 2019/20, 2020/21, 2021/22 oferowana jest również specjalność: Psychologia rodziny natomiast dla cykli 2018/19; 2019/20 - Psychologia przemysłowa). Równolegle realizowane są obowiązkowe przedmioty (dla wszystkich studentów, niezależnie od wybranej specjalności), służące pogłębianiu wiedzy, rozwijaniu umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy psychologa (np. Diagnostyka psychologiczna, Psychopatologia, Pomoc psychologiczna, Psychoterapia). Ponadto realizowana jest praca badawcza studentów w ramach Proseminarium i Seminarium magisterskiego.

Oprócz zajęć wynikających z planu studiów student ma możliwość realizowania własnej pracy badawczej w ramach projektów studenckich pod opieką pracowników Instytutu Psychologii (np. studencki projekt „Usłyszeć milczenie” realizowany w 2022 roku). Oferowane są też propozycje włączania się studentów w pracę badawczą, prowadzoną przez pracowników IP (np. udział studentów w zatwierdzonym przez Komisję Etyczną do Spraw Badań Naukowych nr 18/2019 projekcie badawczym „Społeczny kontekst sprawowania opieki nad osobami z demencją” prowadzonych przez pracowników Katedry Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii).

Przykładowe powiązania treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się (prezentowane przykłady pochodzą z różnych cykli kształcenia 2019/20, 2020/21, 2021/22 w zależności od semestru, do którego przypisany jest dany przedmiot).

Przedmioty obowiązkowe, np.

[Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia](#)

Treści programowe

Wykłady: Założenia psychologii rozwoju, wyjaśnienia definicyjne. Podstawy psychologii rozwoju człowieka, kształtowanie się naukowej psychologii rozwoju człowieka, natura rozwoju psychicznego. Rozwój a zmiana rozwojowa. Mechanizmy zmiany rozwojowej, natura czy kultura, geny a środowisko, ogólny model zmian rozwojowych. Badanie rozwoju psychicznego człowieka, podejścia badawcze, plany badań rozwojowych, problemy etyczne w badaniach nad rozwojem. Strategie badawcze, projekty badań: badania podłużne, badania poprzeczne, kombinacja badań podłużnych i poprzecznych, badania porównawcze, badania eksperymentalne. Problemy psychologiczne w badaniach dzieci. Wkład polskich akademików w badania nad rozwojem. Teorie rozwoju psychicznego, klasyfikacje

teorii. Rozwój psychiczny w świetle wybranych modeli teoretycznych - podstawowe pojęcia, podobieństwa i różnice (modele fazowe, cykliczne, sekwencyjne, liniowe, zmian wielokierunkowych).

Ćwiczenia: Podstawowe pojęcia i projekty badawcze w psychologii rozwoju człowieka. Wybrane problemy badań oraz diagnozy rozwoju małego dziecka; czynniki ryzyka prawidłowego rozwoju oraz czynniki stymulujące rozwój. Wczesne dzieciństwo: rozwój psychoruchowy (początkowe zdolności ruchowe i percepcyjne, rozwój poznawczy – okres inteligencji sensoryczno-motorycznej, asymilacja i akomodacja oraz równoważenie struktur poznawczych, wczesna aktywność przedjęzykowa, kształtowanie kompetencji komunikacyjnych, rozwój mowy i języka). Okres wczesnego dzieciństwa: rozwój społeczno-emocjonalny i osobowości, teoria przywiązania, rozwój społeczny – kształtowanie się poczucia „ja”, interakcje społeczne, uczenie się ról płciowych itp. Okres średniego dzieciństwa: rozwój psychoruchowy, rozwój emocjonalno-społeczny i osobowości (związki z rodzicami, podporządkowanie i bunt, lęki dziecięce, zachowania prospołeczne i aspołeczne, nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami, cechy emocjonalności dziecka w wieku przedszkolnym, rozwój moralny, kształtowanie się tożsamości, identyfikacja z własną płcią, rozwój samokontroli). Okres średniego dzieciństwa: rozwój poznawczy - cechy rozwoju poznawczego dziecka w wieku przedszkolnym - obrazowa i symboliczna reprezentacja świata, wyobrażenia odtwórcze i twórcze, obrazy umysłowe, umiejętność szeregowania, klasyfikowania i uogólniania, światopogląd magiczny. Dziecięce teorie umysłu. Rozwój funkcji wykonawczych. Sprawności językowe i komunikacyjne: rozwój mowy we wczesnym i średnim dzieciństwie, teoria rozwoju mowy L. Kaczmarka, uniwersalia językowe a przyswajanie języka polskiego, rola środowiska w rozwoju mowy, rozwój umiejętności fonologicznych, gramatycznych, leksykalnych i semantycznych. Prawidłowy i zaburzony rozwój językowy: rodzaje błędów językowych. Dwujęzyczność u dzieci. Dojrzałość szkolna: poglądy na temat dojrzałości szkolnej, dojrzałość fizyczna, poznawcza i społeczno-emocjonalna. Lateralizacja u dzieci i jej związek z dojrzałością szkolną. Leworęczność u dzieci. Specyfika dojrzałości do uczenia się pisania i czytania oraz do uczenia się matematyki. Problemy z osiągnięciem dojrzałości szkolnej. Późne dzieciństwo: rozwój języka i procesów poznawczych, rozwój społeczny i rozwój osobowości, dziecko jako sprawca działań: rozwój sprawstwa i zaradności, wyuczona bezradność. Zmiany rozwojowe we wczesnej adolescencji: zmiany w rozwoju fizycznym i fizjologiczne przemiany; psychologiczne konsekwencje przemian. Interakcje społeczne z dorosłymi i rówieśnikami; poszukiwanie autorytetu i bunt. Główne formy aktywności i zaangażowania. Przemiany w sferze poznawczej, kształtowanie się poglądu na świat, postawy i wartości. Kształtowanie się poczucia tożsamości; role życiowe okresu wczesnej adolescencji. Zmiany rozwojowe w wieku młodzieńczym (późna adolescencja): seksualność i erotyzm a dojrzałość w relacjach interpersonalnych; kształtowanie się poczucia odpowiedzialności. Moralność autonomiczna: kształtowanie się wartości egzystencjalnych i budowanie światopoglądu: młodzież kontra dorośli, konflikty interpersonalne i ich rozwojowa wartość. Aktywność i zaangażowanie społeczne. Zadania rozwojowe okresu adolescencji. Zagrożenia w okresie adolescencji: pragnienie przynależności, sekty, bandy, gangi. Dążenie do dorosłości i doskonałości a brak wsparcia: używki, uzależnienia, poczucie zagubienia. Wczesna dorosłość: Zmiany rozwojowe wczesnej dorosłości: właściwości zmian fizycznych i fizjologicznych okresu wczesnej dorosłości. Zmiana poznawcza we wczesnej dorosłości; właściwości procesów umysłowych; właściwości myślenia postformalnego. Problemy wczesnej dorosłości: warunki i ograniczenia samodzielności życiowej we wczesnej dorosłości; założenie rodziny i podjęcie pracy jako główne zadania wczesnej dorosłości; specyfika doświadczeń społecznych młodych kobiet i mężczyzn. Kryzysy we wczesnej dorosłości; zmiany w osobowości. Wiek średni: Zmiany fizyczne i fizjologiczne wieku średniego: sprawność fizyczna i problemy zdrowotne w wieku średnim. Program praca – życie w średniej dorosłości; stres i wypalenie zawodowe; optymizm – pesymizm a radzenie sobie z kryzysem. Promowanie rozwoju i postaw aktywnych w średniej dorosłości; Zmiany poznawcze w średniej dorosłości: progres czy regres; inteligencja i mądrość; poczucie kompetencji a poczucie zagrożenia; brak satysfakcji z życia czy lęk przed przyszłością. Praca i rodzina jako podstawa dla tożsamości. Zmiany w sposobie wartościowania: problemy życia rodzinnego; kryzys wieku średniego, kryzys jako zjawisko normalne czy patologiczne; płeć a kryzys; kryzys przełomu a czynniki biologiczne i kulturowe; zmiany autopercepcji. Późna

dorość: fizyczne i fizjologiczne problemy późnej dorości i starzenia się; zmiany w sferze percepcyjno-motorycznej; czas reakcji; Poznawcze następstwa starzenia się: pamięć i uwaga w późnej dorości; inteligencja, myślenie a mądrość życiowa; Problemy psychologiczne późnej dorości i starzenia się: integracja czy rozpacz; Kryzys pustego gniazda; role życiowe: emerytura, poczucie osamotnienia. Nowe zadania: dziadkowie i wnuki. Wypełnianie starości: trening ku życiu, Uniwersytety Trzeciego Wieku. Programy profilaktyki i terapia kryzysów. Umieranie – problem społeczny i psychologiczny

Konwersatorium: Prezentacja wyników badań dotyczących okresu adolescencji, wczesnej, średniej i późnej dorości (ankieta). Analiza realizacji zadań rozwojowych w oparciu o wybrane teorie rozwojowe.

Efekty uczenia się

Absolwent zna i rozumie specyfikę psychologii rozwojowej i jej powiązania z innymi subdyscyplinami psychologii K_W01; P7S_WG, P7S_WK; podejścia teoretyczne, koncepcje i modele rozwoju człowieka w pełnym cyklu życia. K_W01; P7S_WG, P7S_WK; prawidłowy i zaburzony przebieg rozwoju człowieka w kontekście czynników kształtujących rozwój (środowiskowych i genetycznych) K_W06; P7S_WG; podstawowe pojęcia i prawidłowości w zakresie poszczególnych sfer rozwoju charakterystyczne dla poszczególnych etapów życia oraz ich wpływ na funkcjonowanie jednostki w otoczeniu K_W06; P7S_WG; metodologię adekwatną do celu planowanych badań nad rozwojem człowieka K_W09; P7S_WG; zasady etyczne zarówno w badaniach empirycznych nad rozwojem, jak i w postępowaniu diagnostycznym K_W10; P7S_WK. Absolwent potrafi przeprowadzić analizę krytyczną podejść teoretycznych, koncepcji i modeli rozwoju człowieka w pełnym cyklu życia K_U01; P7S_UW; pracować w zespole w celu przygotowania i przeprowadzenia projektu badawczego oraz zaprezentowania jego wyników K_U13, K_U04; P7S_UO, P7S_UW; określić czynniki pomyślne i czynniki ryzyka w kontekście stymulacji rozwoju lub profilaktyki zaburzeń procesu rozwoju K_U09; P7S_UW, P7S_UU; analizować, interpretować oraz publicznie prezentować wyniki badań nad rozwojem człowieka K_U07 K_U10; P7S_UW P7S_UK; opisywać objawy dysfunkcji rozwojowych w wybranych obszarach życia K_U08; P7S_UW. Absolwent jest gotowy do poszerzania wiedzy z zakresu psychologii rozwoju człowieka K_K01; P7S_KK; przestrzegania zasad etycznych zarówno w badaniach empirycznych nad rozwojem, jak i w postępowaniu diagnostycznym K_K03; P7S_KO.

Przedmioty wybieralne, np.

[Fakultet intra- i interdyscyplinarny: Depresja – choroba XXI wieku](#)

Treści programowe

Depresja – kategorie diagnostyczne, kryteria rozpoznawania, objawy. Perspektywa rozwojowa - depresja u dzieci, depresja wieku młodzieńczego, zaburzenia nastroju okresu dorości i wieku podeszłego. Narzędzia wspomagające w diagnozie depresji (KPD, CDI2, GDS). Biologiczne uwarunkowania depresji. Psychologiczne modele depresji. Podatność na depresję. Zaburzenia depresyjne w okresie pandemii. Specyfika zaburzeń depresyjnych u osób z dysfunkcjami mózgu. Depresja poudarowa, depresja w chorobie Parkinsona. Depresja a demencja. Zaburzenia dwubiegunowe a kreatywność. Możliwości leczenia zaburzeń depresyjnych. Biologiczna terapia przeciwdepresyjna; oddziaływania psychologiczne (terapia poznawcza, interpersonalna). Następstwa zaburzeń depresyjnych. Samobójstwo jako konsekwencja depresji. Ocena ryzyka samobójstwa, możliwości zapobiegania.

Efekty uczenia się

Absolwent zna i rozumie podstawy różnicowania i klasyfikowania zaburzeń nastroju K_W06; czynniki podwyższające ryzyko wystąpienia zaburzeń depresyjnych oraz podjęcia prób samobójczych K_W06; podstawowe kierunki oddziaływań leczących podejmowanych względem osób z zaburzeniami

nastroju; rozumie różnice w skuteczności poszczególnych rodzajów terapii K_W04. Absolwent potrafi przeprowadzić analizę objawów i mechanizmów zaburzeń z uwzględnieniem czynników biologicznych i psychologicznych K_U08. Absolwent jest gotowy do wczesnego rozpoznawania zaburzeń nastroju, biorąc pod uwagę konsekwencje nieleczonych lub nieprawidłowo leczonych zaburzeń depresyjnych K_K01.

Przedmioty w ramach specjalności

Specjalność Psychologia kliniczna i neuropsychologia, np.

[Neuropsychologia kliniczna z elementami neuropsychiatrii](#)

Treści programowe

Wykłady: Neuropsychologia a inne dziedziny/subdyscypliny neuroscience. Przedmiot zainteresowań neuropsychologii jako odrębnej dziedziny nauki. Neuropsychologia jako dziedzina stosowana: diagnoza i rehabilitacja neuropsychologiczna. Źródła wiedzy na temat relacji mózg-zachowanie. Techniki neuroobrazowe i ich wykorzystanie w neuropsychologii (techniki strukturalne i funkcjonalne; wyjaśnienie podstawowych terminów: aktywacja; sieci neuronalne w tym sieć standardowej aktywności mózgu; konektom – zastosowanie w badaniach i diagnozie klinicznej; NAWM/NAGM - normal appearing white /gray matter). Stymulacja mózgu – deep brain stimulation (DBS) i stymulacja magnetyczna przezczaszkowa – charakterystyka metod i zastosowań w neuropsychologii. Teorie mózg-zachowanie -w jaki sposób kształtują myślenie diagnostyczne? Wczesny okres rozwoju wiedzy o relacjach mózg-zachowanie (starożytność). Rozwój myśli neuropsychologicznej do XXI wieku. Modele interpretacji związku mózg-zachowanie: od ujęć psychomorfologicznych do holistycznych; strukturalne i funkcjonalne – ku modelom systemowym (lokalizacyjne, antylokalizacyjne, bloków funkcjonalnych AR Łurii, PDP, poznawcze, ewolucyjne) – ich współczesne modyfikacje. Koneksjonizm i jego źródła jako model współczesnego myślenia o relacjach mózg – zachowanie. Asymetria funkcjonalna mózgu – ewolucja poglądów na temat funkcji prawej i lewej półkuli. Rola corpus callosum w integracji zachowania. Czynniki kliniczne kształtujące obraz i dynamikę objawów (np. diaschiza, dyskoneksja, penumbra). Neuropsychologia w chorobach somatycznych. Czynniki środowiskowe i kulturowe -w jaki sposób kształtują strukturę i funkcje mózgu oraz zachowanie? Progi i zasoby jako zjawiska wyjaśniające intra i interindywidualną wariantywność objawów w patologii mózgu oraz normatywnym starzeniu się. Wybrane zagadnienia z neuropsychiatrii i neuropsychiatrii poznawczej: "terytorium" neuropsychiatrii; od modeli psychologicznych w wyjaśnianiu psychopatologii do modeli neurobiologicznych zaburzeń psychicznych (na przykładzie schizofrenii, depresji, anoreksji i OCD). Neuropsychologia współczesna: przykłady kierunków badań (m. in. ujęcie transdiagnostyczne). Plastyczność mózgu – definicje, przejawy. Wprowadzenie do rehabilitacji neuropsychologicznej.

Konwersatoria: Zarys anatomii strukturalnej mózgowia; ogólna topografia mózgu: bruzdy, zakrety powierzchni bocznej, podstawnej i przysrodkowej; pola cytoarchitektoniczne; struktury formacji hipokampa, jądra podstawy; struktury pnia mózgu: budowa międzymózgowia, zróżnicowanie strukturalne śródmózgowia, mostu i rdzenia przedłużonego. Zróżnicowanie funkcjonalne struktur OUN a psychologiczna organizacja zachowania - zarys anatomii czynnościowej mózgowia. Układ ruchowy: drogi piramidowe, korowa reprezentacja ruchu, struktury podkorowe i ośrodki pnia mózgowia w regulacji czynności motorycznych; zespoły kliniczne związane z uszkodzeniem struktur układu ruchowego; rola mózdzku w regulacji czynności motorycznych, poznawczych i emocjonalnych. Układ czuciowy: kora somatosensoryczna i jej organizacja; konsekwencje uszkodzeń kory czuciowej. Układ wzrokowy: przebieg drogi wzrokowej, ubytki pola widzenia wskutek uszkodzeń różnych odcinków drogi wzrokowej; organizacja kory wzrokowej i konsekwencje jej uszkodzeń (ślepotą, niedowidzenie, „widzenie pomimo ślepoty”). Układ słuchowy: przebieg drogi słuchowej; organizacja kory słuchowej

i skutki jej uszkodzeń (głuchota, niedosłuch). Układ limbiczny: udział formacji hipokampa i struktur kręgu Papeza w procesach pamięci i regulacji popędów i emocji. Zaburzenia funkcji psychicznych a uszkodzenia mózgu. Zaburzenia spostrzegania: kryteria opisu zaburzeń spostrzegania; zespoły agnozji wzrokowej, słuchowej i dotykowej; objawy na poziomie apercepcyjnym i asocjacyjnym. Neuropsychologiczny opis zaburzeń uwagi; patomechanizm i objawy zespołu nieuwagi stronnej. Zaburzenia czynności ruchowych – zespoły apraksji; zaburzenia czynności motorycznych w zależności od poziomu organizacji czynności ruchowych i lokalizacji patologii mózgowej. Kliniczny i neuropsychologiczny opis afazji (model Wernickego i Lichtheima, zespoły afazji według Łurii, opis afazji w propozycji Beeson, Rapcsak). Zespoły zaburzeń pamięci; czynniki modyfikujące obraz kliniczny zaburzeń mnesticznych; specyficzne i niespecyficzne zaburzenia pamięci; zespoły amnestyczne, TGA-przejęciowa amnezja globalna; dysocjacja systemów pamięci jawnej i ukrytej. Mózgowa organizacja funkcji wykonawczych i objawy ich zaburzeń; warianty zespołu dysfunkcji wykonawczych (DES); DES a zespół czołowy. Dysfunkcje mózgowych systemów emocjonalnych; asymetria półkulowa w zakresie emocji; neuropsychologia zaburzeń psychicznych. Zaburzenia osobowości i zachowania osób z patologią OUN; status tzw. organicznych zaburzeń osobowości. Zaburzenia świadomości w zespołach neuropsychologicznych: relacje między przytomnością a świadomością (objawy śpiączki, stanu wegetatywnego, stanu minimalnej świadomości, zespołu zamknięcia); wybiórcze deficyty świadomości w zespołach neuropsychologicznych (anozognozja, dysocjacja wiedzy świadomej i nieświadomej).

Efekty uczenia się

Absolwent zna i rozumie historię rozwoju neuropsychologii jako dziedziny teoretycznej i praktycznej K_W01; neurobiologiczne mechanizmy zaburzeń funkcji psychicznych i zaburzeń zachowania K_W04; miejsce i znaczenie wiedzy z zakresu neuropsychologii w szerszym kontekście problemów medycyny, psychologii i innych dziedzin wiedzy o człowieku K_W04. Absolwent potrafi dokonać trafnego doboru metod oceny neuropsychologicznej dostosowanych do indywidualnych cech pacjenta K_U03; omówić objawy zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i osobowości po uszkodzeniach mózgowia oraz ich psychologiczne i społeczne konsekwencje K_U08; wypowiadać opinie i argumentować własne tezy K_U10. Absolwent jest gotowy do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu neuropsychologii i samodzielnego jej poszerzania K_K01.

Specjalność Psychologia rodziny, np.

[Seksualność i problemy prokreacyjne w rodzinie](#)

Treści programowe

Wykład: Rozwój psychoseksualny osób z niepełnosprawnością: dojrzewanie w wymiarze biologicznym i psychospołecznym, zaburzenia tożsamości płciowej, przejawy seksualności, postawy i zadania rodziców. Związki partnerskie osób dorosłych z niepełnosprawnością: prawne aspekty związków małżeńskich osób niepełnosprawnych; problemy fizyczne związane ze współżyciem; aspekty psychospołeczne związków: miłość, przyjaźń, samotność, znaczenie związków w zakresie osobistego funkcjonowania; związki nieheteroseksualne. Zdrowie seksualne: choroby przenoszone drogą płciową (STD); kontrola płodności; problemy z korzystaniem z pomocy specjalistycznej. Rodzicielstwo osób z niepełnosprawnością: kryteria „dobrego rodzicielstwa” w kontekście niepełnosprawności; doświadczenia rodzicielstwa w sytuacji niepełnosprawności; społeczny kontekst niepełnosprawnego rodzicielstwa. Przemoc seksualna: doświadczenia przemocy seksualnej i czynniki ryzyka; skutki przemocy seksualnej; koncepcja fałszywej dewiacji; zdolność do udzielania świadomej zgody w kontekście czynności seksualnych.

Konwersatorium: Czym jest niepłodność - niepłodność i jej rodzaje. Błędne koło niepłodności - na czym polega? Sposoby interpretacji i analizy poszczególnych zachowań. Problemy psychiczne w sytuacji prokreacji - kryzys, wypalenie emocjonalne, myśli samobójcze. Psychologiczne uwarunkowania niepłodności - kwestie społeczne, biologiczne, rodzinne. Antykoncepcja i jej rodzaje oraz skuteczność. Perinatologia - czynniki ochrony i ryzyka. Nieplanowane a planowane

macierzyństwo. Stres - objaw, metody radzenia sobie ze stresem z uwzględnieniem sytuacji prokreacji. Emocje w ciąży. Trudności psychiczne w ciąży. Psychologiczne przyczyny i konsekwencje aborcji. In-vitro - zagadnienia etyczne oraz aspekty psychologiczne.

Efekty uczenia się

Absolwent zna i rozumie seksualność człowieka w normie i patologii K_W06; rolę więzi partnerskich, małżeńskich i rodzinnych istotnych z punktu widzenia seksualności na różnych etapach życia człowieka K_W07. Absolwent potrafi rozpoznać objawy i przyczyny wybranych problemów w zakresie seksualności człowieka w kontekście partnerskim i rodzinnym K_U08; planować i organizować działania o charakterze profilaktyki zaburzeń i wspomagania rozwoju oraz pomocy psychologicznej w zakresie seksualności człowieka w obszarze normy i patologii K_U09. Absolwent jest gotów do udzielania profesjonalnej pomocy psychologicznej w zakresie seksualności człowieka w kontekście partnerskim i rodzinnym K_K06.

Specjalność Psychologia społeczna, np.

Zarządzanie zasobami ludzkimi

Treści programowe

Konwersatorium: Wprowadzenie do zarządzania zasobami ludzkimi - wybrane podstawowe modele zarządzania zasobami ludzkimi (Michigan, Harvardzki, Japoński, uniwersalny). Opisy stanowisk pracy- przykłady, opis kompetencji. Proces rekrutacji; przygotowanie ogłoszenia, selekcja oparta na wywiadzie; wywiad behawioralny a wywiad sytuacyjny. Motywowanie pracowników - techniki, case study. Job crafting - budowanie zaangażowania. Onboarding i offboarding pracownika, budowanie pozytywnego employee experience

Efekty uczenia się

Absolwent zna i rozumie charakterystykę funkcjonowania człowieka w organizacji i zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej K_W06; specyfikę funkcjonowania człowieka w sytuacji pracy oraz założeń i celów działania organizacji i przedsiębiorstw K_W06; problemy etyczne dotyczące norm i reguł postępowania w praktyce psychologicznej w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi w organizacjach K_W10. Absolwent potrafi planować i organizować działania mające na celu wspomagania rozwoju oraz pomocy psychologicznej w odniesieniu do funkcjonowania człowieka w organizacji K_U09; rozpoznać objawy i przyczyny wybranych problemów psychologicznych występujących w organizacjach K_U08; ocenić przydatność różnorodnych narzędzi i procedur badań psychologicznych do wyjaśniania zachowań człowieka w organizacji K_U03. Absolwent jest gotowy do przyjmowania odpowiedzialności za podejmowane zadania i formy działań psychologicznych w kontekście zarządzania zasobami ludzkimi K_K04; podejmowania profesjonalnych, przedsiębiorczych i etycznych działań zmierzających do poprawy zastosowania wiedzy psychologicznej w odniesieniu do zarządzania zasobami ludzkimi w organizacjach K_K07; udzielania profesjonalnej pomocy psychologicznej w kontekście funkcjonowania człowieka w sytuacji pracy K_K06.

Opis zasad wyboru przedmiotów wybieralnych

Wybór specjalności

Zasady wyboru specjalności określa [Regulamin zapisów na specjalności na kierunku psychologia](#), zgodnie z którym podstawowym kryterium przyjęcia na specjalność jest profil zainteresowań studenta. Kolejne kryteria to: ocena z egzaminu z przedmiotu kierunkowego, specjalność Psychologia kliniczna i neuropsychologia - Psychologia kliniczna (sem. 5), specjalność Psychologia społeczna - Psychologia

społeczna (sem. 5), specjalność Psychologia rodziny – Psychologia rodziny (sem. 5), specjalność Psychologia wspomaganie rozwoju i edukacji – Psychologia wspomaganie rozwoju i edukacji (sem. 5); ocena z ćwiczeń z przedmiotu kierunkowego; średnia ocen z egzaminów z wcześniej wymienionych przedmiotów. Zapisy studentów na specjalności odbywają się pod koniec semestru poprzedzającego semestr rozpoczynający zajęcia na danej specjalności. Zapisy na specjalności odbywają się drogą internetową (USOS). W przypadku wyboru specjalności dolna granica liczebności każdej z nich wynosi 20 osób. W uzasadnionych sytuacjach za zgodą Prorektora ds. studentów i jakości kształcenia, liczebność studentów na danej specjalności może być mniejsza.

Wybór proseminarium i seminarium magisterskiego

Studenci zapisują się na wybrane proseminarium drogą internetową przez system USOS po zakończeniu 5 semestru. Proseminarium obejmuje problematykę dotyczącą szczegółowych zagadnień z zakresu wybranego przez studenta tematu badawczego. Student poznaje w tym zakresie najbardziej współczesne osiągnięcia i dokonania, zarówno w obszarze teoretycznym, jak i metodologicznym. Projektuje badanie empiryczne oraz analizuje i interpretuje zgromadzone wyniki.

Wybór seminarium magisterskiego określony jest w [Zasadach dyplomowania](#). Student zapisuje się przez system USOS na seminarium spośród proponowanych w danym roku akademickim i przewidzianych planem studiów. Zapisy poprzedzone są wskazaniem przez prowadzącego problematyki oferowanej na danym seminarium. Oferta zamieszczana jest na Wirtualnym Kampusie UMCS. Student wybiera seminarium magisterskie po semestrze 6 zgodnie z jego zainteresowaniami badawczymi. Zmiana opiekuna naukowego możliwa jest w uzasadnionych przypadkach za zgodą Dziekana i obydwu Promotorów. W szczególnych przypadkach, uwzględniając potrzeby i zainteresowania studentów, możliwe jest uruchomienie indywidualnego seminarium magisterskiego dla niepełnej grupy studentów. [Prace dyplomowe](#) prowadzone są pod kierunkiem osoby posiadającej co najmniej tytuł doktora. W ramach seminarium student projektuje i przeprowadza badanie empiryczne oraz dokonuje analizy i interpretacji zgromadzonych wyników. Badania realizuje pod kierunkiem pracowników Instytutu Psychologii w Laboratorium Badawczo-Dydaktycznym lub w innych placówkach. Finalnym zadaniem studenta jest przygotowanie pracy dyplomowej oraz przystąpienie do egzaminu dyplomowego, który służy potwierdzeniu osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Wybór fakultetów psychoedukacyjnych, intra- i interdyscyplinarnych

Zasady wyboru fakultetów określa [Regulamin wyboru przedmiotów fakultatywnych](#) zamieszczony na stronie Wydziału. Propozycje fakultetów składane są przez Pracowników Instytutu Psychologii, zatwierdzane przez Dziekana Wydziału i podawane do wiadomości studentom co najmniej tydzień przed terminem zapisów na platformie Wirtualnego Kampusu. Zapisy odbywają się przez system USOS.

W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość zmiany przedmiotu fakultatywnego – jest ona możliwa po uzyskaniu zgody nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot, na który uprzednio student się zapisał oraz nauczyciela przyjmującego studenta na realizowany przez siebie przedmiot fakultatywny. Na dokonanie zmiany fakultetu wymagana jest akceptacja Dziekana Wydziału.

Praktyka psychologiczna

Praktyka psychologiczna realizowana jest w łącznym wymiarze 175 godzin¹¹, po 8 semestrze (100 godz.) i w 10 semestrze (75 godz.). Ponadto student zainteresowany ubieganiem się o [Europejski Certyfikat Psychologa \(EuroPsy\)](#) może zrealizować dodatkowo 200 godz. praktyk poza planem studiów (począwszy od momentu zaliczenia 5 semestru). Celem praktyk jest poszerzenie i weryfikacja wiedzy zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej praktycznego wykorzystania, poznanie zasad organizacji oraz specyfiki pracy w różnych instytucjach/organizacjach związanych ze studiowanym kierunkiem, gromadzenie materiałów, wzbogacenie wiedzy oraz doświadczenia niezbędnego przy pisaniu pracy dyplomowej/magisterskiej, nawiązanie kontaktów z placówkami oświatowymi i innymi, stanowiących podstawę do przygotowania pracy dyplomowej, stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej na rynku pracy.

Efekty uczenia się:

Absolwent zna i rozumie cele, organizację i zasady funkcjonowania instytucji w której odbywa praktykę psychologiczną K_W08; rolę i specyfikę pracy psychologa w instytucji odbywania praktyk. K_W08. Absolwent potrafi rozpoznawać problemy psychologiczne charakterystyczne dla klientów (pacjentów, podopiecznych, beneficjentów) instytucji, w której odbywa praktykę K_U08; wybrać adekwatne procedury i narzędzia wykorzystywane do diagnozy i pomocy psychologicznej i zastosować je w toku odbywanej praktyki K_U03. Absolwent jest gotów do Przyjęcia i zastosowania w praktyce zasad etyki zawodu psychologa K_K03; podejmowania profesjonalnych działań zgodnych z profilem instytucji, w której odbywa praktykę K_K06, K_K05; skutecznego komunikowania się ze specjalistami zatrudnionymi w instytucji, w której odbywa praktykę K_K02.

Procedura organizacji praktyk dostępna jest w [Regulaminie dotyczącym realizacji praktyk](#) obowiązującym na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS. Regulamin obejmuje wszystkie informacje niezbędne w toku organizacji, realizacji i dokumentowania praktyk: założenia ogólne, cele, organizacja i przebieg, obowiązki opiekuna, obowiązki praktykanta, warunki zaliczenia praktyki, sposób działania elektronicznego Systemu Obsługi Praktyk (SOP) UMCS. Kwestie formalne dotyczące zasad organizacji i odbywania praktyk objętych planem studiów zawarte są w [Zarządzeniach Rektora](#). Wydział dysponuje [wykazem placówek i instytucji, w których istnieje możliwość realizacji praktyk](#) na podstawie zawartych umów o współpracę. Ponadto student może wybrać placówkę z listy utworzonej na podstawie

---

¹¹ Dotyczy planów studiów od roku akademickiego 2019/2020

nieformalnych ustaleń między Wydziałem a praktykodawcą. Decyzję co do wyboru praktykodawcy student podejmuje kierując się własnymi zainteresowaniami i planami dotyczącymi własnej kariery zawodowej. Wybór ten konsultowany jest z opiekunem praktyk z ramienia specjalności, powoływanym przez Dziekana Wydziału. Najczęściej wybieranymi placówkami do odbywania praktyk psychologicznych przez studentów są m.in.: Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Ośrodek Leczenia Uzależnień SPZOZ, Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, Biuro Rozwoju Kompetencji UMCS, I Klinika Psychiatrii, Psychoterapii i Wczesnej Interwencji, Lubelskie Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia, Towarzystwo, Nowa Kuźnia.

Weryfikacja efektów uczenia się zawartych w sylabusie praktyk odbywa się na podstawie oceny zewnętrznej (dokonywanej przez opiekuna z ramienia praktykodawcy) i wewnętrznej (realizowanej przez opiekuna praktyk z uczelni). Opiekun praktyk ma prawo do przeprowadzenia hospitacji praktyki realizowanej przez studenta w danej placówce. Po zakończeniu praktyki opiekun praktyk omawia ze studentami osiągnięcia i trudności podczas jej trwania a także dokonuje zaliczenia praktyki na podstawie dokumentacji określonej w programie praktyki (dziennik praktyk i zaświadczenie wystawione przez opiekuna praktyk z ramienia praktykodawcy). Po zakończeniu praktyk opiekunowie z ramienia UMCS składają sprawozdania do Wydziałowego Koordynatora Praktyk.

Wybór wykładu ogólnouniwersyteckiego i języka obcego

W ramach indywidualizacji kształcenia, studenci zgodnie z własnymi preferencjami dokonują w 6 semestrze wyboru wykładu ogólnouniwersyteckiego w wymiarze odpowiadającym 2 punktom ECTS. Wybór dokonywany jest za pośrednictwem systemu USOS spośród oferty zaprezentowanej przed rozpoczęciem roku akademickiego. Informacje o zapisach na [wykłady ogólnouniwersyteckie](#) dostępne są dla studentów na stronie Wydziału. Dokonanie wyboru obliguje do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu, np.

Przykładowe efekty uczenia się opracowane dla wykładu ogólnouniwersyteckiego: „Społeczna odpowiedzialność biznesu”: Absolwent zna i rozumie pojęcia, teorie i metody badań stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstwa; normy prawne, organizacyjne i etyczne kształtujące organizacje i relacje między nimi; wpływ digitalizacji na funkcjonowanie współczesnej gospodarki i organizacji działających w jej ramach według zasad społecznej odpowiedzialności biznesu. Absolwent potrafi wykorzystywać nabytą wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów w organizacjach i ich otoczeniu oraz wykonywania zadań w warunkach nie w pełni przewidywalnych poprzez właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie ich oceny oraz krytycznej analizy i syntezy; analizować i prognozować procesy i zjawiska organizacyjne i społeczne z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik ICT związanych z realizacją społecznej odpowiedzialności biznesu; planować i organizować własną pracę oraz pracę wykonywaną w ramach zespołu. Absolwent jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy; przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych; postępowania w sposób profesjonalny.

Język obcy realizowany jest w wymiarze 150 godzin w pełnym cyklu kształcenia (10 pkt ECTS). W ramach ogólnej liczby godzin lektoratu, 50 godzin stanowią zajęcia z wykorzystaniem języka specjalistycznego, co oznacza pracę studenta z tekstami specjalistycznymi z zakresu psychologii po 10 godzin w każdym semestrze. Przedmiot kończy się egzaminem po 6 semestrze.

Przykład efektów uczenia się dla przedmiotu Język angielski: Absolwent zna i rozumie zasady formułowania wypowiedzi w języku obcym na tematy ogólne i dotyczące dokonań psychologii oraz dylematów współczesnej cywilizacji K_W01 P7U_W P7S_WG P7S_WK. Absolwent potrafi wykorzystać uzyskane informacje do relacjonowania, dyskusji i krytycznej opinii w języku obcym na tematy ogólne i dotyczące psychologii K_U01 K_U02 P7U_U P7S_UW; ze zrozumieniem wysłuchać i zanalizować dłuższą wypowiedź ustną w języku obcym dotyczącą zarówno kwestii ogólnych, jak i pochodzących z obszaru problemów psychologicznych K_U07 P7U_U P7S_UK; stworzyć rozbudowaną, stosunkowo biegłą wypowiedź pisemną na tematy ogólne i specjalistyczne z wykorzystaniem różnych źródeł w języku obcym, w tym w oparciu o nowoczesne technologie (ICT) K_U11 K_U12 P7U_U P7S_UK P7S_UO. Absolwent jest gotowy do świadomego wyboru kierunku i sposobu doskonalenia własnych umiejętności językowych i właściwego oceniania swoich kompetencji K_K01 P7U_K P7S_KK; wykorzystywania znajomości języka obcego w rozwoju zawodowym K_K07 P7U_K P7S_KR.

Formy zajęć

Zgodnie z profilem ogólnoakademickim studiów, zajęcia na kierunku psychologia mają na celu wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności niezbędne do uczestniczenia/prowadzenia badań naukowych. Działalność naukowa i podejmowane przez pracowników badania naukowe stanowią podstawę przygotowywania programu studiów dla kierunku psychologia. W planie studiów znajdują się **zajęcia związane z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie psychologia**.

Wymiar liczby punktów ECTS dla zajęć związanych z prowadzonymi przez jednostkę badaniami naukowymi (BN) i przygotowującymi do prowadzenia lub uczestniczenia w działalności naukowej obejmuje 143 pkt ECTS uzyskiwanych w toku realizacji przedmiotów z grupy obowiązkowych oraz 43 pkt ECTS z grupy przedmiotów wybieralnych/fakultatywnych. Razem stanowią one 74% (tj. 186 punktów w stosunku do 250 pkt ECTS), co przewyższa wymagany wymiar pięćdziesięciu procent. W zakresie specjalności Psychologia kliniczna i neuropsychologia zajęcia związane z BN obejmują 54% pkt ECTS (27 punktów w stosunku do 50 pkt ECTS na specjalności); w zakresie specjalności Psychologia rodziny – 56% pkt ECTS (28 punktów w stosunku do 50 pkt ECTS na specjalności); w zakresie specjalności Psychologia społeczna 61% pkt ECTS (30,5 punktów w stosunku do 50 pkt ECTS na specjalności) oraz w zakresie specjalności Psychologia wspomaganie rozwoju i edukacji 52% pkt ECTS (26 punktów w stosunku do 50 pkt ECTS na specjalności).

Na kierunku psychologia zajęcia są realizowane w **różnych formach**: wykładu, ćwiczeń (grupy liczące 25-35 studentów), seminarium (6 osób jako pełna grupa), konwersatorium (15-25 osób), laboratorium (10-15 osób). W programie studiów większość przedmiotów obejmuje więcej niż jedną formę zajęć, co sprzyja osiągnięciu efektów uczenia się z trzech obszarów (wiedza, umiejętności, kompetencje

społeczne). Niektóre przedmioty realizowane są w dwóch i więcej semestrach, np. Pomoc psychologiczna - semestr 6: WY, CA i semestr 7: CA, KW; Metody diagnozy i terapii zaburzeń rozwojowych cz. I – semestr 7: KW, LB oraz cz. II – semestr 8: LB.

Na poszczególnych specjalnościach (począwszy od semestru 6), podobnie jak i w przypadku zajęć obowiązkowych dla wszystkich studentów, formy zajęć są dopasowane do specyfiki przedmiotów (dane dotyczące zróżnicowania form zajęć w obrębie poszczególnych specjalności oferowanych dla studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2022/23 zawierają tabele zamieszczone poniżej).

Wszystkie przedmioty, w każdym semestrze, niezależnie od ich kontynuacji w dalszym cyklu studiów, są rozliczane poprzez zaliczenie z oceną lub egzamin. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie wszystkich innych form, w których realizowany jest przedmiot. Liczba egzaminów w roku nie przekracza dziewięciu, a w semestrze pięciu.

Rozkład form zajęć na kierunku psychologia UMCS - SPECJALNOŚĆ: **Psychologia kliniczna i neuropsychologia**

Rodzaj przedmiotów	WY	CA	LB	KW	SM
Przedmioty obowiązkowe	825	490	60	245	-
Przedmioty fakultatywne	240	90	-	180	120
Przedmioty specjalnościowe	95	65	135	185	0
Praktyka psychologiczna			175		
Razem	1160	645	370	610	120
% z 2905 godz.	40 %	22,2 %	12,7 %	20,9 %	4,2 %

Rozkład form zajęć na kierunku psychologia UMCS - SPECJALNOŚĆ: **Psychologia społeczna**

Rodzaj przedmiotów	WY	CA	LB	KW	SM
Przedmioty obowiązkowe	825	490	60	245	-
Przedmioty fakultatywne	240	90	-	180	120
Przedmioty specjalnościowe	285	45	60	90	0
Praktyka psychologiczna			175		
Razem	1350	625	295	515	120
% z 2905 godz.	46,4 %	21,5 %	10,2 %	17,7 %	4,2 %

Rozkład form zajęć na kierunku psychologia UMCS - SPECJALNOŚĆ: **Psychologia wspomagania rozwoju i edukacji**

Rodzaj przedmiotów	WY	CA	LB	KW	SM
Przedmioty obowiązkowe	825	490	60	245	-
Przedmioty fakultatywne	240	90	-	180	120
Przedmioty specjalnościowe	125	260	30	65	0
Praktyka psychologiczna			175		
Razem	1190	840	265	490	120
% z 2905 godz.	40,9 %	28,9 %	9,1 %	16,9 %	4,2 %

Metody kształcenia

W realizacji programu kształcenia na kierunku psychologia stosowane są następujące metody kształcenia: podające i eksponujące – wykład informacyjny, prezentacja, opis, pogadanka, objaśnienie/wyjaśnienie, pokaz, film; praktyczne – ćwiczenia laboratoryjne, zajęcia warsztatowe, praca z tekstem, metoda projektów; problemowe – wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna, wykład konwersatoryjny, metoda symulacyjna, metoda przypadków, inscenizacja, praca z materiałem źródłowym, burza mózgów. Stosowane aktywizujące metody kształcenia motywują studentów do większego zaangażowania w proces dydaktyczny i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

Osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się w ramach poszczególnych przedmiotów jest wspomagane właściwym doбором metod kształcenia. Są one zróżnicowane m.in. ze względu na formę i typ zajęć. Metody podające (wykład informacyjny, film, prezentacje multimedialne, opis, objaśnienie), wykorzystywane są głównie na zajęciach realizowanych w formie wykładów. W ramach zajęć ćwiczeniowych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych i seminariów stosuje się również metody problemowe i aktywizujące: wykład konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna, studium przypadku, praca z użyciem komputera, metoda seminaryjna. Metody praktyczne sprzyjające kształtowaniu umiejętności dziedzinowych dominują w realizacji zajęć laboratoryjnych. Należą do nich m. in. ćwiczenia laboratoryjne, metoda projektów, warsztaty i treningi grupowe, ćwiczenia terenowe, studium przypadku, inscenizacja, metoda symulacyjna.

Prowadzący zajęcia, do przekazywania wiedzy najczęściej stosują: wykłady informacyjne i problemowe z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, wykłady konwersatoryjne, objaśnianie/wyjaśnianie, opisy. Do kształtowania i rozwijania umiejętności nauczyciele akademicki

wykorzystują najczęściej następujące metody: inscenizacja, metoda z użyciem komputera, pokaz, ćwiczenia laboratoryjne, prezentacja filmów, burza mózgów i inne rodzaje dyskusji, metoda projektów, praca z tekstem (analiza tekstów źródłowych), zajęcia terenowe. Natomiast do rozwijania kompetencji społecznych prowadzący zajęcia stosują ćwiczenia, podczas których studenci samodzielnie wykonują stawiane im zadania, pracując indywidualnie oraz w mniejszych lub większych grupach. Podejmując współpracę z innymi studentami wymieniają poglądy i poszerzają własne doświadczenia oraz poszukują rozwiązań różnych problemów w oparciu o wiedzę teoretyczną. Planują działania diagnostyczne i terapeutyczne, przygotowują, np. programy zajęć wspomagających rozwój dziecka, warsztaty terapeutyczne i profilaktyczne. Do rozwijania wiedzy, a szczególnie umiejętności i kompetencji społecznych przyczyniają się też zajęcia realizowane w terenie (np. przedszkole, szkoła specjalna, dom dziecka, szpital, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, środowiskowy ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz praktyki psychologiczne.

W toku realizacji zajęć związanych z prowadzonymi przez jednostkę badaniami naukowymi (BN) i przygotowującymi do uczestniczenia w działalności naukowej w zakresie psychologii stosuje się m. in. metodę programowaną z wykorzystaniem komputera, dyskusję problemową, analizę krytyczną, pracę z tekstem, burzę mózgów. Umożliwiają one wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w projektowaniu i realizowaniu badań naukowych, w tym w zakresie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (np. pogłębienie umiejętności analizy ilościowej danych klinicznych przy wykorzystaniu programu SPSS w ramach przedmiotu [Metody ilościowej analizy danych klinicznych](#) na specjalności Psychologia kliniczna i neuropsychologia). Metody kształcenia wykorzystywane w toku nauki języka obcego (praca z tekstem, wyjaśnianie, prezentacja multimedialna, klasyczna metoda tłumaczeniowa, analiza przypadku, metoda sytuacyjna) umożliwiają rozwijanie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego i wykorzystania ich w działaniach związanych z prowadzeniem badań naukowych oraz studiowaniem specjalistycznej literatury psychologicznej.

Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie na kierunku psychologia ma charakter bezpośredni. W okresie przed pandemią wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wynosił 160 godz. (ok. 6% wszystkich godz. w planie studiów). Wyjątkowym okresem, w którym wykorzystanie metod kształcenia na odległość dotyczyło wszystkich zajęć był czas od marca 2020 r do września 2021 roku.

W początkowym okresie pandemii wykorzystywane były różne sposoby komunikacji zdalnej (m.in. Moodle, Teams, Skype, USOS), a następnie zajęcia były realizowane na uniwersyteckiej platformie Moodle (Wirtualny Kampus UMCS) i aplikacji Teams w ramach ogólnouniwersyteckiej licencji Microsoft Office 365, dającej szerokie możliwości interakcji ze studentem (na bieżąco doskonalone i rozwijane

przez obsługę systemu) oraz archiwizowania aktywności i prac studentów. Wszystkie zajęcia oraz konsultacje pracowników odbywały się w formie zdalnej, w trybie synchronicznym (od roku akademickiego 2020/21), w godzinach wyznaczonych w planie zajęć. [W czasie pandemii zaliczenia i egzaminy](#), w tym dyplomowe również odbywały się w trybie zdalnym. Wcześniejsze doświadczenia i prowadzone w trybie ciągłym szkolenia pracowników pozwoliły na sprawne i skuteczne dobranie metod pracy do możliwości, które oferuje kształcenie zdalne tak, aby uzyskać realizację założonych w programie studiów efektów uczenia się. Przykładem mogą być przedmioty z zakresu diagnozy psychologicznej oraz neuropsychologicznej, w ramach których Instytut Psychologii uzyskał bezpłatny dostęp do elektronicznej wersji podręczników wybranych testów psychologicznych wydawanych przez Pracownię Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Warszawie. Umożliwiło to studentom nabycie umiejętności związanych z posługiwaniem się tymi narzędziami diagnostycznymi. W celu zrealizowania celów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych wykorzystywano przygotowane wcześniej materiały audiowizualne, opisy sytuacji diagnostycznych, itp.

Doświadczenia pandemii przyczyniły się do włączenia metod i technik kształcenia na odległość i wzbogacenia tradycyjnych sposobów pracy. Aktualnie tryb realizacji większości zajęć jest stacjonarny, zajęcia zdalne dotyczą tylko niektórych zajęć wykładowych. [Zgodnie z Regulaminem organizacji zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie](#) nauczyciele akademicy mogą realizować część wykładową przedmiotu w formie zdalnej po złożeniu stosownych wniosków (wypełniają formularz online). Organizację Kształcenia Zdalnego szczegółowo regulują Zarządzenia J. M. Rektora UMCS oraz [Komunikaty Dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii](#). Obecnie wykorzystanie technik i metod kształcenia na odległość jest wykorzystywane jako forma pomocnicza. Bez względu na prowadzoną formę zajęć wzorem lat ubiegłych nauczyciele akademicy zobowiązani są do założenia na Wirtualnym Kampusie Wydziału Pedagogiki i Psychologii kursu do każdego prowadzonego przedmiotu, gdzie zamieszczają zagadnienia, materiały dydaktyczne dla studentów, przygotowują quizy, zadania, opisy projektów itp., a studenci mogą składać prace dla prowadzącego przedmiot. Korzystanie z formy pracy na odległość przyczyniło się m. in. do zwiększenia dostępności nauczycieli akademickich dla studentów. Oprócz ustalonych w harmonogramie konsultacji stacjonarnych, studenci korzystają z konsultacji online (1 godzina tygodniowo), po wcześniejszym kontakcie mailowym z wykładowcą.

Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, stanowiąc jedną z możliwych ścieżek indywidualizacji procesu kształcenia (szczegółowe dane w kryterium 8).

Metody oceniania przedmiotowych efektów uczenia się są ściśle powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się, dzięki czemu możliwa jest weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do kierunku psychologia. Różnorodne formy zaliczenia poszczególnych przedmiotów obejmują: egzaminy, kolokwia pisemne oraz ustne, prace pisemne, projekty przygotowywane indywidualnie lub w małych zespołach, prezentacje na forum grupy pozwalają na osiąganie założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych przygotowując studenta do pracy badawczej oraz realizacji zadań w praktyce psychologicznej. Cechą wyróżniającą program studiów na kierunku psychologia są zajęcia praktyczne, stanowiące niezbędny element przygotowania do zawodu psychologa. Zajęcia te realizują efekty uczenia się należące do wszystkich trzech obszarów, a zatem związane z pozyskiwaniem nowej wiedzy, nabywaniem nowych umiejętności oraz kompetencji społecznych. Począwszy od IV roku studiów studenci uczestniczą w obowiązkowych zajęciach praktycznych w placówkach i instytucjach zatrudniających psychologów, np. w ramach przedmiotu „Metody diagnozy i terapii zaburzeń rozwojowych”, „Praktyka psychologiczna”, „Pomoc psychologiczna w praktyce klinicznej”.

Warunki realizacji i dostosowanie procesu kształcenia do różnych potrzeb edukacyjnych

Od 2020 roku Instytut Psychologii na Wydziale Pedagogiki i Psychologii dysponuje nowoczesnym budynkiem przy ul. Głębokiej 45. Wyposażenie wszystkich sal umożliwia prowadzenie zajęć z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych oraz dostęp do Internetu. Wielkość sal jest dostosowana do form zajęć, w niektórych pomieszczeniach istnieje możliwość dzielenia większych sal/auli na mniejsze, odpowiadające realizacji zadań w ramach zajęć laboratoryjnych czy seminaryjnych. Wyposażenie pracowni komputerowej pozwala realizować wysokospecjalistyczne zajęcia z wykorzystaniem programów statystycznej analizy danych. Znajdujące się w infrastrukturze Biblioteka, Wypożyczalnia Testów Psychologicznych, Laboratorium Badawczo-Dydaktyczne, Laboratorium Badań nad Neuroedukacją (NEUROEDULAB) stanowią zaplecze do realizacji zajęć zgodnie z zakładanymi celami kształcenia.

Na Wydziale stosowane są różne **formy indywidualizacji procesu kształcenia**. Podstawowym sposobem są bloki modułów/przedmiotów do wyboru. Indywidualizacja procesu kształcenia odbywa się podczas wyboru lektoratów z języków obcych, wykładów ogólnouniwersyteckich, przedmiotów fakultatywnych oraz seminariów. Po piątym semestrze studenci wybierają jedną spośród oferowanych specjalności, co pozwala im realizować indywidualne zainteresowania i plany zawodowe. W ramach każdej specjalności studenci dokonują wyboru problematyki pracy dyplomowej i promotora, pod opieką którego praca zostanie napisana. Niewielka liczebność studentów w grupach seminaryjnych umożliwia bezpośredni nadzór opiekuna nad każdym z seminarzystów – każdy z nich korzysta z osobistej pomocy merytorycznej i metodycznej promotora.

Studenci szczególnie uzdolnieni o średniej ocen co najmniej 4,5 mają prawo studiowania według [Indywidualnego Programu Studiów](#) (dalej: IPS), w tym Planu Studiów, po zaliczeniu drugiego roku studiów. Student pod kierunkiem wyznaczonego opiekuna naukowego realizuje skonstruowany dla niego program. IPS dedykowany jest studentom, których zainteresowania naukowe są na tyle sprecyzowane i jednocześnie odbiegające od programu studiów, że wymagają odrębnej, indywidualnej konstrukcji programu. IPS umożliwia rozszerzenie zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub specjalności, a także udział studenta w projektach badawczych. Dzięki funkcjonującemu na UMCS [Programowi Dwutorowej Kariery UMCS](#) uzyskują wsparcie studenci o wybitnych osiągnięciach w wymiarze ogólnopolskim lub międzynarodowym.

W przypadku potrzeby dostosowania nie tyle treści programowych, co organizacji przebiegu studiów studenci dysponują możliwością ubiegania się o Indywidualną Organizację Studiów. Możliwość [Indywidualnej Organizacji Studiów](#) (dalej: IOS) dostępna jest studentom realizującym szerszą niż standardową ścieżkę kształcenia (drugi kierunek studiów), odbywającym część studiów poza Uniwersytetem, wychowującym dziecko, niepełnosprawnym lub przewlekłe chorym, korzystającym z urlopu ze względów zdrowotnych oraz szczególnie zaangażowanym w działalność na rzecz środowiska akademickiego. Po uzyskaniu zgody Prodziekana ds. Studenckich studenci ustalają indywidualne terminy i sposoby realizacji obowiązków, wynikających z programu studiów, np. zmiany grup zajęciowych, częściowej nieobecności studenta na zajęciach i podjęcie indywidualnego trybu realizacji treści, w uzgodnieniu z prowadzącym zajęcia. Uzyskanie zgody na IOS nie zwalnia z obowiązku osiągnięcia efektów uczenia się określonych w programie studiów.

W ramach indywidualizacji procesu kształcenia studenci korzystają z zajęć proponowanych przez inne uczelnie krajowe w programie MOST oraz zagraniczne w programie Erasmus+. Instrukcje dotyczące aplikowania do uczestnictwa w wymienionych [programach wymiany studenckiej](#) są dostępne na stronie Wydziału.

Studenci realizują swoje zainteresowania i poszerzają swoją aktywność w ramach kół naukowych: Koła Naukowego Psychologów UMCS, Studenckiego Koła Naukowego Psychologii „Adesse”. Członkowie kół naukowych przy wsparciu opiekunów prowadzą prace o charakterze badawczym, organizują konferencje i spotkania dyskusyjne, podczas których zdobywają nowe umiejętności i rozwijają kompetencje.

Indywidualizacja procesu kształcenia przejawia się zwłaszcza podczas bezpośredniego kontaktu z nauczycielami akademickimi w ramach zajęć dydaktycznych. Studenci korzystają też z indywidualnego kontaktu z nauczycielami akademickimi poprzez konsultacje – zarówno w pokojach wykładowców, jak też w formie on-line, w ustalonych terminach.

Wydział przygotowany jest także do **przyjmowania studentów z niepełnosprawnością**. Jednym z elementów tego przygotowania jest przystosowanie przestrzeni dydaktycznej dla osób

z niepełnosprawnością fizyczną – wejście do budynku zaopatrzone jest w podjazd dla wózków inwalidzkich, korytarze są szerokie, wejścia do pomieszczeń umożliwiają wjazd osobom na wózkach inwalidzkich, w budynku są dwie windy. Studenci kierunku psychologia korzystają z usług [Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego](#). Biuro zapewnia studentom i doktorantom pomoc asystenta w czynnościach związanych z nauką, których nie są w stanie wykonać samodzielnie. Asystenci towarzyszą studentom z niepełnosprawnościami w drodze na zajęcia, pomagają w prowadzeniu notatek podczas zajęć czy w bibliotece w przygotowaniu materiałów do zajęć, prac zaliczeniowych i magisterskich. Asystenci wspierają studentów w wykonywaniu innych, indywidualnie dobranych zadań. Ponadto studenci i doktoranci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z usług transportowych zapewnianych przez UMCS, gdy niepełnosprawność uniemożliwia im samodzielny dojazd i powrót z zajęć dydaktycznych.

W celu pomocy organizacyjnej i usprawnienia kontaktów pomiędzy studentami a nauczycielami akademickimi wzmocniona została **funkcja opiekuna roku**, którego zadaniem jest stały kontakt ze studentami i pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów, w tym również zapisu na specjalności oraz grupy seminaryjne. W przypadku braku możliwości udzielenia takiej pomocy przez opiekuna roku, przekazuje on odpowiednie informacje Dziekanowi lub Prodziekanowi ds. Studenckich.

Harmonogram zajęć na dany semestr jest upubliczniany przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem przed rozpoczęciem semestru na stronie internetowej Wydziału. Studenci studiów stacjonarnych pracują w kontakcie bezpośrednim z wykładowcami zazwyczaj 5 dni w tygodniu. Harmonogram zajęć układany jest względnie równomiernie, z zapewnieniem piętnastominutowych przerw między zajęciami. Ewentualne przerwy między jednostkami zajęciowymi, dłuższe niż kwadrans, studenci mogą wykorzystać na pracę własną (korzystanie z pokoju cichej nauki, Biblioteki, Wypożyczalni Testów Psychologicznych lub czytelni), wypoczynek, skorzystanie z punktu gastronomicznego mieszczącego się w budynku Instytutu Psychologii. Czas planowanych zajęć dydaktycznych realizowanych w ciągu jednego dnia nie przekracza 8 godzin.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Psychologia jest w czołówce najchętniej wybieranych kierunków na UMCS oraz cieszy się największym zainteresowaniem wśród kandydatów ubiegających się o studiowanie na Wydziale (w roku akademickim 2022/23 aplikowało 8,67 osób na jedno miejsce). **Rekrutacja na kierunek psychologia** prowadzona jest w trybie internetowej rejestracji kandydatów w [Systemie Obsługi Rekrutacji](#) tzw. SOR według zasad przyjętych na UMCS. System rekrutacji kandydatów na kierunek psychologia wynika z Uchwały Senatu Nr XXV – 9.27/21 w sprawie [warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2022/2023](#). Zasady rekrutacji na studia na rok akademicki 2023/24 reguluje [Uchwała](#).

Zgodnie z § 8 powyższej Uchwały postępowanie rekrutacyjne przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna powoływana przez Dziekana. Bieżący nadzór nad przebiegiem rekrutacji sprawuje powoływany przez Rektora Pełnomocnik ds. rekrutacji.

Na stronie internetowej UMCS w zakładce Kandydat, na stronie Wydziału oraz w serwisach społecznościowych, takich jak Facebook czy YouTube kandydaci na studia na kierunek psychologia znajdują aktualne informacje dotyczące oferty kształcenia oraz etapów procesu rekrutacyjnego na dany rok akademicki. Kandydaci znajdują tu również dane kontaktowe do pracowników z Biura Rekrutacji UMCS, udzielających informacji w językach polskim, angielskim, ukraińskim i rosyjskim. Na stronie Wydziału znajduje się opis kierunku i specjalności oraz informacje dotyczące terminarza rekrutacyjnego, miejsca składania dokumentów, zasad kwalifikacji i wymaganych dokumentów. Dopuszczenie do postępowania kwalifikacyjnego możliwe jest tylko wtedy, gdy kandydat dokona rejestracji i wyboru kierunku studiów w systemie SOR oraz wprowadzi do systemu swoje wyniki ze świadectwa dojrzałości albo świadectwa dojrzałości i zaświadczenia o wynikach egzaminu maturalnego. Wymagane jest również dokonanie opłaty rekrutacyjnej.

O przyjęciu kandydata na I rok studiów na kierunek psychologia decyduje liczba punktów uzyskanych podczas postępowania kwalifikacyjnego. Przedmioty uwzględniane w postępowaniu kwalifikacyjnym na kierunek psychologia to język polski oraz do wyboru: biologia, historia, matematyka. O przyjęciu na studia decydują wyniki maturalne. Postępowanie kwalifikacyjne ma charakter konkursowy i obejmuje wyniki uzyskane z egzaminu maturalnego przeliczane na punkty rekrutacyjne według zasad określonych w Uchwale Rekrutacyjnej na dany rok akademicki. Dotyczą one matury aktualnej i tzw. „starej”, międzynarodowej oraz absolwentów zagranicznych szkół ponadgimnazjalnych i cudzoziemców. Od roku akademickiego 2021/2022 organizowany jest Ogólnopolski konkurs [Złote Indeksy Wydziału Pedagogiki i Psychologii](#). Główną nagrodą jest uzyskanie indeksu na dany kierunek studiów.

W roku akademickim 2022/2023 w SOR zarejestrowało się 1127 kandydatów (ok. 8,67 os. na miejsce), w roku 2021/2022 – 1121 kandydatów (ok. 10,19 os. na miejsce), z kolei w r. akademickim 2020/21 – 783 kandydatów (ok. 7,46 os. na miejsce). Oznacza to, że kierunek psychologia cieszy się wzrastającym zainteresowaniem.

Największy „odsiew” na kierunku psychologia występuje na I roku kształcenia -zalicza go średnio około 78%. Na kolejnych etapach odsetek osób kończących rok wzrasta – II r. 87%, III r. 92%, IV r. 94% oraz V r. 88% (dane uśrednione za okres z ostatnich trzech lat). Z łącznej liczby osób przyjętych na studia na kierunku psychologia w roku akademickim 2021/2022 skończyło kształcenie około 75%, w roku akademickim 2020/2021 około 64% natomiast w roku akademickim 2019/2020 około 84%.

Osiąganie zakładanych efektów uczenia się odbywa się przez realizację zajęć dydaktycznych, odpowiednie metody kształcenia, wymagania oraz kryteria oceniania w trakcie oraz na zakończenie procesu kształcenia. Każdy z przedmiotów realizuje część efektów uczenia się kierunkowych w taki sposób, aby w rezultacie końcowym uzyskane zostały wszystkie założone efekty uczenia się. Matryca efektów uczenia się prezentuje zakres pokrycia efektów kierunkowych przez przedmioty. Koordynator przedmiotu dokonuje analizy zgodności między zakładanymi efektami uczenia się a treścią sylabusu przedmiotu. Dokładny opis tego, co składa się m.in. na treść sylabusu przedmiotu, wykaz treści realizowanych w ramach przedmiotu, w tym poszczególnych form zajęć, zakładanych efektów uczenia się i sposobów ich weryfikacji, metod pracy ze studentem, kryteriów i sposobu weryfikacji oraz inne elementy zawiera [Zarządzenie Rektora w sprawie opisu przedmiotu w Uczelnianym Katalogu Przedmiotów](#).

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określone są w Regulaminie Studiów UMCS. Określa on w szczególności prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i finalizacją procesu kształcenia.

Efekty uczenia się stanowią nadrzędny element programu studiów dla kierunku psychologia. Określają one zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych przewidzianych do uzyskania przez studenta w procesie realizacji całego programu studiów na danym etapie kształcenia. W związku z tym, że Wydział dąży do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów stworzony został i ciągle doskonalony jest Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, który dostarcza analiz i wniosków dotyczących funkcjonowania poszczególnych elementów procesu kształcenia oraz wskazuje kierunki działań naprawczych. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania) jest adekwatny do efektów uczenia się odnoszących się do działalności naukowej w zakresie psychologii. Przykładem opisanych powiązań jest realizacja efektu uczenia się w zakresie

przedmiotu *Neuropsychologia kliniczna z elementami neuropsychiatrii* – Absolwent potrafi dokonać trafego doboru metod oceny neuropsychologicznej dostosowanych do indywidualnych cech pacjenta U_01, weryfikowanego przez analizę przypadku i kolokwium pisemne. Wskazany efekt odnosi się do działalności naukowej w zakresie psychologii, realizowanej przez nauczycieli akademickich prowadzących przedmiot (np. Daniluk B., Szepietowska E. (2008). Zaburzenia pamięci w następstwie uszkodzeń mózgu. W: Ł. Domańska, A. Borkowska (red.). Podstawy neuropsychologii klinicznej. UMCS, Lublin, 261-281.)

Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się umożliwiają **monitorowanie postępów w uczeniu się** oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Sposoby te wynikają ze specyfiki zajęć i są zgodne z zapisami w sylabusach, do których każdy student ma dostęp w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS). Ponadto [studenci oceniają w ankietach jakość kształcenia](#) np. w ramach programu poszczególnych specjalności. Wyniki tych badań ewaluacyjnych są wykorzystywane do [doskonalenia procesu nauczania i uczenia się studentów](#).

Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych odbywa się na podstawie konkretnych materiałów, pozwalających na ocenę stopnia ich osiągnięcia, do których należą: egzaminy, kolokwia, sprawdziany pisemne i ustne, prace zaliczeniowe, przygotowanie i prezentacje raportów z projektów badawczych, autorskie prezentacje tematów, protokoły z badań empirycznych, studium przypadku. Tematyka raportów z badań diagnostycznych dotyczy np. diagnozy funkcjonowania intelektualnego osób dorosłych, oceny neuropsychologicznej osoby z dysfunkcją ośrodkowego układu nerwowego, diagnozy funkcjonowania dziecka z problemem sieroctwa w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Metody sprawdzania i oceniania są adekwatne do efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Metody weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w **trakcie praktyki psychologicznej** obejmują: Dziennik Praktyk, opinię końcową opiekuna praktyk z ramienia praktykodawcy, rozmowę indywidualną opiekuna z ramienia Uczelni ze studentem oraz w razie potrzeby konsultacje z opiekunem z ramienia praktykodawcy. Opiekun praktyk ocenia, w jakim zakresie student zrealizował zakładane efekty uczenia się oraz wystawia ocenę za praktykę.

Wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne archiwizują dokumentację związaną ze sprawdzaniem i potwierdzaniem osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Za gromadzenie dokumentów potwierdzających efekty uczenia się odpowiedzialni są koordynatorzy przedmiotu oraz prowadzący zajęcia. Okres archiwizacji dokumentów na kierunku psychologia wynosi 5 lat ([Regulamin wprowadzania i weryfikacji sylabusów przedmiotów realizowanych na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS r. III, § 6, podpunkt 7](#)).

Na kierunku psychologia stosowane są również **metody weryfikacji i oceny osiągniętych przez studenta efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**. Do tego celu służy Wirtualny Kampus UMCS oraz w mniejszym zakresie Teams. Przyjęte zasady prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19 umożliwiały weryfikację efektów uczenia się. Metody weryfikacji efektów uczenia się prowadzące do zaliczenia zajęć obejmowały m.in. testy i egzaminy pisemne przeprowadzone z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, np. test z ograniczeniem czasowym, projekty, prezentacje, różnego rodzaju prace pisemne. Zaliczenia i egzaminy ustne odbywały się na Wirtualnym Kampusie. W celu zabezpieczenia danych dokumentujących przebieg procesu kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość każdy pracownik po zakończeniu semestru zobowiązany jest do pełnej archiwizacji kursu prowadzonego przez siebie przedmiotu.

Ogólne zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni w tym w uczelni zagranicznej zawarte są w [Regulaminie studiów](#) § 9.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną reguluje Uchwała Senatu Nr XXIV – 28.35/19 [w sprawie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną](#) w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Na jej podstawie opracowany został [Regulamin potwierdzania efektów zdobytych poza systemem studiów na Wydziale Pedagogiki i Psychologii](#), zgodnie z którym Dziekan Wydziału na czas trwania swojej kadencji, powołuje Wydziałową Komisję ds. potwierdzania efektów uczenia się. Wydziałowa Komisja potwierdza efekty uczenia się w formie egzaminu teoretycznego lub praktycznego, po tym jak Senat, na wniosek Kolegium Dziekańskiego określi zasady i warunki ich przeprowadzania.

Zasady dyplomowania zawarte w Regulaminie studiów oraz w [Uchwale Senatu UMCS](#) oraz w Zasadach dyplomowania określają: organizację zapisów na seminaria, tematykę i składanie prac dyplomowych, zakres i formę egzaminu dyplomowego oraz tryb i formę powoływania komisji do przeprowadzenia egzaminów dyplomowych. Ewaluacja procesu dyplomowania oparta jest na podstawie analizy struktury ocen (wynikach egzaminu dyplomowego i prac dyplomowych), a także dokonywaniu analizy losowo wybranych prac, pod względem zgodności z wymogami formalnymi określonymi w [Uchwale Senatu UMCS](#). Tematyka prac dyplomowych związana jest z zainteresowaniami i preferencjami studentów, obejmuje zagadnienia z dyscypliny psychologia oraz poszczególnych subdyscyplin. Przykładowe tematy prac dyplomowych: „Różnice indywidualne a strategie uczenia się języków obcych osób wielojęzycznych”, „Iluzja kontroli w przewidywaniu skuteczności działań społecznych. Badania eksperymentalne”, „Ewaluacja psychometrycznych właściwości narzędzia CVME - próby klinicznej do badania wzrokowo-przestrzennej pamięci operacyjnej i możliwości jego zastosowania w diagnozie psychologicznej dziecka”, „Poziom wybranych

funkcji wykonawczych u dzieci uczących się w szkole muzycznej i niepodlegających edukacji muzycznej”. Podjęta problematyka badań wiąże się bezpośrednio z aktualnymi trendami naukowymi, a jej realizacja umożliwi studentom nabywanie oraz weryfikację kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. Wszystkie prace dyplomowe poddawane są kontroli antyplagiatowej.

Zasady przygotowywania prac dyplomowych na kierunku psychologia przedstawione są w [Regulaminie określającym zasady przygotowywania prac dyplomowych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii](#) podanym do wiadomości studentów na stronie internetowej Wydziału w zakładce Student/ Dyplomowanie/ Prace dyplomowe oraz omawiane podczas seminariów dyplomowych. Zgodnie z regulaminem, prace dyplomowe podlegają standardom przyjętym dla pisania prac naukowych w dziedzinie nauk społecznych. W dokumencie przedstawione zostały m.in.: elementy składowe prac magisterskich, wymogi edytorskie i redakcyjne. W związku z profilem ogólnoakademickim kierunku psychologia prace dyplomowe studentów świadczą o opanowaniu przez nich warsztatu naukowego i metodologii badań. Prace dyplomowe podlegają ocenie promotora i recenzenta, według znormalizowanego formularza, zamieszczonego w systemie [Archiwum Prac Dyplomowych \(APD\)](#). Obejmuje on m.in.: zgodność treści pracy z tematem określonym w tytule; ocenę struktury pracy (podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, itp.), ocenę merytoryczną; charakterystykę doboru i wykorzystania źródeł; ocenę formalnej strony pracy (spisu treści, przypisów, wykazów bibliograficznych, kompetencji językowej) i całościową ocenę pracy. Proces dyplomowania wspomagany jest przez Jednolity System Antyplagiatowy (JSA) zintegrowany z systemem Archiwum Prac Dyplomowych (APD), do którego promotor kieruje pracą dyplomową i analizuje wyniki otrzymane z systemu. Kwestie kontroli prac dyplomowych z wykorzystaniem JSA reguluje Zarządzenie Rektora Nr 5/2019 w sprawie [kontroli prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego](#)

Proces dyplomowania kończy się egzaminem dyplomowym składanym przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Dziekana. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie przez studenta absolutorium wszystkich zaliczeń i zdanie wszystkich egzaminów wymaganych programem studiów. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Zgodnie z zasadami dyplomowania obowiązującymi na Wydziale zakres egzaminu dyplomowego obejmuje problematykę związaną z pracą dyplomową oraz ustalone zagadnienia kierunkowe i specjalnościowe. Ocena z egzaminu dyplomowego ustalana jest na podstawie odpowiedzi studenta dotyczącej pracy dyplomowej oraz odpowiedzi na pytania odnoszące się do zagadnień kierunkowych/specjalnościowych. Zagadnienia te dostępne są dla studentów w [zakładce dyplomowanie](#).

Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są: średnia ocen ze studiów, ocena pracy dyplomowej oraz ocena egzaminu dyplomowego. Ostateczny wynik studiów stanowi suma: 3/5 średniej ocen ze studiów, 1/5 oceny pracy dyplomowej i 1/5 oceny egzaminu dyplomowego, który wyrównywany jest zgodnie z zasadą: do 3,20 - dostateczny (3,0), od 3,21 - dostateczny plus (3,5), przy średniej ocen ze studiów od 3,26, od 3,71 - dobry (4,0), przy średniej ocen ze studiów od 3,51, od 4,21 - dobry plus (4,5), przy średniej ocen ze studiów od 3,76, od 4,51 - bardzo dobry (5,0), przy średniej ocen ze studiów od 4,19 (stanowi o tym § 40 Regulaminu Studiów w UMCS w Lublinie).

Zasady i tryb dyplomowania w warunkach epidemicznych w roku akademickim 2020/2021 precyzowało Zarządzenie Rektora Nr 54/2021 w sprawie [przeprowadzania egzaminów dyplomowych z wykorzystaniem technologii informatycznych w związku przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się wirusa SARS-COV-2](#) wśród członków społeczności Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Przegląd wylosowanych prac dyplomowych dokonywany jest w oparciu o przygotowaną przez członków Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia [Kartę Przeglądu Pracy Dyplomowej](#), zawierającą następujące kryteria: konstrukcja pracy dyplomowej i zgodność tematu pracy dyplomowej z kierunkowymi efektami uczenia się.

Analiza ostatnich raportów z przeglądu prac dyplomowych wskazuje, że zdecydowana większość prac spełnia wymogi prawidłowej konstrukcji oraz kryterium zgodności tematu, problematyki pracy z kierunkowymi efektami kształcenia.

Losy absolwentów kierunku psychologia analizowane są przy wykorzystaniu [systemu ELA](#) – ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych. Na tej podstawie Zespół Programowy dla kierunku psychologia opracowuje raporty. Monitoring losów absolwentów kierunku psychologia wskazuje, że względny wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów, którzy uzyskali dyplom w 2020 roku wyniósł 1,64.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Zajęcia na kierunku psychologia są realizowane przez specjalistów prowadzących działalność naukowo-badawczą, mających odpowiedni i aktualny dorobek, powiązany z tematyką i problematyką zajęć. Zasoby kadrowe Wydziału gwarantują realizację programu studiów. Kadra prowadząca zajęcia na kierunku psychologia to nauczyciele akademicy stale podnoszący swoje kwalifikacje i kompetencje oraz podejmujący różnego rodzaju przedsięwzięcia badawcze. **Wysokie kompetencje badawczo-dydaktyczne kadry** zapewniają realizację założonych efektów uczenia się na najwyższym poziomie, a tym samym wysoką jakość kształcenia. Potwierdzeniem tego są opisane poniżej osiągnięcia dydaktyczne.

Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne nauczycieli akademickich Instytutu Psychologii z ostatnich 5 lat:

1. W marcu 2022 r. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej znalazł się [na elitarnej liście 16 polskich uczelni](#) rekomendowanych osobom zainteresowanym studiami psychologicznymi przez Komitet Psychologii Polskiej Akademii Nauk. Program studiów na kierunku psychologia został oceniony jako ten, który spełnia najwyższe standardy kształcenia.
2. W 2019 r. kierunek psychologia uzyskał Europejski Certyfikat Psychologa (EuroPsy), potwierdzający najwyższe standardy kształcenia i szkolenia zawodowego psychologów zgodne z europejskimi wymaganiami. Certyfikat został przyznany przez Krajową Komisję Akredytacyjną Europejskiego Certyfikatu Psychologa. Daje on możliwość zainteresowanym studentom ubiegania się o [Certyfikat Psychologa \(EuroPsy\)](#) - europejski standard kształcenia i szkolenia zawodowego psychologów ustanowiony przez EFPA (Europejską Federację Stowarzyszeń Psychologicznych). Ułatwia to udokumentowanie jakości wykształcenia i praktyki w przypadku podejmowania pracy za granicą, a także potwierdza wysoki poziom kwalifikacji przy ubieganiu się o pracę w instytucjach wymagających najwyższych standardów zawodowych.
3. Pracownicy badawczo – dydaktyczni oraz dydaktyczni są **autorami podręczników ważnych w procesie kształcenia** na kierunku psychologia, np. Grzegorzewska, I., Cierpiątkowska, L., [Borkowska A.R.](#) (red.) (2020). *Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży*. Warszawa: PWN, za który przyznano Nagrodę Ministra Edukacji i Nauki w 2022 roku za wybitne osiągnięcie dydaktyczne; Kostka-Szymańska M., Krasowicz-Kupis G. (2022). *Ocena rozwoju intelektualnego dzieci z wybranymi zaburzeniami neurorozwojowymi. Podręcznik dla studentów i praktyków*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; Bętkowska-Korpała, B., [Modrzyński, R.](#),

Celebucka, J., Kotowska, J., Olszewska-Turek, K. (2020). *Podręcznik E-POP dla terapeutów uzależnień. E-POP – interaktywna aplikacja oraz platforma www dla osób, które chcą ograniczyć picie alkoholu*. Warszawa: PARPA.

4. Nauczyciele akademicki są **autorami narzędzi diagnostycznych** wykorzystywanych **do realizacji efektów uczenia się** na specjalności psychologia kliniczna i neuropsychologia, np. Gawda, B., Szepietowska, E. (2021). *Test Fluencji Słownej*. Pracownia Testów Psychologicznych i Pedagogicznych; Borkowska, A.R., Daniluk, B. (2018). *Neuropsychologiczna Diagnoza Dziecka NDD* Gdańsk: Pracownia Testów Psychologicznych i Pedagogicznych SEBG.
5. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku psychologia **prowadzą działalność popularyzatorską**. Zaangażowane są w działania upowszechniające wiedzę psychologiczną w otoczeniu społecznym, w tym w środowisku specjalistów. Wykorzystywane są różnorodne formy oddziaływań edukacyjnych w otoczeniu zewnętrznym np. wywiady eksperckie w radio, prasie i telewizji, artykuły popularno-naukowe itp. Przykładami działań popularyzatorskich są np.:
  - [film zrealizowany w ramach projektu Język autyzmu](#) sfinansowany ze środków Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
  - [wywiad w Radio Lublin na temat psychologii sportu](#),
  - [artykuł w Nowym Tygodniu na temat radzenia sobie z trudnymi pytaniami dzieci w dobie pandemii](#),
  - [artykuł w Kurierze Lubelskim poświęcony pomocy uchodźcom](#)
  - [Wywiad w TVP 3 Wrocław z okazji Światowego Dnia Zapobiegania Samobójstwom](#)
  - [film zrealizowany we współpracy z Regionalnym Punktem Diagnostyki i Terapii FAS/FASD przy Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Lublinie „Specyfika FAS: pomoc dziecku i rodzinie”](#)
  - [film zrealizowany we współpracy z Fundacją Parkinsona o znaczeniu wsparcia psychologicznego](#)
6. W ramach **działalności naukowo-badawczej** w Instytucie Psychologii realizowano XXX Kolokwia Psychologiczne PAN.

Ponadto **organizowane są cykliczne naukowe konferencje studenckie:**

- Koło Naukowe Psychologów UMCS organizuje cykliczne konferencje naukowe „Okno w oko z...”: Okno w oko z adolescencją (2018), Okno w oko z rodziną (2021), Okno w oko z lękiem (2022).
- Studenckie Koło Naukowe Psychologii Adesse: Higiena Zdrowia Psychicznego 09.05.2019, Zdrowie Psychiczne w czasie pandemii, 15-17.01.2021, Tydzień Mózgu 14-2003.2022 – #Maria myśli na UMCS, Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Zdrowie Psychiczne w Przebiegu Życia Człowieka", 26-27.01.2023 (we współpracy z Akademickim Centrum Wsparcia)

Ponadto nauczyciele akademicy na kierunku psychologia współtworzą [Bazę Ekspertów Medialnych UMCS](#)

Zajęcia na kierunku psychologia realizują specjaliści prowadzący działalność naukowo-badawczą, mający odpowiedni i aktualny dorobek, powiązany z tematyką i problematyką zajęć. Gwarantuje to kształcenie na najwyższym poziomie i realizację programu studiów. Kadra prowadząca zajęcia na kierunku psychologia to osoby, które dbają o rozwój naukowo-badawczy, podnoszą swoje kwalifikacje i poszerzają kompetencje. W cyklu kształcenia 2022/23 na kierunku psychologia zajęcia dydaktyczne prowadzą nauczycieli akademicy, którzy w zdecydowanej większości są pracownikami Wydziału. Natomiast 2 osoby to pracownicy innych Wydziałów UMCS, tj.: Wydział Prawa i Administracji, Wydział Filozofii i Socjologii. Zajęcia prowadzone są również przez psychologów-praktyków i dotyczą m.in. następujących przedmiotów: Psychologiczne problemy adopcji, Metody diagnozy i terapii zaburzeń rozwojowych cz. I.

Strukturę zatrudnienia według stopni i tytułów naukowych oraz według zajmowanych stanowisk przedstawia poniższa tabela.

KIERUNEK: psychologia jednolite magisterskie	2022/2023
wskaźnik liczby studentów do pracowników	459/43
liczba pracowników z podziałem na tytuły i stopnie	prof. dr hab.: 2 dr hab.: 9 dr: 30 mgr: 2
specjaliści spoza UMCS	8
liczba w obsadzie pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych	dydaktycznych: 9 badawczo-dydaktycznych: 34

W trosce o jakość kształcenia, w przygotowaniu obsady zajęć uwzględnia się następujące kompetencje: wykształcenie, przygotowanie merytoryczne, w tym ukończone kursy specjalistyczne, studia podyplomowe oraz doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich. Kadra prowadząca zajęcia na kierunku psychologia posiada kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację zajęć.

Prowadzenie zajęć na kierunku psychologia powierza się także osobom z innych Wydziałów. Wybrane przedmioty realizują wykładowcy z Wydziału Filozofii i Socjologii (Socjologia), Wydziału

Prawa i Administracji (Psychologia sądowa - podstawy teoretyczne i aplikacje praktyczne). Odrębnymi przedmiotami są wychowanie fizyczne prowadzone przez pracowników **Centrum Kultury Fizycznej** oraz lektoraty językowe znajdujące się w ofercie **Centrum Nauczania i Centrum Języków Obcych UMCS. Wykłady ogólnouniwersyteckie jako przedmioty do wyboru prowadzą wykładowcy z różnych Wydziałów UMCS.**

Istotnym aspektem **doboru kadry** jest powierzanie seminariów dyplomowych i innych zajęć związanych z nabywaniem przez studentów przygotowania do prowadzenia badań i kształtowania kompetencji badawczych, osobom legitymującym się doświadczeniem badawczym w dyscyplinie psychologia. Prace magisterskie prowadzą nauczyciele akademicy ze stopniem co najmniej doktora. Jeśli promotorem pracy magisterskiej jest nauczyciel ze stopniem doktora, wówczas recenzentem pracy jest samodzielny pracownik naukowy. Nauczanie poszczególnych przedmiotów przez pracowników jest zgodne z ich dorobkiem naukowo-dydaktycznym co znajduje odzwierciedlenie we wskazanej przez prowadzących literaturze do studiowania.

Pracownicy Wydziału aktywnie angażują się także w prowadzenie zajęć poza standardowym programem studiów, np. wykłady ogólnouniwersyteckie, wykłady dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, dla szkół, instytucji pozaszkolnych, systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, itp. Działania te mają często popularyzatorski i cykliczny charakter.

Włączanie studentów do pracy badawczej jest stałą praktyką na kierunku psychologia. Odbywa się to poprzez udział studentów w kołach naukowych oraz podczas przygotowywania prac dyplomowych i magisterskich. Praca na rzecz kół, zaangażowanie dają możliwość realizacji zainteresowań i pasji, rozwoju kompetencji badawczych i zdobycie cennego doświadczenia. Działalność na rzecz kół naukowych daje przestrzeń do realizacji wspólnych projektów badawczych, organizacji konferencji we współpracy z nauczycielami akademickimi.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku psychologia są opiekunami studenckich kół naukowych i organizacji studenckich: dr Justyna Gerłowska - Studenckie Koło Naukowe Adesse, dr Krzysztof Leoniak – Koło Naukowe Psychologów UMCS, dr Dagmara Musiał – Akademickie Centrum Wsparcia. W ramach działalności wymienionych kół podejmowane są liczne inicjatywy, warsztaty, wykłady, konferencje, projekty np.:

- Festiwal Naukowy „Przez żołądek do psyche” 21-25.03.2022 (wykłady: Zaburzenia odżywiania – rodzinne sekrety, Pacjent z nadmierną masą ciała w gabinecie specjalisty – ujęcie psychodietetyczne, Ortoreksja – nowe zaburzenie psychiczne, Zaburzenia odżywiania u mężczyzn)

- Projekt: Język Autyzmu - 02.04.-29.04.2022r.

- Warsztaty: Mężczyźni są z Marsa, a kobiety z Wenus – czy aż tak się różnimy? 08.03.2022r.; Chłopaki nie płaczą – czyli o depresji wśród mężczyzn 09.03.2022 r., Domyśl się – czyli jak zrozumieć intencje drugiego człowieka: 10.03.2022 r., Porcelanowe motyle w świecie pro-ana: 23.03.2022r.,

Ortoreksja i permareksja: 22.03.2022 r., Budowanie pozytywnej relacji z własnym ciałem 24.03.2022r.,
Pregoreksja – ciąża i zaburzenia odżywiania: 25.03.2022r.,

- Cykliczna studencka konferencja naukowa „Oko w oko z ...”; [Tydzień Mózgu 2022 #MariaMyśli na UMCS](#); „Życie psychiczne w czasie pandemii”,

- Projekt badawczy „CVME” – Clinical Trial for the Visuospatial Memory Examination.

Nauczyciele **akademiccy prowadzący zajęcia na kierunku psychologia, realizują badania i wykazują osiągnięcia w dyscyplinie psychologia.** Efekty swoich prac badawczych prezentują w publikacjach, które mieszczą się w dyscyplinie psychologia. W latach 2018-2022 osoby prowadzące zajęcia na kierunku psychologia przygotowały **340 opracowań i publikacji naukowych**, w tym 249 artykułów naukowych oraz 7 książek pod redakcją, 37 monografii i 50 rozdziałów w monografiach. Pełny wykaz publikacji pracowników za lata 2018-2022 znajduje się w zał. 2. Są to publikacje wysoko punktowane (200-70 pkt) np.: Ioannidi, D., Antona, M., Rejda, K., Roberto, N., **Gerłowska, J.**, Tantinya, N., Hernández, J., Abdelnour, C., Foukarakis, M. (2019). My robot is happy today: how older people with mild cognitive impairments understand assistive robots' affective output, Conference Paper: the 12th ACM International Conference 416–424, DOI:10.1145/3316782.3322777; Koniak, P., Cwalina, W. (2022). Forbid/Allow Asymmetry in Persuasion: The Forbid Frame Decreases Biased Elaboration and Increases Attitude Change, *Social Psychology*, vol. 53 (1), 1-20, DOI:10.1027/1864-9335/a000469; Hughes, P., Lickiewicz, J., Sałapa, K., Makara-Studzińska, M., **Tychmanowicz, A.** (2021). Perceptions of fear, likelihood of victimization, and confidence about dangerous situations among university women in Poland, *Journal of Interpersonal Violence*, 36, 21-22, 10660-10685, DOI:10.1177/0886260519888190 oraz monografie np. Krasowicz-Kupis Grażyna Maria: *Nowa psychologia dysleksji*. Wydawnictwo Naukowe PWN; Banaszekiewicz Paulina, K., Kosacka, K., Gawda, B. (2020). *Psychologia emocji pokolenia digital natives*, Wydawnictwo Marii Curie-Skłodowskiej (120 pkt) (zał.2). Poziom prowadzonych badań naukowych znajduje potwierdzenie w licznych prezentacjach na konferencjach międzynarodowych i krajowych.

Wśród tych opracowań znalazły się publikacje adresowane zarówno do studentów, jak i do psychologów-praktyków. Przyczyniły się one do pogłębienia wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów w zakresie realizowanych przedmiotów na kierunku psychologia. Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia na kierunku psychologia odzwierciedla kierunki jej aktywności badawczej. Działalność naukowa kadry oraz tematyka publikacji pracowników jest spójna z zakresem treściowym realizowanych przez nich przedmiotów oraz wyraża ich zainteresowania naukowych. Jest to spójne z przyjętą Strategią UMCS przyjętą Uchwałą Senatu Nr XXIV – 25.6/19 Strategią Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii oraz ze [Strategicznym Programem Umiejdzynarodowienia Badań UMCS na lata 2020-2024](#) z uwagi na międzynarodowy charakter badań naukowych.

Podjęwane przez pracowników badania naukowe oraz prezentacja ich wyników na łamach wysoko punktowanych czasopism krajowych i zagranicznych, sprzyjają realizacji celu strategicznego UMCS i Wydziału. W szczególności mają wpływ na ugruntowanie wysokiej pozycji naukowej UMCS wśród uczelni polskich, a także podniesienie jakości kształcenia i zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia badań.

W latach 2018-2022 pracownicy realizujący zajęcia na ocenianym kierunku włączyli się w **projekty edukacyjne**: [Uniwersalność+](#) we współpracy z Wydziałem Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz Wydziałem Filozofii i Socjologii oraz [Projekt Nauka dla edukacji - Centrum Transferu Wiedzy Psychologicznej w UMCS](#), który ma na celu upowszechnienie wyników badań naukowych polskich (w tym realizowanych w UMCS) oraz międzynarodowych prowadzonych w obrębie psychologii edukacji wśród nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w przedszkolach i szkołach podstawowych.

Kadra prowadząca kształcenie na kierunku psychologia uczestniczyła w licznych konferencjach krajowych i międzynarodowych. Wyniki prezentowanych badań miały istotne znaczenie dla formułowania i realizowania efektów uczenia się oraz treści programowych.

Kadra zatrudniona na kierunku psychologia realizuje misję UMCS we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, studentami i absolwentami, prezentując wysoki poziom badań naukowych istotnych dla rozwoju nauki i gospodarki, np. sformalizowana umowa z Komendą Wojewódzką Policji. Pozwala to realizować sylwetkę absolwenta psychologii wyposażonego w wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne dla dalszego rozwoju zawodowego.

W ocenie parametrycznej jednostek naukowych w 2022 roku Instytut Psychologii uzyskał kategorię naukową B+, co odzwierciedla rangę naukową Instytutu i Wydziału i jest dużym sukcesem pracowników i ich pracy badawczo-rozwojowej, przekładającej się na jakość kształcenia.

Pracownicy są cenieni w kraju za swoją działalność badawczą. Włączają się do udziału w projektach badawczych realizowanych w innych ośrodkach naukowych, między innymi **współpracują** z Uniwersytetem Humanistycznospołecznym SWPS w Warszawie i Wrocławiu, Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Medycznym w Lublinie, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim.

Pracownicy zatrudnieni na stanowisku adiunkta dydaktycznego również dbają o aktywność publikacyjną i wykazują się dorobkiem w czasopismach wysoko punktowanych, które stanowią literaturę przedmiotu do prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz udziałem w licznych konferencjach.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku psychologia realizuje [różne formy zajęć w j. angielskim dla studentów, którzy kształcą się w ramach programu Erasmus+](#)

Udział pracowników w konferencjach międzynarodowych i krajowych pozwala na aktualizowanie oferty edukacyjnej i dostosowanie programu studiów do potrzeb studentów. Powstała oferta przedmiotów zajęć fakultatywnych dla studentów psychologii w języku angielskim np. zajęcia dr Anny

Stachyry-Sokulskiej *The psychology of women*, systematycznie prowadzone od kilku lat i cieszące popularnością wśród studentów psychologii oraz fakultet dr Joanny Pluty, realizowany w roku akademickim 2000/2021 *Basic concepts of the psychology of culture* a także poszerzana jest [oferta dla studentów programu Erasmus+](#)

Kadra kierunku bierze czynny udział w takich wydarzeniach jak Drzwi Otwarte UMCS i Lubelski Festiwal Nauki. Ponadto wielu z nich pełni rolę ekspertów w znaczących instytucjach, np. w Ministerstwie Edukacji i Nauki (Departament Wychowania i Edukacji Włączającej), w Sądzie Okręgowym w Lublinie, w Pracowni Testów Psychologicznych PTP, w Instytucie Badań Edukacyjnych. **Łączy swoją działalność naukową z działalnością dydaktyczną** w trakcie prowadzenia prac dyplomowych. W ramach seminarium magisterskiego studenci zapoznają się z tematyką badawczą realizowaną w Katedrach funkcjonujących w Instytucie Psychologii. Ponadto studenci biorą udział w projektach badawczych organizowanych przez koła studenckie pod kierunkiem ich opiekunów. Angażują się w badania naukowe oraz aktywność publikacyjną we współpracy z nauczycielami akademickimi. Przykładem takich działań jest publikacja: Góra, K., Bijas, K., Dziubek, J.N., Korniluk, A., Kurtyka, J., Ledwoń, A., Gerłowska, J. (2020). Dobrostan studentów w czasie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia*, 33(3) doi: [10.17951/j.2020.33.3.261-278](#) oraz projekt naukowy kierowany przez prof. dr hab. Barbarę Gawdę pt. *Korzystanie z SNS(social network sites) a przetwarzanie informacji emocjonalnych przez pokolenie digital natives 2.0* (2021/22), w którego wykonanie zaangażowany był student psychologii Adrian Korniluk (zał. 5).

Nauczyciele akademicy dbają o jakość zajęć dydaktycznych wykazując się wysokimi kompetencjami w zakresie ich prowadzenia. Wielu z nich ukończyło studia podyplomowe np. w zakresie psychoterapii, liczne szkolenia, kursy. Nauczyciele prowadzący zajęcia o charakterze praktycznym posiadają **doświadczenie w zakresie praktyki psychologicznej** np. szkolenia (mgr Magdalena Bury – Kamińska - Podstawowe zagadnienia terapii i edukacji dzieci z autyzmem, organizator: Fundacja Synapsis; dr Małgorzata Kostka-Szymańska IDS-2 Skale Inteligencji i Rozwoju dla Dzieci i Młodzieży, Pracownia Testów Psychologicznych, Warszawa 2019; dr Katarzyna Wiejak i dr Małgorzata Kostka-Szymańska - Wprowadzenie do WISC-V Skali Inteligencji Wechslera dla Dzieci, Instytut Psychologii, Lublin 2019; Warszawa, 2021) oraz certyfikaty: dr Katarzyna Rutkowska - czteroletni kurs psychoterapii w Katedrze Psychoterapii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego (szkolenie atestowane przez Polskie Towarzystwo Psychiatryczne; pod kierownictwem: Prof. Jerzego Aleksandrowicza, 2018); dr Anna Stachyra – Sokulska - specjalista HR (2020).

Polityka kadrowa kształtowana jest zgodnie z regulacjami uczelnianymi, w szczególności Uchwałą Nr XXIII – 9.3/13 Senatu UMCS z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie [zasad polityki zatrudniania w grupie nauczycieli akademickich w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie](#) oraz [Statutem UMCS](#)

i przepisami obowiązującymi w Instytucie. Zatrudnienie kadry na stanowiska dydaktyczne następuje na wniosek Dziekana Wydziału, skierowany do Rektora, natomiast na stanowiska badawczo-dydaktyczne i badawcze na wniosek Dyrektora Instytutu. Odbywa się ono na podstawie [konkursu](#). Wniosek o ogłoszenie konkursu poprzedza analiza możliwości jednostki w zakresie potrzeb dydaktycznych w tym niezbędnej liczby godzin dydaktycznych oraz specyfiki planowanych zajęć, potwierdzone przez Dziekana Wydziału. Przy zatrudnianiu kadry uwzględniane są obowiązujące zasady i regulacje określone w Statucie UMCS, Kodeksie Pracy, Ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Oprócz kompetencji naukowych i dydaktycznych ocenie podlegają też kompetencje cyfrowe, niezbędne do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i form kształcenia na odległość.

Na Wydziale prowadzi się systematyczną **ocenę działalności** zatrudnionych pracowników. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora Nr 8/2022 [w sprawie Regulaminu okresowej oceny nauczycieli akademickich](#) Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie każdy **pracownik podlega systematycznej ocenie okresowej** na podstawie wypełnionego arkusza oceny. Uwzględnia się w nim zarówno działalność naukową, dydaktyczną, jak i organizacyjną. Ocena osiągnięć naukowych w szczególności uwzględnia publikacje, udział w konferencjach naukowych, ubieganie się o granty i uczestnictwo w ich realizacji. W ocenie dydaktycznej brane są pod uwagę działania na rzecz podnoszenia kompetencji metodycznych, formy pracy ze studentami i popularyzacja nauki. W działalności organizacyjnej, wśród kryteriów oceny, znajduje się aktywność nauczycieli na rzecz promocji UMCS, Wydziału i kierunku studiów.

Ocena osiągnięć dydaktycznych uwzględnia także wyniki zawarte w [ankietach studenckich](#) i służy podnoszeniu jakości kształcenia. Przeprowadzana jest ona pod koniec każdego semestru drogą elektroniczną na podstawie anonimowych ankiet w systemie USOS. Studenci wypełniają ankietę osobno dla każdego przedmiotu realizowanego w danym semestrze i wyrażają swoją opinię na temat zajęć oraz sposobu ich prowadzenia. Wyniki ankiet służą ewaluacji pracy nauczycieli akademickich, sprzyjają rozwojowi i doskonaleniu kadry a w konsekwencji stają się istotnym elementem w zapewnieniu jakości kształcenia. Należy podkreślić, iż pracownicy Wydziału co roku uzyskują od studentów bardzo wysokie oceny. Szczególną uwagę należy zwrócić na oceny studentów w początkowym okresie nauczania zdalnego. Pracownicy Wydziału zostali docenieni zarówno za realizację prowadzonych przedmiotów, kontakt z prowadzącym oraz udostępniane materiały dydaktyczne opracowane na bardzo wysokim poziomie.

Pracownicy realizujący zajęcia na ocenianym kierunku aktywnie działają w gremiach społeczno-naukowych: Polskim Stowarzyszeniu Terapeutów Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach, Polskim Towarzystwie Suicydologicznym, Polskim Stowarzyszeniu Psychologii Rozwoju, Stowarzyszeniu NEST New Experience for Survivors of Trauma. Pełnią również rolę recenzentów w powołanych do oceny prac doktorskich, postępowaniach habilitacyjnych czy wnioskach o tytuł naukowy.

W ramach **polityki kadrowej** Wydziału wprowadzony jest system wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Zgodnie ze Strategią Wydziału do istotnych celów należy wspieranie indywidualnych działań pracowników w zakresie: uzyskiwania tytułów naukowych, premiowania pracowników uzyskujących znaczące wyniki w pracy naukowej, wspierania nauczycieli akademickich doskonalących ofertę dydaktyczną Wydziału ze szczególnym uwzględnieniem grupy pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych, stworzenia systemu dystrybucji środków finansowych ukierunkowanych na stałe podnoszenie jakości kształcenia, rozwoju kompetencji kadry dydaktycznej oraz obsługującej proces kształcenia. Jej odzwierciedleniem jest **rozwój kadry naukowej**. W ostatnich 5 latach pracownicy uzyskali: 9 osób - stopień doktora (1 - 2018, 3- 2019; 4- 2021, 1- 2022); 1 osoba - stopień doktora habilitowanego (2019); 1 osoba – tytuł profesora (2020).

Szczególnym narzędziem wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych są **awanse zawodowe**. W ciągu ostatnich 5 lat pracownicy uzyskali 6 awansów: 1 osoba ze stanowiska profesora uczelni na stanowisko profesora (1-2020), 2 osoby ze stanowiska wykładowcy na stanowisko adiunkta (1-2019, 1-2020), 3 osoby ze stanowiska asystenta na stanowisko adiunkta (3-2020).

Odrębnym narzędziem monitorowania są **hospitacje zajęć dydaktycznych**. Odbywają się one raz w każdym roku akademickim. Hospitacje stanowią niezbędny element podnoszenia jakości kształcenia na kierunku psychologia. Hospitowane są zajęcia prowadzone przez pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych. Ze względu na pandemię Covid- 19, zajęcia były prowadzone początkowo w trybie zdalnym, później zaś w trybie hybrydowym, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Ministra Zdrowia. Stąd też aktualnie obowiązują: [Arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych - prowadzonych zdalnie i arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych – prowadzonych stacjonarnie](#).

Monitorowanie podnoszenia kompetencji naukowych i dydaktycznych nauczycieli akademickich poprzez ich ocenę, to jeden z elementów zarządzania zasobami ludzkimi. Kolejnym, równie ważnym elementem jest motywowanie pracownika. Do stałych **mechanizmów wspierania nauczycieli akademickich** należy finansowanie prowadzonych przez nich badań oraz wymierne wsparcie ich starań o awans poprzez uzyskiwanie kolejnych stopni naukowych. Dotychczasowy system finansowania badań uległ zmianie wraz z wprowadzeniem reformy szkolnictwa wyższego i nowych regulacji uczelnianych. Obecnie środkami na badania dysponuje Dyrektor Instytutu, który umożliwia wsparcie projektów naukowych oraz dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb badawczych i rozwojowych młodych pracowników (zał. 6). Za działania mające motywować pracowników do rozwoju naukowego czy dydaktycznego należy też uznać system dodatkowego nagradzania pracowników uregulowany [Zarządzeniem Rektora nr 106/2022](#).

[Regulamin](#) stanowi, że nagrody mają charakter indywidualny lub zespołowy i przyznawane są w 3 kategoriach: nagród za osiągnięcia naukowe lub artystyczne, osiągnięcia dydaktyczne oraz organizacyjne. Aktualnie nauczyciele wnioskują o nagrodę za wysoko punktowany artykuł naukowy, co stanowi dodatkowy czynnik motywacyjny w zakresie rozwoju zawodowego pracowników.

Innym aspektem systemu wspierania i motywowania kadry do rozwoju oraz **podnoszenia kompetencji dydaktycznych** jest możliwość uczestniczenia przez pracowników w :

- [szkoleniach wewnętrznych](#),
- [kursach językowych](#),
- [warsztatach](#):

Kadra dydaktyczna na kierunku psychologia bierze aktywny udział w licznych **szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje i kompetencje do prowadzenia zajęć**. Jednostki odpowiedzialne za stały rozwój kwalifikacji m.in. nauczycieli akademickich w ramach Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów UMCS. Są to: **Biuro Rozwoju Kompetencji** (dawniej Biuro Karier) oraz **Biuro ds. Zdalnego Kształcenia**. Kadra akademicka stale doskonali swoje kompetencje dydaktyczne oraz rozwija umiejętności miękkie w tym interpersonalne. Uczestniczy w różnorodnych szkoleniach, warsztatach, seminariach, studiach podyplomowych, często certyfikowanych. Nauczyciele bezpłatnie uczestniczyli w różnorodnych warsztatach i kursach adekwatnie do ich potrzeb, co ilustruje poniższa tabela.

Nazwa kursu	Rok akademicki	Liczba osób
23 kursy on-line (filmy szkoleniowe dla nauczycieli akademickich wydziału) - Praca na WK- tworzenie kursów zdalnych	2019/2020	Wszyscy nauczyciele na kierunku psychologia
Szkolenie" Stosowanie i interpretacja Systemu ZACHOWAŃ Adaptacyjnych ABAS-3"	2020/2021	2
Praktyczne wykorzystanie wiedzy z zakresu projektowania uniwersalnego	2020/2021	1
Edukacja osób z niepełnosprawnościami - komunikacja, umiejętność radzenia sobie z sytuacją kryzysową, interwencja kryzysowa	2020/2021	1
Szkolenie online z zakresu ochrony symptomów depresji u dzieci i młodzieży	2021/2022	2
Kurs Psychoterapii	2021/2022	1
Kurs języka angielskiego	2021/2022	5
"Zapewnienie jakości kształcenia na podstawie kryteriów jakościowych Polskiej Komisji Akredytacyjnej w uczelni wyższej oraz	2021/2022	11

przygotowanie kierunku do postępowania w sprawie oceny programowej PKA		
Szkolenie z ocen pracowniczych	2021/2022	1

W sprawach konfliktowych i spornych, pracownicy uzyskują wsparcie Rzecznika Praw Akademickich czy Akademickiego Centrum Mediacji. Ponadto na UMCS wdrażany jest Plan Równości Płci.

Nauczyciele akademicy korzystają z szerokiego **spektrum wsparcia**. Wsparcie to ma dwojaki charakter:

1. w zakresie dbałości o kondycję psychiczną nauczyciele korzystają ze [wsparcia psychologicznego](#) prowadzonego przez Pracownię Psychologiczną, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów:

2. w zakresie kształcenia zdalnego na Wirtualnym Kampusie: zostały przygotowane [instrukcje tworzenia kursów](#) zarówno w formie plików pdf, jak i krótkich filmików na YT_(ponad 20 filmów oraz kilkanaście instrukcji i poradników), zapewniono również bezpośrednie [wsparcie w tym zakresie przez specjalistów z naszego Wydziału](#) .

Kolejnym elementem, który **motywuje pracowników do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych**, jest możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wyjazdów na konferencje, prowadzenia badań czy wsparcia finansowego związanego z pracą dydaktyczną (dofinansowanie do szkoleń wzbogacających ofertę dydaktyczną), jak również realizacji zadań dydaktycznych oraz naukowych w ramach Programu Erasmus+. Przykładem tego rodzaju wsparcia jest pomoc pracowników administracyjnych zatrudnionych w dziekanacie czy rektoracie w przygotowaniu wniosków do projektów badawczych, do [wyjazdów w ramach międzynarodowej mobilności edukacyjnej pracowników](#) i wykonywaniu prac administracyjno-organizacyjnych dotyczących ich realizacji. Efektem tak prowadzonego systemu wspierania i motywowania nauczycieli jest ich ciągły rozwój.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Studenci kierunku psychologia na Wydziale mają do dyspozycji nowe obiekty w Kampusie Zachodnim przy ul. Głębokiej 45 i 43, w pobliżu miasteczka akademickiego. Kompleks składa się z 3 części: pierwszą zajmuje Wydział Politologii i Dziennikarstwa, drugą - Instytut Psychologii, a część trzecią - Instytut Pedagogiki. Budynki Wydziału ze względu na ich bliską odległość, umożliwiają studentom kierunku psychologia korzystanie ze wspólnej infrastruktury dydaktycznej. Zajęcia planowane są w obydwu obiektach w zależności od potrzeb i specyfiki przedmiotu. Studenci mają do dyspozycji przestronne miejsca odpoczynku (kanapy, fotele) umiejscowione na terenie budynków.

Obiekt dydaktyczny Instytutu Psychologii, oddany do użytku w 2020 r. został nagrodzony „Kryształową Cegłą”, nagrodą przyznawaną przez Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe. Otrzymanie nagrody wymagało spełnienia licznych kryteriów, w tym:

- nowatorstwo rozwiązań technicznych i architektonicznych;
- poziom rozwiązań techniczno-technologicznych procesu modernizacji;
- funkcjonalność obiektów i ich relacje z otoczeniem;
- sposób eksploatacji i wykorzystania w praktyce zastosowanych rozwiązań;
- wpływ inwestycji na środowisko i gospodarkę osiedla;
- wyróżniająca się jakość robót i czas realizacji.

Budynek zajmowany przez **Instytut Psychologii** posiada 2763,3 m² powierzchni użytkowej. Znajdują się w nim: portiernia, szatnia, biblioteka i czytelnia, 2 pomieszczenia pracy cichej dla studentów oraz kafeeteria. Obiekt nadzorowany jest w systemie 24h/7dni w tygodniu. Budynek posiada 16 sal dydaktycznych (w tym pracownia komputerowa i aula). Aula ma powierzchnię 269,7 m². Średnia powierzchnia sali ćwiczeniowej wynosi ok. 69 m². Wszystkie pomieszczenia są wyposażone w klimatyzację i wentylację, automatyczne sterowanie oświetleniem i temperaturą, spełniają także aktualne wymogi p/pożarowe. Większość pomieszczeń posiada kontrolę dostępu. W budynku zlokalizowane jest również [Akademickie Centrum Wsparcia](#). Swoją siedzibę mają tu też studenckie koła naukowe i lektorzy.

Celom badawczym i dydaktycznym służy, zlokalizowane na II piętrze Instytutu Psychologii **Laboratorium Badawczo-Dydaktyczne**. Laboratorium zajmuje trzy pomieszczenia. Dwa pomieszczenia połączone są lustrem weneckim, trzecie stanowi odrębny pokój. Pomieszczenia z lustrem weneckim służą obserwacji procesu badawczego/diagnozy indywidualnej w warunkach bezpiecznych dla osoby badanej. Jeden pokój wyposażony jest w sprzęt służący rejestracji obrazu i dźwięku zdarzeń dziejących się w drugim pokoju. Zatem jest wyposażony w kamerę, interkom, mikrofon i komputer obsługujący sprzęt oraz dysk zapisywania danych. Drugi pokój służy do przeprowadzania badań, jest wyposażony w podwieszane mikrofony, podwieszaną kamerę i interkom do komunikacji między pokojami. Trzeci pokój jest miejscem przechowywania pomocy diagnostyczno - terapeutycznych, testów i innych materiałów stosowanych w badaniach naukowych oraz dydaktyce, realizowanych w pomieszczeniach laboratorium oraz miejscem prowadzenia badań nie wymagających obserwacji. Laboratorium wyposażone jest w wiele testów i metod stosowanych w badaniach dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz w dydaktyce.

Systemy i pomoce terapeutyczne

Laboratorium dysponuje systemami terapeutycznymi stosowanymi w badaniach skuteczności oddziaływań terapeutycznych w przypadkach dzieci z zaburzeniami językowymi, rozwojowymi zaburzeniami uczenia się, z ADHD, z zaburzeniami uwagi.

1. **Program Dr Neuronowski®** to nowatorskie narzędzie terapeutyczne wspomagające rehabilitację dzieci i dorosłych z zaburzeniami mowy oraz innymi zaburzeniami poznawczymi w oparciu o metodę usprawniania zegara neuronalnego opracowaną przez zespół kierowany przez panią prof. dr hab. Elżbietę Szelaąg. Program Dr Neuronowski® przeznaczony jest dla specjalistów zajmujących się terapią funkcji językowych i innych funkcji poznawczych pedagogów, neuropsychologów, logopedów, neurologopedów i lekarzy. W Laboratorium powstały prace magisterskie z wykorzystaniem tego narzędzia.

2. **System RehaCom** to system komputerowego wspomagania funkcji pacjentów opracowany głównie z myślą o pacjentach po uszkodzeniach mózgu, ale może także być stosowany dla osób z zaburzeniami neurorozwojowymi. RehaCom dysponuje 28 modułami treningowymi wspierającymi efektywny trening najważniejszych funkcji poznawczych. Moduły treningowe posiadają wbudowany mechanizm autoadaptacji poziomów trudności. Dzięki temu RehaCom dba o komfort ćwiczenia oraz poziom motywacji osoby trenującej. Dodatkowo system daje terapeutycie możliwość modyfikowania parametrów w celu dopasowania treningu do indywidualnych możliwości osoby trenującej.

3. **Aparat EEG Biofeedback, EEG Digitrack, wersja 10** służy wspieraniu funkcji poznawczych zarówno pacjentów neurologicznych, jak i dzieci z zaburzeniami neurorozwojowymi.

4. **Liczne pomoce** (książeczki, zabawki, inne materiały edukacyjno – terapeutyczne) służące różnym formom pracy z dziećmi.

Ze względu na profil badawczy wielu pracowników Instytutu, Laboratorium wyposażone jest także w zestaw **narzędzi diagnostycznych**, przydatnych w diagnozie neuropsychologicznej dzieci. Są to:

1. Zestaw testów opracowanych przez Instytut Badań Edukacyjnych:

- Test Rozwoju Językowego TRJ
- Bateria Testów Czytania
- Bateria Testów Pisania
- Bateria Testów Fonologicznych
- Standaryzowane Narzędzia do oceny wypowiedzi SNOW
- Modelowanie zadań

2. Autorska metoda diagnostyczna pracowników Instytutu Anety Borkowskiej i Beaty Daniluk *Neuropsychologiczna Diagnoza Dziecka (NDD)*. Jest to narzędzie przeznaczone do badania dzieci w wieku 4-10 lat, jednakże ze względu na charakter eksperymentalno-kliniczny może być stosowana także do badania dzieci w innym wieku oraz młodzieży. Zestaw zawiera tablet do przeprowadzania prób opracowanych w wersji elektronicznej oraz pomocy diagnostycznych. Metoda jest przeznaczona do badania dzieci z problemami rozwojowymi i nie służy do określania poziomu rozwoju dzieci zdrowych. Zawiera próby diagnostyczne o różnym poziomie trudności, od bardzo łatwych do trudniejszych, które pozwalają na stwierdzenie deficytów poznawczych u dzieci w różnym wieku i z różnym poziomem zaburzeń. Zamieszczone w NDD zadania zostały dostosowane do wymagań diagnozy i możliwości rozwojowych dzieci. Schemat badania neuropsychologicznego jest podzielony na 11 sfer reprezentujących podstawowe aspekty rozwoju psychoruchowego dziecka (spostrzeganie wzrokowe, somesteza, spostrzeganie słuchowe, motoryka, orientacja przestrzenna, mowa, czytanie i pisanie, myślenie, pamięć, emocje, uwaga). Narzędziem mogą posługiwać się wyłącznie psychologowie.

3. Zestawy pomocy do diagnozy osób z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego służące do specjalistycznej diagnozy neuropsychologicznej osób dorosłych.

4. Niewerbalny Test Sortowania Kart Stroopa (NSCST) jest całkowicie niewerbalnym i niezależnym kulturowo testem do szybkiego identyfikowania trudności w uczeniu się. Umożliwia ocenę sprawności funkcji wykonawczych, uwagi, organizacji i kontroli impulsów, poziomu aktywności, poziomu niepokoju oraz reaktywności. Średni czas badania to 5-10 minut, z włączeniem czasu potrzebnego na przekazanie instrukcji, które odbywa się

całkowicie niewerbalnie. Również wykonanie testu nie angażuje języka, tym samym możliwe jest badanie testem osób niepolskojęzycznych oraz pacjentów nisko- i niewerbalnych. Test posiada normy psychometryczne i wyróżnia się bardzo wysokimi wskaźnikami rzetelności pomiaru (Skala wykonaniowa - średnia rzetelność 0,98; Skala obserwacyjna - średnia rzetelność 0,93). Test Stroopa stanowi złoty standard w pomiarze funkcji wykonawczych.

5. TONI jest niewerbalnym, nieobciążonym kulturowo testem służącym do pomiaru inteligencji ogólnej. Został opracowany do badania osób z populacji ogólnej (w obszarze psychologii edukacji, klinicznej, sądowo-penitencjarnej, transportu, organizacji i zarządzania) oraz osób z problemami natury komunikacyjnej (m.in. osoby z zaburzoną lub opóźnioną mową, osoby z mutyzmem, imigranci nieposługujący się sprawnie językiem polskim, osoby z całościowymi zaburzeniami rozwoju) słuchowej (osoby niesłyszące) i ruchowej (m.in. porażenie mózgowie, niedowład kończyn górnych, ograniczenia ruchowe wynikające z różnego typu chorób i zaburzeń) lub osób z odmiennych od polskiego kręgów kulturowych. Test składa się z dwóch równoległych wersji, złożonych z 60 pozycji. Przeprowadzenie testu jest bardzo łatwe i zajmuje średnio około 10-15 minut. Test może być przeprowadzany w formie całkowicie niewerbalnej. Badany udziela wówczas odpowiedzi za pomocą wskazania odpowiedzi na tablicy testowej bądź określenia jej z pomocą diagnosty za pomocą ustalonego z nim jednoznacznego gestu. Test nie wymaga udziału motoryki pacjenta. Opcjonalnie dostępne są również powiększone tablice testowe do badania pacjentów z poważnymi zaburzeniami percepcyjno-motorycznymi i głębszymi niepełnosprawnościami.

6. Sortowanie Kart dla Dzieci - narzędzie służy do pomiaru funkcji wykonawczych u dzieci między 3. a 11. rokiem życia, ze szczególnym uwzględnieniem procesów kontroli hamowania. Obniżenie sprawności wykonawczych towarzyszy takim zaburzeniom, jak m.in.: zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (ADHD), zaburzenia zachowania, depresja, zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne, schizofrenia, zaburzenia uczenia się (w szczególności dyskalkulia). Narzędzie rekomendowane w psychologicznej, funkcjonalnej diagnozie ww. zaburzeń oraz gotowości szkolnej. SKD składa się z dwóch wersji (standardowa i równoległa), co umożliwia częste badanie dziecka, kluczowe w ocenie postępów terapeutycznych.

Ponadto pracownicy i studenci Wydziału Pedagogiki Psychologii mają możliwość korzystania z zasobów [Laboratorium Badań nad Neuroedukacją \(NEUROEDULAB\)](#), zlokalizowanego w budynku Instytutu Pedagogiki (Głęboka 43). Laboratorium obejmuje trzy pomieszczenia: salę seminaryjną z dostępem do tablicy multimedialnej, testów psychologiczno-pedagogicznych, dwóch stanowisk komputerowych; pokój przystosowany do badań psychologiczno-pedagogicznych oraz pokój

przystosowany do badań neuroobrazowych (wyciszony i zaciemniony). Wszystkie pomieszczenia wyposażone są w lustra weneckie. Wśród urządzeń badawczych Laboratorium znajdują się m.in.: zestaw do funkcjonalnej spektroskopii w bliskiej podczerwieni (firmy NIRx, model: NirScout), zestaw do elektroencefalografii (firmy Mitsar), zestaw do badań eyetrackingowych (firmy SR Research; model Eyelink 1000 Plus), oprogramowanie do specjalistycznych analiz zapisu EEG – BESA.

W Instytucie Psychologii działa [Pracownia Testów i Wypożyczalnia Testów](#). Wypożyczalnia Testów działa od początku istnienia Instytutu Psychologii i pełni funkcję dydaktyczną. Z zasobów Wypożyczalni mogą korzystać przede wszystkim studenci kierunku Psychologia, doktoranci i pracownicy Instytutu Psychologii oraz pracownicy Instytutu Pedagogiki legitymujący się posiadaniem dyplomu ukończenia studiów magisterskich z Psychologii. Z części metod, które są dopuszczone do użytku dla osób nie będących psychologami (według kategoryzacji Polskiego Towarzystwa Psychologicznego), mogą także korzystać studenci, doktoranci i pracownicy Instytutu Pedagogiki. Również nasi absolwenci, (na podstawie dyplomu ukończenia studiów na kierunku psychologia) mogą skorzystać z zasobów Wypożyczalni Testów, jednak wyłącznie w czytelni.

Wypożyczalnia Testów zajmuje 3 pomieszczenia – czytelnię (24 miejsca siedzące), wypożyczalnię (pomieszczenie do obsługi wypożyczających) oraz magazyn testów ze stanowiskiem komputerowym dla pracownika prowadzącego Wypożyczalnię. Pomieszczenie czytelni wyposażone jest w infrastrukturę umożliwiającą studentom korzystanie z własnego sprzętu komputerowego.

Wypożyczalnia Testów znajduje się na poziomie 3 (piętro II), jednak dwie windy i szeroki korytarz dają możliwość pełnego dostępu studentom z niepełnosprawnością ruchową. Również pomieszczenie do obsługi studentów oraz czytelnia są dostosowane rozmiarem i wyposażeniem dla tych osób.

Zasoby Wypożyczalni Testów zawierają głównie metody wydane przez Pracownię Testów Psychologicznych PTP (Warszawa) oraz Pracownię Testów Psychologicznych i Pedagogicznych (Gdańsk), ale także metody starsze publikowane m. in. przez Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Centralny Ośrodek Metodyczny Poradnictwa Wychowawczo-Zawodowego MEN. Baza testów jest uzupełniana co roku o nowe metody ukazujące się na rynku oraz aktualizacje metod już zakupionych, będących w użytku. Podstawą tego są zamówienia składane przez pracowników Instytutu Psychologii uwzględniające potrzeby dydaktyczne oraz potrzeby studentów prowadzących badania własne, w ramach kół naukowych oraz seminariów magisterskich.

W skład zasobów Wypożyczalni Testów wchodzi:

- 53 metody badające inteligencję i procesy poznawcze,
- 60 testów do badania osobowości,
- 11 testów neuropsychologicznych,
- 16 metod z zakresu psychologii zdrowia,

- 21 testów badających sytuację rodzinną oraz szkolną,
- 6 metod badawczych z zakresu psychologii pracy.

Informacje o zasobach Wypożyczalni Testów są ogólnie dostępne na Wirtualnym Kampusie Wydziału PiP UMCS, w obszarach organizacyjnych Instytutu Psychologii w zakładce Wypożyczalnia Testów.

W budynku zastosowane są rozwiązania grupy Harman Professional Solutions, które umożliwiają wykładowcom łatwe i bezproblemowe użytkowanie multimediiów w każdym z pomieszczeń dydaktycznych. Każda sala dydaktyczna ma automatyczny system klimatyzacji i rolet. Sale dydaktyczne w Instytucie Psychologii oraz aula mają urządzenia służące do streamingu. We wszystkich salach przewidziano miejsca dla osób z niepełnosprawnościami.

Wokół obiektów wykonano infrastrukturę zewnętrzną w postaci dróg dojazdowych wraz z miejscami parkingowymi dla samochodów, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Wokół budynków rozmieszczone są miejsca postojowe dla rowerów.

Budynki oraz ich otoczenie pod względem rozwiązań technicznych i funkcjonalnych są **przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami** i w całości dla nich dostępne. Wejścia do budynków znajdują się w poziomie terenu lub różnica wysokości jest możliwa do pokonania za pomocą nachylenia stref wejściowych. Od strony parkingów dostęp do budynków zapewnia rampa o spadku 5,9%. W każdym budynku znajdują się dwie windy, które umożliwiają dostęp na wyższe kondygnacje. Budynki obydwu Instytutów wyposażone są w toalety dla osób z niepełnosprawnościami z instalacją przyzywową, a wszystkie przejścia i drzwi mają odpowiednią szerokość do poruszania się na wózkach. Wszystkie wprowadzone systemy umożliwiają osobom z niepełnosprawnościami mobilność osobistą oraz jak największą samodzielność. Obiekty zostały zaprojektowane tak, aby korzystały one w pełni z infrastruktury, kształcąc się i rozwijając swoje talenty, kreatywność, a także umiejętności umysłowe i fizyczne. [Budynki](#) zostały zaprojektowane, zgodnie z zapisami art. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006r.

Inne udogodnienia w budynku to: szerokie korytarze; windy z komunikatami głosowymi oraz oznaczeniami w alfabecie Braille'a; tabliczki informacyjne z oznaczeniami w alfabecie Braille'a; reliefowe mapy kampusu.

Pod koniec 2022 r. został wprowadzony system dodatkowego oznakowania budynku Instytutu Psychologii na podstawie raportu wykonanego przez pracowników Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego UMCS, którzy pracowali w obiekcie na przełomie 2021 i 2022 r.

Zgodnie z przyjętą 8 września 2022 roku na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej [Strategią Uniwersalnego Projektowania](#) podjęto działania na rzecz zapewnienia dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Nad zapewnieniem właściwych standardów pracy i studiowania

osobom ze zróżnicowanymi potrzebami czuwa [Wydziałowy Zespół ds. Dostępności dla Osób ze Szczególnymi Potrzebami](#). Zespół podejmuje kolejne działania mające na celu stałe podnoszenie standardów dostępności budynków Wydziału, jego strony internetowej oraz podnoszenie jakości kształcenia studentów ze SPE.

Studenci słabowidzący i niewidomi korzystają ze stanowisk komputerowych ze specjalistycznym sprzętem i oprogramowaniem. Stanowiska znajdują się w: Bibliotece Głównej UMCS, w Oddziale Informacji Naukowej (ul. Radziszewskiego 11, I piętro) - wyposażenie: stanowiska komputerowe z oprogramowaniem JAWS, SuperNova (powiększanie tekstu, sterowanie kolorem, kontrastem, jasnością, czytanie i literowanie dowolnego tekstu z ekranu, szybka i funkcjonalna obsługa brajla), syntezytor mowy IVONA, klawiatura komputerowa z nakładką, klawiatura powiększona, trackball.

Wychodząc naprzeciw potrzebom **studentów niesłyszących**, Wydział we współpracy z Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów oferuje możliwość korzystania z usługi tłumacza PJM on-line. Dziekanat Wydziału dysponuje zestawem do obsługi tłumacza języka migowego on-line, który składa się z laptopa, słuchawek z mikrofonem oraz kamerki internetowej. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że studenci z niepełnosprawnością w obszarze narządu słuchu korzystają z nowych udogodnień sprzętowych. Portiernia, pomieszczenia dziekanatu i bibliotek wyposażone są w tzw. pętle indukcyjne.

Ponadto dostosowano platformę e-learningową Wirtualny Kampus UMCS do standardu **AA WCAG** z możliwością stosowania zewnętrznych nakładek umożliwiających racjonalne dostosowania dla osób ze specjalnymi potrzebami. Obecne rozpoczynają się szkolenia dla pracowników badawczo-dydaktycznych poświęcone zasadom dostępności cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej (dotyczące m.in. zasad opracowywania i publikowania materiałów elektronicznych, metod kształcenia uwzględniających zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych studentów zgodnie ze standardem WCAG 2.1.).

Studenci i doktoranci z dysfunkcją narządu wzroku lub z niepełnosprawnością uniemożliwiającą lub znacznie utrudniającą dostęp do materiałów w wersji tradycyjnej, korzystają z [Akademickiej Biblioteki Cyfrowej](#), która umożliwia pobieranie pełnych wersji książek i podręczników akademickich ze wszystkich dziedzin w formatach odczytywanych przez programy udźwiękowiające.

Do końca września 2022 roku UMCS realizował **projekt „Dostępny UMCS”**, współfinansowany ze środków EFS w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Celem głównym projektu było zwiększenie dostępności edukacyjnej UMCS skierowanej do osób z niepełnosprawnościami poprzez wdrożenie rozwiązań niwelujących zidentyfikowane bariery w zakresie dostępności strukturalnej, architektonicznej, technologicznej, proceduralnej i wsparcia edukacyjnego oraz podniesienie świadomości niepełnosprawności i kompetencji u co najmniej 64 pracowników uczelni w zakresie świadczenia wysokiej jakości obsługi i dydaktyki dla osób z niepełnosprawnościami.

Obydwa budynki należące do Wydziału tj. budynek Instytutu Pedagogiki i budynek Instytutu Psychologii, wyposażone są w **infrastrukturę sieciową** (wi-fi oraz stacjonarną), która umożliwia

korzystanie z Internetu zarówno pracownikom, jak i studentom w ramach usługi [Eduroam](#). Kadra wykorzystuje urządzenia zakupione przez jednostkę oraz w ramach programów centralnych, natomiast studenci korzystają z urządzeń własnych oraz wykorzystywanych w przewidzianych programem studiów zajęciach informatycznych komputerów w pracowni komputerowej. W pracowni komputerowej w Instytucie Psychologii znajduje się 20, a w Instytucie Pedagogiki 18 stanowisk komputerowych z pakietem Office, IBM SPSS Statistics i stałym dostępem do Internetu.

Pracownicy, studenci oraz doktoranci dysponują prawem do korzystania z oprogramowania IBM SPSS w wersji 28.00 (PS IMAGO PRO 8) dostarczonego przez firmę Predictive Solutions Sp. z o.o. Zainteresowani otrzymują licencję na początku października każdego roku. Dystrybucja oprogramowania odbywa się m.in. za pomocą usługi OneDrive - wersje instalacyjne oprogramowania dostępne są po uprzednim zalogowaniu się na uniwersyteckie konto Microsoft Office 365.

Studenci mają zapewnione **kształcenie zdalne poprzez platformę on-line Wirtualny Kampus** oraz dodatkowo komercyjny moduł Microsoft Corporation – Teams. W ramach Wirtualnego Kampusu wykorzystywana jest platforma MOODLE do wspomagania tradycyjnego kształcenia studentów psychologii poprzez zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Na platformie prowadzone są zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zapewniające synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia. Wirtualny Kampus umożliwia kompleksowe realizowanie zajęć w formule e-learning. W takim przypadku na platformie odbywa się cały proces dydaktyczny: udostępniane są wszystkie materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, prowadzone są zajęcia oraz organizowane zaliczenia. Możliwe są także inne warianty, np. kiedy część zajęć przybiera formę zdalną, pozostała zaś zachowuje formę tradycyjną – mamy wtedy do czynienia z tzw. systemem mieszanym (*blended learning*), wykorzystywanym na kierunku. Stosowany jest także inne rozwiązanie, w którym na platformie udostępniane są jedynie materiały dydaktyczne, a zajęcia i zaliczenie odbywają się w formie tradycyjnej. W latach 2020-2022 na Wirtualnym Kampusie Wydziału założono łącznie **6034 kursów**. Obecnie liczba wszystkich kursów utworzonych przez nauczycieli Wydziału wynosi **5465** (w tym 1573 to kursy otwarte, 3892 to kursy zamknięte), a przez pracowników Instytutu Psychologii - **1169** (w tym 287 to kursy otwarte, 882 to kursy zamknięte) – dane na 24.01.2023r. W marcu 2020 r. na Wydziale przygotowano [materiały szkoleniowe](#) dla pracowników i studentów dotyczące obsługi oraz wykorzystania platformy Wirtualny Kampus w procesie kształcenia (ponad 20 filmów oraz kilkanaście instrukcji i poradników). Działania te zostały nagrodzone w ramach Gali Laurów Uniwersyteckich Forum Uniwersytetów Polskich. W kategorii Uniwersytecki Projekt Dydaktyczny wyróżniono projekt „Podziel się własnym doświadczeniem – metody aktywizujące w nauczaniu zdalnym”, realizowany przez nauczycieli akademickich Wydziału Pedagogiki i Psychologii.

Studenci kierunku psychologia korzystają z infrastruktury UMCS. **Poza obiektami Wydziału, zajęcia odbywają się w [Centrum Kultury Fizycznej UMCS](#)**, które mieści się przy ul. Langiewicza 22 w Lublinie. Ta międzywydziałowa jednostka organizacyjna i dydaktyczna świadczy usługi w dziedzinie kultury fizycznej dla potrzeb studentów różnych wydziałów UMCS. Do zadań jednostki należy prowadzenie zajęć dydaktycznych wychowania fizycznego oraz zajęć treningowych. Wychodząc naprzeciw potrzebom studentów, jednostka współorganizuje różne imprezy sportowe i rekreacyjne, np.: Bieg o Puchar JM Rektora UMCS, Międzywydziałowe Mistrzostwa UMCS w piłce nożnej, Drzwi Otwarte UMCS, Kożienalia na Sportowo, zawody sportowe dla osób z niepełnosprawnościami. W ramach działalności prozdrowotnej pracownicy CKF prowadzą zajęcia z gimnastyki korekcyjnej i leczniczej dla studentów z dysfunkcją aparatu ruchowego oraz zajęcia sportowe dla pracowników UMCS.

Studenci mogą korzystać z oferty stołówki, która mieści się przy ul. Langiewicza 16 w Lublinie. Stołówka funkcjonuje od października 2019 r. Reaktywując stołówkę akademicką, władze uczelni wsłuchały się w głos studentów, którzy w specjalnej ankiecie opowiedzieli się za potrzebą przywrócenia takiego miejsca na terenie uniwersyteckiego kampusu. Obiekt przeszedł kapitalny remont zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz. Jest to nowa przestrzeń, gdzie studenci, doktoranci, pracownicy uczelni, jak również mieszkańcy Lublina mogą zjeść zdrowe posiłki. Oprócz części gastronomicznej, w budynku została przygotowana także specjalna strefa dla studentów do swobodnej nauki, indywidualnej lub wspólnej pracy i do relaksu.

Studenci kierunku psychologia aktywnie korzystają i współtworzą [Akademickie Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka](#), znajdujące się przy ul. Radziszewskiego 16 w Lublinie. Akademickie Centrum Kultury UMCS Chatka Żaka od 55 lat wspiera i popularyzuje kulturę studencką. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie jest jednym z nielicznych uniwersytetów w Polsce, który posiada własne Akademickie Centrum Kultury – miejsce wyjątkowe, z bogatą tradycją, które stwarza studentom doskonałe warunki do uczestnictwa w kulturze akademickiej – zarówno poprzez jej aktywny odbiór, jak i wpływ na jej realny kształt. ACK UMCS Chatka Żaka jest organizatorem wielu imprez kulturalnych, koncertów, spotkań z artystami, przeglądów filmowych i teatralnych.

Akademickie Centrum Kultury umożliwia także studentom zdobycie pierwszych dziennikarskich szlifów, które dają nierzadko przepustkę do ogólnokrajowych mediów. Tajniki zawodu poznają w Radiu Centrum i TV UMCS.

Studenci kierunku psychologia aktywnie korzystają z oferty [Biura Rozwoju Kompetencji](#), które powstało w miejsce działającego dotychczas Biura Karier i prowadzi działalność edukacyjną, doradczą i informacyjną dla studentów, absolwentów i pracowników UMCS na rzecz ich rozwoju zawodowego i osobistego. Powstanie Biura Rozwoju Kompetencji (BRK) podyktowane jest dynamicznie zmieniającą się sytuacją na rynku pracy, oczekiwaniami pracodawców względem absolwentów szkół wyższych w zakresie posiadanych przez nich kompetencji, a także koniecznością budowania wizerunku uczelni

otwartej dla przedstawicieli środowiska pozaakademickiego, dzielącej się wiedzą i gotowej do współpracy nie tylko na płaszczyźnie naukowej, ale również praktycznej, zaangażowanej w budowanie gospodarki opartej na wiedzy, wykorzystującej naukę i wiedzę w procesie rozwoju jednostki i społeczeństwa. Obszary działalności BRK: pośrednictwo pracy, staży i praktyk, organizacja praktyk poza tokiem studiów, szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje społeczne i zawodowe, programy edukacyjne w zakresie przedsiębiorczości, poradnictwo edukacyjne, zawodowe, współpraca z pracodawcami (realizacja projektów rekrutacyjnych, organizacja spotkań, prezentacji firm na Uczelni itp.), współpraca z instytucjami i organizacjami rynku pracy, budowanie relacji oraz współpraca z Absolwentami UMCS.

Podczas realizacji zajęć na kierunku psychologia wykorzystywane są zasoby kadrowe [Centrum Nauczania i Centrum Języków Obcych UMCS](#) (dalej CNIJCIO UMCS). Jest to ogólnouniwersytecka międzywydziałowa jednostka językowa z wieloletnią tradycją. Zatrudnieni w niej lektorzy oraz wykładowcy już od ponad 70 lat prowadzą dla studentów oraz doktorantów zajęcia z siedmiu języków obcych: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego, hiszpańskiego, włoskiego.

Studenci kierunku psychologia **korzystają z zasobów Biblioteki Instytutu Psychologii, Biblioteki Instytutu Pedagogiki oraz Biblioteki Głównej**. Zasoby tych bibliotek zapewniają studentom kierunku psychologia dostęp do literatury zalecanej w sylabusach realizowanych przedmiotów.

Literatura przedmiotowa jest uzupełniana na bieżąco, zgodnie z profilem i programem studiów oraz potrzebami studentów, którzy, obok pracowników, **mogą zgłaszać propozycje tytułów do zakupu przez bibliotekę**. W czytelnich wydziałowych bibliotek ([Instytutu Psychologii i Biblioteki Instytutu Pedagogiki](#)) znajdują się komputery z dostępem do Internetu oraz pomieszczenia do cichej nauki.

Do udostępniania książek wykorzystywany jest system biblioteczny Virtua. Od grudnia 2022 roku wdrożony został nowoczesny, działający w chmurze system **Alma, który współpracuje z wyszukiwarką zasobów Primo**. Są to najlepsze narzędzia, które wykorzystują największe biblioteki na świecie. W Polsce system ALMA użytkują już z powodzeniem: Biblioteka Narodowa, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Wojewódzkie Biblioteki Publiczne w Lublinie i w Kielcach. System połączony jest z dużymi bibliotekami akademickimi i naukowymi oraz z dużą grupą bibliotek publicznych z województw: lubelskiego, łódzkiego i świętokrzyskiego. Wszystkie biblioteki podejmują pracę w jednym środowisku katalogowym, dzięki czemu ich czytelnicy otrzymują jak najszerszy dostęp do szybkiej i ujednoczonej informacji o zbiorach bibliotecznych zlokalizowanych na terenie całej Polski. Tym samym każdy z czytelników posiada dostęp do połączonych katalogów Biblioteki Narodowej – bazy zawierającej ponad 25 mln jednostek zbiorów. Katalog online PRIMO umożliwia szybkie i proste wyszukiwanie zbiorów dostępnych w bibliotece UMCS i w bibliotekach zlokalizowanych na terenie całej Polski.

Studenci kierunku psychologia korzystają również z [Biblioteki Głównej](#) mieszczącej się w kampusie głównym miasteczka akademickiego UMCS. Strona internetowa Biblioteki Głównej UMCS umożliwia dostęp do: multiwyszukiwarki, katalogu biblioteki, czytelnicy on-line, biblioteki cyfrowej, zasobów cyfrowych, katalogów kartkowych, bibliografii oraz baz testowych. Za pośrednictwem zasobów elektronicznych Biblioteki Głównej UMCS studenci mają dostęp do e-podręczników.

Studenci psychologii mają też [zdalny dostęp do e-zasobów i portali otwartej nauki o zasięgu międzynarodowym](#) zgodnie z polityką otwartego dostępu realizowaną przez UMCS.

Ponadto pracownicy i studenci **samodzielnie kształtują księgozbiór biblioteczny** za pomocą elektronicznego formularza: „[Propozycje zakupu książek](#)”, na którym składają propozycje zakupu tytułów w zakresie literatury dydaktycznej i naukowej brakujących w zbiorach biblioteki wydziałowej. Usługa kształtowania księgozbioru naukowego i dydaktycznego rozszerzona jest również o składanie zamówień w zakresie e-książek dostępnych w portalu IBUK libra PWN przez przesłanie do Biblioteki UMCS elektronicznego formularza propozycji zakupu wybranego tytułu.

Pracownicy i studenci bezpośrednio wpływają na kształtowanie oferty systemu biblioteczno-informacyjnego w zakresie elektronicznej literatury zagranicznej poprzez uruchomioną przez Bibliotekę UMCS usługę „[Zakup decyzją Czytelnika – e-Book Collection](#)”. Sprzęt i wyposażenie dostępne dla studentów i pracowników podlega ciągłemu monitoringowi technicznemu przez pracowników do tego wyznaczonych. Każdy z użytkowników ma możliwość zgłaszania usterek, również poprzez link odnoszący do formularza kontaktowego na Wydziale. Użytkownicy korzystają z formularza do zgłaszania awarii: [Zgłoszenia awarii sprzętu komputerowego](#).

Cyklicznie realizowane są [ankiety wśród studentów](#) i pracowników na temat potrzeb dydaktycznych i lokalowych.

Praktyka psychologiczna realizowana jest przez studentów w specjalistycznych placówkach wyposażonych w profesjonalną aparaturę/narzędzia diagnostyczne, które dają możliwość rozwijania kompetencji zawodowych (zał. 4). Najczęściej wybieranymi placówkami do odbywania praktyk psychologicznych przez studentów są m.in.: Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Ośrodek Leczenia Uzależnień SPZOZ, Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, Biuro Rozwoju Kompetencji UMCS, I Klinika Psychiatrii, Psychoterapii i Wczesnej Interwencji, Lubelskie Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia, Towarzystwo, Nowa Kuźnia. Opiekun praktyk przed rozpoczęciem praktyki weryfikuje (przeglądając strony internetowe placówek) czy infrastruktura i wyposażenie placówki umożliwia realizację programu praktyk. Natomiast po odbyciu praktyk mają miejsce rozmowy opiekunów ze studentami na temat ich oceny infrastruktury tych placówek.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Jednym z ważnych celów powiązanych z jakością kształcenia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii jest poszerzanie obszaru współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wszelkie działania podejmowane w tym zakresie wpisują się w Strategię Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej przyjętą Uchwałą Senatu Nr XXIV – 25.6/19 oraz Strategię rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS. Na poziomie Wydziału uszczegółowionym ich dokumentem jest [Regulamin współpracy Wydziału Pedagogiki i Psychologii z interesariuszami zewnętrznymi](#). Bezpośrednio za współpracę na UMCS odpowiada Rektor oraz Prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką, natomiast na Wydziale: Dziekan Wydziału, Prodziekan ds. Jakości Kształcenia oraz Pełnomocnik Dziekana ds. Współpracy z otoczeniem zewnętrznym, który koordynuje podejmowane działania. Na Wydziale funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Zewnętrznym, składający się z przedstawicieli Katedr. Dzięki pracy członków Zespołu oraz Pełnomocnika współpraca z partnerami przebiega efektywnie.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi ważny czynnik ściśle powiązany z jakością kształcenia na Wydziale. Dlatego stale podejmowane są działania na rzecz zwiększania zasobów Wydziału w postaci **współpracy z interesariuszami zewnętrznymi**, którzy mają realny wpływ na proces konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów oraz rozwój kierunku psychologia. Współpraca ta przebiega w dwóch płaszczyznach: nieformalnej, opartej na ustnej umowie między Wydziałem a partnerami na realizację konkretnych, stosunkowo niewielkich działań oraz formalnej - na podstawie zawartych umów lub porozumień w formie pisemnej – w przypadku współpracy długoterminowej, dotyczącej podejmowania ważnych rozbudowanych działań. [Wykaz formalnych interesariuszy](#) aktualnie obejmuje 54 placówki i instytucje. W latach 2018/19 – 2022/23 (dane na dzień 16.02.2023 r.) na Wydziale podpisano 55 porozumień/umów o współpracy, w tym w roku 2019 – 3, 2020 – 3, 2021 – 14, 2022 – 30, 2023 – 5. Podjęto rozmowy inicjujące współpracę formalną z kolejnymi Partnerami w roku 2022/23. Wciąż też zgłaszają się nowe podmioty, zainteresowane sformalizowaniem współpracy. Warto podkreślić, że wśród interesariuszy zewnętrznych znajdują się m.in. absolwenci Wydziału, którzy znają specyfikę kierunków, co umożliwia uzyskanie cennych wskazówek dotyczących kształcenia na kierunku psychologia w kontekście potrzeb rynku pracy.

Współpraca realizowana jest w różnych formach, m.in.: szkolenia i warsztaty, konsultacje specjalistyczne, udział w konferencjach społecznych, badania naukowe, otwarte wykłady, udział w wydarzeniach edukacyjnych, poradnictwo, wsparcie psychologiczne, opracowanie materiałów edukacyjnych, wywiady, komentarze eksperckie w mediach.

Poza tym współpraca inicjowana jest z poziomu UMCS, dzięki czemu Wydział podejmuje współpracę z ponad 60 [Szkołami Partnerskimi](#). Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym usprawniona jest dzięki kontaktom z mediami. Chodzi przede wszystkim o inicjowanie nowych wspólnych działań. W [bazie ekspertów](#) do kontaktów z mediami znajduje się obecnie 11 pracowników Wydziału. W latach trwania obostrzeń pandemicznych w zdecydowanej większości współpraca przebiegała zdalnie. Możliwe do przeprowadzenia działania, np. seminaria, szkolenia, spotkania odbywały się zazwyczaj na Wirtualnym Kampusie UMCS lub platformie MS Teams.

Należy podkreślić, że **Partnerzy wchodzą w skład jednostek organizacyjnych Wydziału:**

- Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (przykładowe zadania: określanie polityki jakości kształcenia i dostosowanie jej do misji oraz Strategii Rozwoju Wydziału, wypracowanie sylwetki absolwenta Wydziału; współtworzenie procedury zapewniania jakości kształcenia na Wydziale; uczestniczenie w ewaluacji procesu kształcenia i jego obsługi; monitorowanie procesu kształcenia; oraz formułowanie zaleceń w zakresie doskonalenia jakości kształcenia)
- Zespołu Programowego dla kierunku psychologia (przykładowe zadania: współtworzenie programu kształcenia, uczestnictwo w ewaluacji efektów uczenia się, opiniowanie zmian w kierunkowych efektach uczenia się).

Ponadto Partnerzy uczestniczą w pracach komisji konkursowej „Złote Indeksy Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS”.

Współpraca Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi obejmuje kilka ważnych obszarów:

1. Zgłaszanie propozycji unowocześnienia i doskonalenia oferty kształcenia na Wydziale (np. na spotkaniach Zespołu Programowego, w [ankietach ewaluacyjnych](#), na corocznym [spotkaniu członków Zespołu z interesariuszami](#)). Sugestie były uwzględniane w programach poszczególnych przedmiotów specjalnościowych.

2. Opiniowanie programów kształcenia, w tym efektów uczenia się, szczególnie w ramach specjalności lub zgłaszanie propozycji modyfikacji istniejących programów. Do interesariuszy zewnętrznych Zespołu Programowego dla kierunku psychologia należą: Zespół Poradni nr 1: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 5, Specjalistyczna Poradnia Zawodowa w Lublinie oraz Zespół Poradni nr 2: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4, Specjalistyczna Poradnia Psychoprofilaktyki i Terapii Rodzin w Lublinie. Interesariusze ponadto wspomagają realizację modułowych efektów uczenia się przypisanych praktyce. Ich sugestie są podstawą modyfikacji programu studiów, sposobu jego realizacji

oraz tworzenia nowych specjalności adekwatnych do potrzeb rynku pracy lub wprowadzania korekt w już utworzonych programach.

3. Realizację praktyk studenckich u interesariuszy zewnętrznych. Udział pracodawców w weryfikacji efektów uczenia się to praktyki studenckie (ocena znajomości narzędzi diagnostycznych, przestrzeganie etyki zawodowej, umiejętność współpracy w zespole oraz stopień przygotowania do pracy zawodowej).

4. Realizację badań w instytucjach otoczenia zewnętrznego w celu przygotowania prac magisterskich.

5. Współpraca nauczycieli akademickich Instytutu Psychologii z zewnętrznymi interesariuszami odbywa się również w formie pośredniej, poprzez działania kół naukowych (których opiekunami są pracownicy naukowcy Instytutu Psychologii), a w szczególności [Koła Naukowego Psychologów UMCS](#) oraz [Studenckiego Koła Naukowego Psychologii „Adesse”](#). Koła naukowe organizowały między innymi szereg wydarzeń oraz konferencji w wyniku czego podejmowana była współpraca w formie patronatu z takimi instytucjami jak: Fundacja na rzecz rozwoju Inspirator; Centrum Mentoris; Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne GWP; Polskie Towarzystwo Psychologiczne PTP; Polskie Radio Lublin; Polskie Towarzystwo Badania Układu Nerwowego PTBUN; Santander Universidades; Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii; Akademia Młodych Uczonych Pan; Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego; Prezydent Miasta Lublina; Accrea Engineering; Polska Akademia Nauk PAN; Fundacja Sempre a frente. Koła naukowe organizowały również: warsztaty z okazji Dnia Niepełnosprawności we współpracy ze Szkołą Podstawową Sióstr Urszulanek UR w Lublinie; koncert dla pensjonariuszy Środowiskowego Domu Samopomocy na Kalinie; kampanię społeczną mającą na celu propagowanie postaw prozdrowotnych wśród klientów lubelskich siłowni.

Na Wydziale działa [Rada Wydziałowa Samorządu Studentów](#) (RWSS) WPIP, która podejmuje liczne aktywności we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Opiekunowie kół naukowych i Przewodniczący RWSS koordynują przebieg współpracy i monitorują ją na bieżąco. Raz w roku przedstawiają na Kolegium Dziekańskim sprawozdania ze współpracy, co umożliwia jej doskonalenie poprzez wprowadzanie zmian np. w metodach kształcenia studentów.

Interesariusze korzystają z warsztatów i szkoleń z listy „[Warsztaty dla szkół i instytucji współpracujących](#)” oraz spoza listy, zgodnie ze swoimi potrzebami. Interesariusze zewnętrzni korzystają również z oferty warsztatów prowadzonych przez pracowników Wydziału podczas **Lubelskiego Festiwalu Nauki.**

Zespół pracowników Katedry Psychologii Edukacyjnej i Diagnozy Psychologicznej jest zaangażowany w realizację projektu pt. "[Nauka dla edukacji - Centrum Transferu Wiedzy Psychologicznej w UMCS](#)", który finansowany jest z budżetu państwa w ramach programu MEiN Społeczna Odpowiedzialność Nauki (Wartość projektu: 215 350,00 PLN; wartość dofinansowania z budżetu państwa: 179 850,00

PLN). Projekt ma na celu upowszechnienie wyników badań naukowych polskich (w tym realizowanych w UMCS) i międzynarodowych prowadzonych w obrębie psychologii edukacji wśród nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w przedszkolach i szkołach podstawowych. Produktami projektu będą: strona www pod nazwą Centrum Transferu Wiedzy Psychologicznej w UMCS; opracowanie i publikacja 80 artykułów popularyzujących wyniki badań naukowych z obszaru psychologii edukacji; opracowanie i publikacja 3 poradników dla nauczycieli i specjalistów; realizacja 20 godz. Webinarów dla nauczycieli i specjalistów z całej Polski.

Nawiązywanie i przebieg współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym są stale monitorowane, poddawane ocenie i doskonaleniu, zwłaszcza przez: Dziekana Wydziału, Prodziekana ds. Jakości Kształcenia, Kolegium Dziekańskie, pełnomocnika Dziekana ds. Współpracy z Otoczeniem Zewnętrznym, Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Zewnętrznym i WZJK.

Asystent Dziekana prowadzi ewidencję [zawartych umów i porozumień](#) (ich wzory akceptowane są przez radców prawnych UMCS) z partnerami Wydziału, dzięki czemu Dziekan Wydziału stale monitoruje sposoby oraz częstotliwość podejmowanej i realizowanej współpracy.

Corocznie członkowie **Wydziałowego Zespołu ds. Współpracy z Otoczeniem Zewnętrznym** dokonują analizy i oceny współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym i przygotowują sprawozdania. Na ich podstawie Pełnomocnik Dziekana sporządza sprawozdanie zbiorcze, które omawia z Prodziekanem ds. Jakości Kształcenia. Prodziekan przedstawia sprawozdanie roczne na Kolegium Dziekańskim na początku każdego roku akademickiego. Każdego roku na Wydziale organizowane jest [spotkanie z interesariuszami zewnętrznymi](#), na którym Dziekan podsumowuje współpracę Wydziału oraz interesariuszy zewnętrznych z poprzedniego roku akademickiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę: (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

W UMCS oraz na Wydziale jednym z głównych priorytetów jest umiędzynarodowienie procesu kształcenia i badań naukowych. Działania podejmowane na Wydziale ściśle wpisują się w Strategię Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej przyjętą Uchwałą Senatu Nr XXIV – 25.6/19, Strategię rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS oraz [Strategiczny Program Umiędzynarodowienia Badań UMCS](#) na lata 2020-2024. Założone cele realizowane są na wiele sposobów, a o ich skuteczności decydują wysokie wskaźniki umiędzynarodowienia, ustalane przez podmioty zewnętrzne (wyniki różnorodnych rankingów w krajowym środowisku akademickim we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, np. Perspektywy).

Od wielu lat UMCS jest partnerem programu Study in Poland. W roku akademickim [2020/21](#) UMCS zajął 10 pozycję w kraju wśród uczelni pod względem liczby studentów zagranicznych (1663), w tym 7 pozycję – liczba studentów z Ukrainy, 2 pozycję – studenci z Białorusi. W poprzednich latach cały czas był w czołówce rankingowej (w 2017 r. UMCS zajął 1. miejsce w kategorii „Umiędzynarodowienie uniwersytetów”). W 2021 roku Uniwersytet uplasował się na 1201 pozycji rankingowej Times Higher Education World University Ranking (THE WUR) 2022, a w ogólnym zestawieniu polskich uczelni uzyskał wysoką 9. pozycję spośród 23 instytucji z Polski. W latach 2018-2022 na UMCS studiowali **studenci z 52 państw**. W roku akademickim 2018/19 było to 1671 studentów, w 2019/20 – 1659, w 2020/21 – 1643, zaś w 2021/22 – 1550 osób. Na kierunku psychologia w roku akademickim 2022/23 jest 62 studentów zagranicznych: 1 rok- 19 studentów; 2 rok- 11; 3 rok – 14; 4 rok – 18; 5 rok – 0. Na Wydziale w latach 2019 – 2022 studiowali studenci z: Ukrainy, Białorusi, Armenii, Litwy, Kazachstanu. Na Wydziale w roku 2018/19 studiowało 56 studentów zagranicznych, w 2019/20 – 74, 2020/21 – 72, 2021/22 – 66 osób. W roku 2022/2023 studia rozpoczęło 77 studentów zagranicznych.

Studenci cudzoziemcy oraz zagraniczni nauczyciele akademicki, studenci i pracownicy z Polski, wyjeżdżający do zagranicznych ośrodków akademickich, uzyskują cenne, niezbędne wsparcie ze strony: Dziekana Wydziału, Prodziekana ds. Jakości Kształcenia, dwóch Koordynatorów wydziałowych ds. programu Erasmus+, pracownika administracji na Wydziale delegowanego do kontaktu z nimi, Wydziałowego Zespołu ds. Erasmusa i Współpracy Międzynarodowej, pracowników Biura ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych UMCS, [Centrum Współpracy Międzynarodowej](#) (Zespół ds. Międzynarodowych Programów Badawczych, Zespół ds. Wyjazdów Zagranicznych), [Centrum Języka i Kultury Polskiej](#) dla Polonii i Cudzoziemców. W razie potrzeby angażowani są pracownicy innych jednostek administracji, np. Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów w tym Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego, Biura ds. Zdalnego Kształcenia. Studenci i pracownicy zagraniczni korzystają z [aplikacji UMCS Guide](#), zwłaszcza w celu uzyskania informacji dotyczących codziennego funkcjonowania, poruszania się po Lublinie i kampusie uniwersyteckim.

Wszyscy zainteresowani umiędzynarodowieniem w szerokim znaczeniu uzyskują niezbędne informacje na ten temat na stronach wszystkich wymienionych jednostek, na specjalnie

dedykowanych obszarach internetowych oraz od wskazanych powyżej osób. [Informacje o wymianie międzynarodowej](#) w ramach różnorodnych projektów, programów i innych form znajdują się na stronach (np. CEEPUS, MOST, ERASMUS, Fundusz Wyszehradzki). Natomiast na Wydziale studenci i pracownicy czerpią informacje ze stron: [Erasmus+](#), [programy wymiany studenckiej](#).

Nasi zagraniczni partnerzy i kandydaci na studia uzyskują ważne dla siebie informacje np. o ofercie dydaktycznej, obsłudze studiów, wsparciu itd. z materiałów w formie papierowej i elektronicznej w języku angielskim (np. sylwetki absolwentów, nazwy kursów). W razie konieczności ważne informacje tłumaczone są również na inny język (np. dotyczące pomocy obywatelom Ukrainy w czasie wojny).

Obecnie Wydział ma podpisane **umowy partnerskie** z 28 Uniwersytetami. Dokładny wykaz [Uniwersytetów Partnerskich](#) znajduje się na stronie internetowej. Cały czas podejmowane są działania na rzecz zawierania kolejnych porozumień. W ostatnich latach partnerami Wydziału zostali: Università Degli Studi Di Messina (Włochy), Necmettin Erbakan Univeristy w Konya (Turcja), Universidad de Alicante (Hiszpania), Sigmund-Freud-Privat Universität Wien (Austria) oraz Universidade Dos Açores (Portugalia). W tym roku akademickim podpisano dwie umowy partnerskie z University of Western Macedonia oraz z University of the Aegean (Grecja). W najbliższych planach jest zawarcie umowy z uczelnią w Izraelu. Wydział znajduje się w 12 sieciach [współpracy międzynarodowej](#). Od 2022 roku UMCS wchodzi w skład sieci europejskiej współpracy międzynarodowej [Athena](#) .

Na kierunku psychologia pracownicy aktywnie zabiegają o zawieranie umów dwustronnych z uczelniami zagranicznymi poprzez organizację spotkań oraz zapraszanie wykładowców na organizowane na Wydziale Erasmus Days.

Jednym z ważniejszych obszarów umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku psychologia jest **wymiana międzynarodowa**, która przynosi wymierne obustronne korzyści.

W latach 2018/19-2022/23 corocznie na Wydział rekrutowanych było powyżej 54 studentów z innych państw: Ukrainy, Białorusi, Litwy oraz Kazachstanu.

Uczestnicy Erasmus+ w latach 2019-2023 na kierunku psychologia

Rok akademicki	Pracownicy wyjeżdżający	Pracownicy przyjeżdżający	Studenci wyjeżdżający	Studenci przyjeżdżający
2022/2023	2 zrealizowane	1 zaplanowana wizyta	0	11
2021/2022	2	1	1	17
2020/2021	0	0	0	8
2019/2020	4	0	2	23
2018/2019	2	0	2	20

W roku akademickim 2022/23 w ramach programu **Erasmus+** na Wydziale rozpoczęto studia 19 studentów (w tym 11 na kierunku psychologia) z zagranicy z: Hiszpanii, Włoch, Turcji oraz Słowacji. W poprzednich latach studiowali studenci z: Hiszpanii, Portugalii, Turcji, Niemiec, Francji, Czech, Holandii, Włoch, Rumunii i Brazylii. W semestrze zimowym 2022/23 jedna absolwentka psychologii wyjechała w ramach Erasmus na staż do szkoły w Hiszpanii, a w semestrze letnim jeden student ma zaplanowany wyjazd na wymianę do Turcji.

Duże zainteresowanie studentów zagranicznych programem Erasmus na Wydziale można wyjaśnić bogatą ofertą dydaktyczną w języku angielskim. Przez ostatnie lata corocznie proponowanych jest ok. 40 kursów na Wydziale (zarówno w [Instytucie Psychologii](#), jak i w [Instytucie Pedagogiki](#)), z których przyjeżdżający studenci wybierają te zgodne z ich planami studiów na macierzystych uczelniach i ich zainteresowaniami;

Studenci z uczelni partnerskich w okresie podlegającym ocenie mogli uczestniczyć w następujących zajęciach zorganizowanych przez Instytut Psychologii:

Nazwa przedmiotu	Osoba prowadząca	Forma przedmiotu	Liczba godzin	ECTS
The phenomenon of social media and how it affects lives of adolescents and young adults – procrastination, motivation, self-esteem and self-image	dr Marlena Stradomska	CA	15	2
Life-span psychology	dr Sara Filipiak	WY	30	4
The art of conversation	dr Justyna Gerłowska	CA	30	4
Psychology of Emotion	dr Justyna Gerłowska	WY	15	3
Gender Psychology	dr Joanna Poślusznia	CA	30	4
Practical aspects of clinical neuropsychology	dr Łucja Domańska, dr Ewa Zawadzka	WY	30	4
Gender and popular culture	dr Anna Stachyra-Sokulska	CA	15	2

Motivational interviewing	dr Robert Modrzyński	CA	20	3
Psychology in practice – how to work with mentally ill person?	dr Marlena Stradomska	Ca	30	4
Development of executive functions in children	dr Sara Filipiak	WY	15	2
Why do we comply, obey and conform? Introduction to social influence	dr Krzysztof Leoniak	Wy	30	4
Self-presentation - how to develop coaching predispositions?	dr Marlena Stradomska	CA	30	4
Psycho-oncology	mgr Magdalena Bury-Kamińska	CA	15	2
Behavioral science	dr Joanna Pośluszna	CA	30	3
Career counselling	dr Anna Stachyra-Sokulska	CA	15	2
Psychology of music	dr Joanna Pośluszna	WY	30	4
Clinical problems of childhood and adolescence	dr Łucja Domańska, dr Ewa Zawadzka	WY	30	4
Therapeutic methods in developmental neuropsychology	mgr Magdalena Bury-Kamińska	WY	15	3
Introduction to social psychology	dr Anna Stachyra-Sokulska	CA	30	2

W czasie pandemii Wydział poradził sobie doskonale ze zrealizowaniem kształcenia dla studentów z Programu Erasmus dzięki dużym możliwościom platformy Moodle (Kampus), na której prowadzone były zajęcia w sposób zdalny lub hybrydowy. Na platformie możliwe jest porozumiewanie się w 15 językach, w tym w języku angielskim, ukraińskim, hiszpańskim, włoskim, zatem jest ona dostosowana do potrzeb komunikacyjnych przyjeżdżających do nas studentów i nauczycieli akademickich z innych krajów.

Zdecydowanie mniejsza liczba studentów z Wydziału wyjeżdża do uczelni partnerskich, co w dużej mierze wynika z ubogiej oferty dydaktycznej w języku angielskim w tych uczelniach, nielicznych zajęć w ofercie uczelni partnerskich pokrywających się z planem studiów na kierunku psychologia oraz wysokich kosztów studiowania, których nie pokrywają wypłacane pieniądze z Programu Erasmus+. W czasie pandemii studenci obawiali się, że nie będą mogli studiować stacjonarnie, gdyż większość uczelni przez ponad dwa lata pracowała zdalnie.

Przyczynami ograniczenia mobilności studentów i kadry były względy epidemiologiczne oraz trwająca wojna w Ukrainie. Zdecydowana większość wydarzeń dydaktycznych oraz mobilność została zablokowana lub ograniczona. Z powodu pandemii zarówno studenci, jak i pracownicy wielokrotnie

odwołali zaplanowane wymiany (z obaw o brak możliwości wjazdu do danego państwa, wprowadzenie kształcenia zdalnego w partnerskim uniwersytecie).

W celu promowania wymiany międzynarodowej na Wydziale od roku 2020 organizowane jest cyklicznie wydarzenie promująco-informacyjne „**Erasmus Days**”. W Erasmus Days prelegentami są nauczyciele akademicy zagraniczni i pracownicy Wydziału omawiający różnorodne zagadnienia związane z dydaktyką. Drugi obszar dedykowany jest studentom i pracownikom Wydziału. Odbywają się tu spotkania i konsultacje dotyczące wyjazdów zagranicznych. Erasmus Days 2021 „Edukacja w czasie COVID-19” odbył się 1-2 marca 2021 na Wydziale w formule on-line. Wydarzenie było okazją do zapoznania się z aktualnymi regulacjami dotyczącymi zagranicznych wyjazdów dydaktycznych, ofertą uniwersytetów partnerskich oraz wymiany doświadczeń związanych z programem Erasmus+. Gośćmi byli nauczyciele akademicy z uniwersytetów partnerskich z: Hiszpanii, Irlandii Północnej, Włoch i Rumunii, a także pracownicy naszego Wydziału. W sesji plenarnej wzięło udział 17 uczestników, w tym 7 osób z Wydziału i 10 gości zagranicznych. Erasmus Days 2022 „Lessons to be learned from the remote learning in the pandemic – implications for educators” miał miejsce 01.03.2022 r. w formule on-line. Wydarzenie uświetniły wystąpienia gości z uniwersytetów z: Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Ukrainy i Rumunii, a także pracowników Wydziału. W sesji plenarnej wzięło udział 18 uczestników, w tym 7 z Wydziału i 11 gości zagranicznych.

Pracownicy Wydziału corocznie organizują wizyty i spotkania dla przyjeżdżających pracowników z uczelni partnerskich, m.in. organizacja wizyty prof. dr Sebastiana Kurtenbacha z Fachhochschule Münster (Niemcy) – 25.04.2022; spotkania promujące Wydział z pracownikami naukowymi (np. Rudolf Steiner University College in Oslo).

W latach 2019-2023 na Wydział, w tym na kierunek psychologia, zaproszono kilku nauczycieli akademickich:

- 31.06.2018-01.10.2018 r. – Sergie Galetsky z Ukrainy (cel: kwerenda).
- 18-22.10.2019 - Dóra Győri-Dani z Szegedi Tudományegyetem (University of Szeged, Węgry) w ramach mobilności nauczycieli akademickich programu Erasmus+.
- 11-12.01.2020 - prof. Simon Procter, dyrektor programu kształcenia muzykoterapeutów z Music Therapy Nordoff-Robbins Center w Londynie, Wielka Brytania, w celu realizacji zajęć z słuchaczami Podyplomowych Studiów Muzykoterapii.
- 18-22.10.2021 - Prof. Francesco Pira, Dr Cristina Arizzi oraz Dr Caterina Trifirò. Z Uniwersytetu degli Studi di Messina. Wizyta odbyła się w ramach projektu „Innowacyjne zasoby edukacyjne w kształceniu zdalnym” realizowanego na naszym Wydziale we współpracy z Uniwersytetem z Mesyny (Włochy) i Uniwersytetem w Oviedo (Hiszpania). Celem spotkania było przeprowadzenie programu szkoleniowego, służącego podniesieniu kompetencji wykładowców akademickich z zakresu kształcenia

zdalnego oraz wymianie wiedzy i doświadczeń w tym obszarze. Partnerzy brali udział w warsztatach, spotkaniach i hospitacjach umożliwiających nabycie nowych kompetencji w zakresie edukacji cyfrowej.

- 24-27.04.2022 - prof. dr Sebastian Kurtenbach z Münster University of Applied Sciences w Niemczech. Wizyta miała charakter dydaktyczno-szkoleniowy i odbyła się w ramach mobilności edukacyjnej Programu Erasmus+. Podczas pobytu w Lublinie Profesor uczestniczył w szkoleniu dotyczącym funkcjonowania Programu Erasmus+ w Instytutach Pedagogiki i Psychologii, brał także udział w spotkaniach z Władzami, Koordynatorami i Pracownikami Wydziału.

- 02.03.22-06.03.22 r. – Barbara Wheeler z USA (cel: wykłady).

- W maju 2023 w ramach Programu Erasmus Wydział PiP będzie gościł prof. Francesco Comelli z Uniwersytetu w Urbino. Planowane jest spotkanie oraz udział w wykładzie studentów psychologii oraz studentów Wydziału z prof. Comelli.

Biorąc pod uwagę konieczność zwiększania umiędzynarodowienia na Wydziale **studenci uczestniczą w lektoratach języka obcego** na poziomie przewidzianym programem studiów. Studenci kierunku psychologia podnoszą swoje kompetencje językowe poprzez uczestnictwo w lektoratach prowadzonych przez pracowników Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych. CNiCJO UMCS posiada status Autoryzowanego Ośrodka Egzaminacyjnego i jest bezpośrednim Partnerem międzynarodowych instytucji certyfikujących, takich jak:

- © telc gGmbH (egzaminacje TELC ogólne i specjalistyczne z 11 języków)

- ETS Global (egzaminacje z języka środowiska biurowego: TOEIC® j. angielski, TFITM j. francuski oraz WiDaF j. niemiecki)

- PEARSON (egzaminacje ogólne z j. angielskiego PTE General i Academic oraz egzaminacje biznesowe z j. angielskiego LCCI)

- Global Legal English (egzaminacje z prawniczego języka angielskiego TOLES)

- LanguageCert (egzaminacje IESOL i LTE z języka angielskiego oraz esPro z hiszpańskiego)

CNiCJO UMCS oferuje możliwość uzyskania pożądanego na rynku nauki i pracy międzynarodowych certyfikatów językowych honorowanych przez liczne instytucje i pracodawców w kraju i za granicą. Certyfikaty te realizują międzynarodowe standardy polityki językowej i cieszą się wciąż rosnącą popularnością wśród studentów i pracowników UMCS.

Studenci kierunku psychologia realizują zajęcia konwersatoryjne z języka obcego od II do VI semestru w wymiarze łącznym 150 godz. Obowiązują następujące wymagania wstępne: student powinien posługiwać się językiem obcym na poziomie B1/B1+. Moduł języka obcego ma na celu doskonalenie i poszerzenie sprawności językowych studenta w zakresie: wypowiedzi ustnej, zrozumienia tekstu czytanego (teksty ogólne oraz psychologiczne), rozumienia i interpretowania wypowiedzi ustnych oraz wypowiadania się na tematy ogólne i specjalistyczne w ramach różnych form

komunikacji pisemnej. Jednocześnie lektorat utrwała i rozszerza wiadomości z zakresu gramatyki i leksyki języka angielskiego oraz rozwija znajomość wybranych aspektów języka specjalistycznego. Po zakończeniu kursu student osiąga poziom B2+ wg standardów Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

Studenci i pracownicy rozwijają swoje kompetencje językowe uczestnicząc w wydarzeniach odbywających się w obcych językach (np. szkoleniach i warsztatach, spotkania w Katedrach, konferencje dydaktyczne, Erasmus Days). Ponadto 40 zainteresowanych pracowników w 2022 roku uczestniczyło w 60-cio godzinnych szkoleniach językowych w ramach Projektu Zintegrowany UMCS.

Nauczyciele akademicy i studenci włączają się w organizację obchodów [Światowego Tygodnia Mózgu](#), międzynarodowej akcji edukacyjnej mającej na celu popularyzację i promowanie wiedzy o funkcjonowaniu mózgu. W ramach tego wydarzenia, studenci i pracownicy Uczelni mogą uczestniczyć w warsztatach oraz wysłuchać wykładów wybitnych naukowców krajowych i zagranicznych, zajmujących się poznawaniem układu nerwowego. W 2022 r. wśród zaproszonych gości byli: prof. Francesco Battaglia, Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour; dr Thomas Bąk, Human Cognitive Neuroscience, University of Edinburgh; dr Monika Bijata, Nencki Institute of Experimental Biology; prof. Sarah-Jayne Blakemore, Developmental Cognitive Neuroscience Lab, University of Cambridge oraz prof. Robert Zatorre, Montreal Neurological Institute, McGill University.

W ofercie dydaktycznej kierunku psychologia w okresie podlegającym ocenie realizowano fakultety inter-intradyscyplinarne w języku angielskim – są to *The psychology of women* (prowadzący dr Anna Stachyra – Sokulska) oraz *Basic concepts of the psychology of culture* (prowadzący dr Joanna Pluta).

Pracownicy badawczo-dydaktyczni kierunku psychologia aktywnie uczestniczą w stażach międzynarodowych, międzynarodowych zespołach badawczych oraz prezentują wyniki prac badawczych na międzynarodowych konferencjach naukowych, a także są członkami w radach naukowych prestiżowych czasopism takich jak: *Psychological Prospects Journal* (prof. Barbara Gawda) czy *Journal of Political Marketing* (dr hab. Wojciech Cwalina).

W 2019 roku decyzją Krajowej Komisji Akredytacyjnej Europejskiego Certyfikatu Psychologa EuroPsy, ustanowionego przez Europejską Federację Stowarzyszeń Psychologicznych EFPA przyznano zgodność programu studiów psychologicznych, realizowanego w Instytucie Psychologii UMCS z europejskimi wymaganiami kształcenia psychologów. Certyfikat został ustanowiony w celu promowania swobodnego wykonywania usług psychologicznych w poszczególnych krajach Unii Europejskiej, zapewnienia jednolitych i wysokich standardów, oraz wprowadzenia Europejskiego Rejestru Psychologów, w którym wykazani byłiby psychologowie spełniający profesjonalne i etyczne wymogi związane z zawodem psychologa. Uzyskana akredytacja potwierdza, że program nauczania 5-letnich jednolitych studiów magisterskich w specjalnościach proponowanych w ramach studiów

psychologicznych na UMCS jest zgodny ze standardami EuroPsy. Dzięki temu absolwenci kierunku psychologia na UMCS mają zapewnioną promocję mobilności psychologów w Europie.

W ramach umiędzynarodowienia procesu kształcenia w Bibliotece Instytutu Psychologii realizowany jest zakup książek obcojęzycznych, dostępnych dla studentów i pracowników UMCS. Są to w większości pozycje zamawiane przez pracowników naukowych z grantów lub innych środków otrzymywanych przez naukowców, także kupione dzięki organizowanej wystawie przez BG UMCS. Biblioteka IP posiada w swoich zasobach ok. 2186 własnych książek obcojęzycznych oraz 2526 książki jako depozyt Biblioteki Głównej. Książki są głównie w języku: angielskim, niemieckim, rosyjskim. Aktualnie w Bibliotece Instytutu Psychologii dostępnych jest 12 czasopism zagranicznych. Instytut Psychologii wykupił dostęp do bazy PsycArticles na EBSCOhost, składającej się z pełnotekstowych recenzowanych artykułów publikowanych przez American Psychological Association (APA) i powiązanych z nimi czasopism. Z bazy tej mogą korzystać na miejscu studenci i pracownicy Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS. Mają też prawo do korzystania w domu (w tym przypadku po zalogowaniu się poprzez numer konta bibliotecznego i hasło lub poprzez „Punkt Logowania UMCS”). Biblioteka Główna udostępnia wszystkim użytkownikom 32 bazy elektroniczne.

Studenci i pracownicy mają dostęp przez Bibliotekę Główną do:

- prenumerowanych 93 elektronicznych tytułów czasopism zagranicznych (dostęp bieżący wraz z archiwami) w zakresie dyscypliny psychologia;
- 1492 książek elektronicznych licencjonowanych przez UMCS z zakresu dyscypliny psychologia;
- 1453 tytułów książek z licencji krajowej z zakresu dyscypliny psychologia (bezpłatnych dla UMCS);
- 333 tytułów czasopism z licencji krajowej z zakresu dyscypliny psychologia (bezpłatnych dla UMCS).

Studenci kierunku psychologia mogą korzystać z ofert [Santander Universidades](#) (m.in. szkoleń językowych, programów współpracy). Od 2022 roku organizowane są spotkania w cyklu [Business Mentoring Sessions](#). Celem aktywności jest zapoznanie studentów zagranicznych z lokalnym rynkiem pracy oraz zainspirowanie i zachęcenie absolwentów zagranicznych do związania swojej zawodowej przyszłości z Lublinem i Lubelszczyzną w ramach Welcome Center UMCS (pierwsze miejsce kontaktu studentów zagranicznych przybyłych do Uniwersytetu).

Na stronie Centrum Współpracy Międzynarodowej znajduje się wykaz **międzynarodowych projektów badawczych** [realizowanych](#) i [zakończonych](#).

Jedną z istotnych aktywności podnoszących stopień umiędzynarodowienia jest udział pracowników w **konferencjach międzynarodowych**, które są okazją do wymiany wiedzy i doświadczeń, przydatnych w prowadzeniu zajęć dydaktycznych.

W celu monitorowania jakości umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów

umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację wszyscy uczestnicy mobilności – pracownicy i studenci, wyjeżdżający i przyjeżdżający – wypełniają Ankiety uczestnika mobilności edukacyjnej dla szkolnictwa wyższego. Wyniki ankiety analizowane są w Zespole ds. Erasmusu i Współpracy Międzynarodowej. Poza tym Dziekan Wydziału, Prodziekan ds. Jakości Kształcenia oraz Koordynatorzy wydziałowi ds. programu Erasmus+ wraz z innymi pracownikami administracji stale czuwają nad realizacją założeń polityki Wydziału w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku psychologia. Na bieżąco podejmują wszelkie niezbędne działania mające na celu intensyfikację współpracy międzynarodowej (m.in. kursy językowe dla pracowników, wspieranie mobilności dydaktycznej i naukowej pracowników). Na koniec każdego roku akademickiego Koordynatorzy opracowują sprawozdanie z działalności międzynarodowej, które prezentowane jest na Kolegium Dziekańskim, a wnioski prezentowane są pracownikom na corocznym spotkaniu wrześniowym, rozpoczynającym kolejny rok akademicki oraz studentom i pracownikom podczas Erasmus Days.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę: Uchwała Nr 690/2016 Prezydium PKA z dnia 8 grudnia 2016 r.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Należy położyć w przyszłości większy nacisk na umiędzynarodowienie procesu kształcenia na wszystkich prowadzonych kierunkach w ramach Jednostki poprzez tworzenie z instytucjami partnerskimi szkół letnich, wykładów specjalizacyjnych w językach obcych dla krajowych studentów, kształtowanie nowych modeli i treści programowych na poszczególnych specjalnościach, opiniowanych przez zagranicznych ekspertów z partnerskich instytucji, organizowanie corocznych serii wykładów i warsztatów dla studentów, które są istotnym elementem kształcenia.	Położono większy nacisk na umiędzynarodowienie procesu kształcenia poprzez: realizację zajęć fakultatywnych w języku angielskim dla studentów kierunku psychologia, zawieranie umów partnerskich z uczelniami zagranicznymi, wymianę międzynarodową w ramach programu Erasmus+, zintensyfikowanie współpracy międzynarodowej w zakresie wspólnych działań naukowych i aktywności publikacyjnej. Wymiana międzynarodowa popularyzowana jest w trakcie cyklicznych wydarzeń promująco-informacyjnych „Erasmus Days”.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS na kierunku psychologia ma charakter kompleksowy i jest prowadzone systematycznie. Obejmuje zarówno wsparcie merytoryczne wynikające z realizacji programu studiów na kierunku psychologia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się i rozwijanie zainteresowań naukowych studentów, jak również wsparcie materialne, organizacyjne oraz psychiczne (dotyczące sfery emocjonalno-społecznej i osobowościowej).

W programie studiów znajduje się **blok zajęć fakultatywnych**, które umożliwiają realizację bardziej sprofilowanej i zindywidualizowanej ścieżki kształcenia, uwzględniającej zainteresowania i pasje studentów. Są to fakultety psychoedukacyjne, fakultety inter- i intradyscyplinarne, a także specjalności: psychologia kliniczna i neuropsychologia; psychologia rodziny; psychologia społeczna; psychologia wspomaganie rozwoju i edukacji. Studenci mogą także wybierać seminaRIA dyplomowe, kierując się swoimi zainteresowaniami. Zgodnie z przyjętymi na Wydziale zasadami dyplomowania, przy formułowaniu tematu pracy dyplomowej student w porozumieniu z opiekunem naukowym uwzględnia specyfikę kierunku studiów i/lub specjalności, własne zainteresowania i preferencje (w tym ewentualne plany zawodowe), dostępność i charakter źródeł związanych z tematyką badawczą oraz specyfikę badawczą opiekuna i Katedry.

SeminaRIA realizowane są w małych grupach (zazwyczaj 6-9 osobowych) zapewniających bezpośredni kontakt studenta z opiekunem i rzeczywiste merytoryczne wsparcie w realizacji pracy dyplomowej. Dzięki szerokiej współpracy Wydziału z otoczeniem zewnętrznym, studenci w ramach seminarium dyplomowego prowadzą badania w różnych placówkach oświatowych (np. w szkołach, w przedszkolach); opiekuńczo-wychowawczych (np. w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Lublinie); terapeutycznych (np. w Ośrodku Leczenia Uzależnień SPZOZ w Lublinie); domach pomocy społecznej (np. w Środowiskowym Domu Samopomocy na Kalinie); placówkach medycznych (np. w Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. prof. M. Kaczyńskiego SPZOZ w Lublinie), instytucjach i placówkach kultury (np. w Fundacji Rozwoju i Aktywności Społecznej Przyjaciół w Lublinie), co pozwala im nie tylko na realizację zadań w ramach pracy dyplomowej, ale także ułatwia wejście w rolę zawodową (wzmacnianie procesu tranzycji na rynek pracy).

Często, już jako absolwenci Wydziału, prezentują wyniki swoich badań na konferencjach naukowych lub publikują je w czasopiśmie naukowych, np. Góra, K., Bijas, K., Dziubek, J.N., Korniluk, A., Kurtyka, J., Ledwoń, A., Gerłowska, J. (2020). Dobrostan studentów w czasie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia*, 33(3) doi: 10.17951/j.2020.33.3.261-278.

Studenci w trakcie studiów zachęceni są do podejmowania **własnych projektów badawczych lub angażowani są w projekty realizowane przez nauczycieli akademickich**. Dobrym przykładem jest projekt naukowy kierowany przez prof. dr hab. Barbarę Gawdę pt. *Korzystanie z SNS (social network sites) a przetwarzanie informacji emocjonalnych przez pokolenie digital natives 2.0 (2021/22)*, w którego wykonanie zaangażowany był student psychologii Adrian Korniluk. Podobnie student Mateusz Dudka realizował komponent badań standaryzacyjnych w grantie naukowym kierowanym przez dra. Tomasza Knopika pt. *Klimat szkolny sprzyjający autodeterminacji uczniów zdolnych (2020)*.

Infrastruktura badawcza znajdująca się na Wydziale (Laboratorium Badawczo-Dydaktyczne w Instytucie Psychologii, Laboratorium Badań nad Neuroedukacją NEUROEDULAB w Instytucie Pedagogiki), a także dostępne oprogramowanie i zaplecze IT (np. programy do analiz statystycznych min. SPSS, platforma Moodle, MS Teams) wykorzystywane są przez studentów podczas realizowania badań w ramach prac dyplomowych oraz projektów naukowych koordynowanych przez pracowników. Rezultatem są własne publikacje studentów, współautorstwo prac oraz wystąpienia na konferencjach studenckich (np. Nowak, M. (2021). „Po drugiej stronie muru”. Problem zachowań przestępczych kobiet w Polsce – przyczyny, uwarunkowania, efektywność resocjalizacji. W: Stradomska M. (red.). *Wymiar współczesnych zagrożeń człowieka w teorii i zagadnieniach praktycznych – ujęcie interdyscyplinarne*. Tom II. ISBN: 978-83-66709-78-2, Łódź, Wyd. ArchaeGraph, 47-69); projekt studencki, którego opiekunem naukowym była dr Justyna Gerłowska “Kondycja psychofizyczna społeczeństwa w Polsce w obliczu pandemii koronawirusa SARS-Cov-2”; prace dyplomowe i doktorskie realizowane pod opieką dr hab. Anety Borkowskiej, prof. UMCS, dr hab. Ewy Szepietowskiej, prof. UMCS, dr Beaty Daniluk.

Instrumentem wspierającym rozwój osobowy studentów, umożliwiającym zdobywanie różnorodnych doświadczeń i poszerzającym kompetencje specjalistyczne są działające na Wydziale **studenckie koła naukowe**. Studenci kierunku psychologia zrzeszeni są w Kole Naukowym Psychologów UMCS oraz Studenckim Kole Naukowym Psychologii "Adesse". Wsparcie organizacyjne i merytoryczne zapewnia wybierany przez studentów a powołany przez Dziekana opiekun. Ważnym elementem aktywności Kół naukowych są działania popularyzujące wiedzę psychologiczną (np. konkursy i warsztaty dla dzieci i młodzieży) oraz działania mające na celu samodoskonalenie i własny rozwój członków Kół (np. tematyczne festiwale naukowe, webinary i spotkania eksperckie, szkolenia, warsztaty). Studenci podejmują się również organizacji konferencji naukowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, np. cykliczna studencka konferencja naukowa „Oko w oko z ....”; [Tydzień Mózgu 2022 #MariaMyśli na UMCS](#); „Życie psychiczne w czasie pandemii”. Wydarzenia te gromadzą zarówno studentów, jak i doświadczonych naukowców z różnych ośrodków akademickich, pozwalając na prezentację umiejętności i wiedzy młodych adeptów nauki, ale również umożliwiając wymianę doświadczeń i zdobywanie pierwszych szlifów w ewentualnej przyszłej aktywności naukowej.

Koła studenckie realizują również projekty naukowe. I miejsce w konkursie na najlepszy projekt badawczy podczas III Ogólnopolskiego Kongresu Kół Nauk Psychologicznych otrzymał Mateusz Dudka z Koła Naukowego Psychologów UMCS za pracę konkursową „Niezwyczajny *casus* wielojęzyczności. Studium przypadku trzydziestodwujęzycznego mężczyzny” (opiekunem naukowym badań była prof. dr hab. Grażyna Krasowicz-Kupis), Kraków, 20-23.05.2021.

9 czerwca 2022 r. odbyła się I edycja Gali Organizacji Studenckich UMCS pod patronatem prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Doroty Kołodyńskiej. W kategorii Najlepszy projekt organizacji studenckiej UMCS 2020/2021 wygrał „Tydzień Mózgu na UMCS #MariaMyśli”, wydarzenie współrealizowane przez trzy koła: **Studenckie Koło Naukowe Psychologii Adesse**, Studenckie Koło Neurobiologów oraz Koło Naukowe Kognitywistyki.

W swej działalności Koła prowadzą szeroką współpracę z instytucjami otoczenia zewnętrznego, np. z Fundacją Sempre frente, Fundacją na rzecz rozwoju Inspirator, Polskim Towarzystwem Psychologicznym, realizując między innymi projekty profilaktyczne, psychoedukacyjne i kulturalne dla dzieci i młodzieży, a także działania socjoterapeutyczne. Na przykład, w 2022 roku studenci V roku psychologii realizowali projekt „Usłyszeć milczenie” dotyczący profilaktyki kryzysu suicydalnego i problemu depresji u dzieci i młodzieży.

Oprócz działalności naukowej studenckie koła naukowe włączają się również w organizację Drzwi Otwartych UMCS promując uczelnię, Wydział i poszczególne kierunki, zachęcając przyszłych kandydatów do aktywności w organizacjach studenckich i animując różne działania kulturalne. Efektem tych działań jest między innymi [film promujący organizacje studenckie działające na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS](#).

Aktywność kulturalna jest kolejnym obszarem, w którym realizują się studenci kierunku psychologia, np. w biorą udział w koncercie noworocznym we współpracy z Zespołem Tańca Ludowego UMCS, organizują zabawy choinkowe dla dzieci. Studenci czynnie włączają się również w **akcje społeczne i charytatywne** (m.in. zbiórki rzeczowe dla dzieci z domów dziecka, wsparcie uchodźców z Ukrainy). [Studenci naszego Wydziału wspólnie z Zespołem Chatki Żaka](#) organizowali zajęcia dla dzieci i młodzieży z Ukrainy (zajęcia plastyczne, ruchowe, animacje dla dzieci, nauka języka polskiego), udzielali również wsparcia oraz organizowali warsztaty psychoedukacyjne dla młodzieży i dorosłych.

Działalność studenckich kół naukowych jest corocznie **dofinansowywana z budżetu Wydziału** na podstawie planów finansowych poszczególnych organizacji. Wsparcie finansowe zapewnia również funkcjonujący na UMCS **program grantów** wspierający organizacje studenckie i koła naukowe. Studenckie koła naukowe korzystają corocznie z: [Grantu Władz Rektorskich](#), [Konkursu Grantowego Samorządu Studentów](#), [Grantu Biura Promocji](#).

Studenci mogą rozwijać nie tylko zainteresowania naukowe i kompetencje społeczne, ale również prowadzić aktywną działalność artystyczną, wolontarystyczną, czy sportową. Korzystają np. z bogatej

oferty aktywności kulturalnej i artystycznej w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS [Chatka Żaka](#), z odpowiadającej zainteresowaniom sportowym współczesnych studentów ofercie Akademickiego Centrum Kultury Fizycznej UMCS, czy rozwijać bądź potwierdzać swoje kompetencje w zakresie języków obcych uczestnicząc w przedsięwzięciach oferowanych przez Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS.

Dzięki funkcjonującemu na UMCS [Programowi Dwutorowej Kariery UMCS](#) uzyskują wsparcie studenci o wybitnych osiągnięciach w wymiarze ogólnopolskim lub międzynarodowym. W latach 2019-2022 z programu Dwutorowej Kariery UMCS skorzystało 4 studentów WPiP (w tym 2 z psychologii). Na Wydziale realizowane są również studia według indywidualnego programu w tym planu studiów, które zapewniają możliwość osiągnięcia przez studenta wszystkich efektów uczenia się zatwierdzonych dla danego kierunku studiów oraz uwzględniają dodatkowe indywidualne zainteresowania studenta. Zasady kształcenia w ramach [Indywidualnego Programu Studiów](#) w tym Planu Studiów obowiązujące na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS zostały określone w odrębnym [dokumencie](#) dostępnym na stronie Wydziału.

Kolejną formą wsparcia, uwzględniającą indywidualne potrzeby studentów jest [Indywidualna Organizacja Studiów \(IOS\)](#), z której korzystają studentki i studenci studiujący na co najmniej dwóch kierunkach, odbywający część studiów poza UMCS, będący rodzicami, doświadczający choroby lub niepełnosprawności, jak również działający aktywnie na rzecz wspólnoty akademickiej.

W roku akademickim 2021/2022, gdy kształcenie miało ponownie w znacznej mierze formę stacjonarną z IOS skorzystało 20 studentów kierunku psychologia.

Najlepsi studenci osiągający wysokie wyniki w nauce, posiadający wyróżniające się osiągnięcia naukowe, artystyczne i organizacyjne nagradzani są każdego roku **stypendiami Rektora UMCS**, a także **stypendium Ministra Edukacji i Nauki**. W latach 2019-2022 zostało nagrodzonych 146 studentów psychologii, ponadto 1 studentka otrzymała Stypendium Ministra Edukacji i Nauki (Karolina Wróbel 2020/21).

Wsparciem dla najlepszych studentów i doktorantów jest również stypendium za wyniki w nauce z [Własnego Funduszu Stypendialnego](#) przyznawane oddzielnie dla studentów I roku oraz pozostałych lat.

Wśród działań motywujących studentów do uzyskiwania wysokich wyników w nauce oraz podwyższania i rozwoju własnych kompetencji należy odbywający się corocznie konkurs o **tytuł Najlepszego Absolwenta Wydziału Pedagogiki i Psychologii oraz Najlepszego Absolwenta UMCS**. Nagrodę dla Najlepszego Absolwenta Wydziału w postaci pamiątkowego medalu oraz gratyfikacji pieniężnej w ostatnich latach otrzymały 2 studentki kierunku psychologia (Anna Giza 2018/2019 i Martyna Nowak 2020/2021).

Motywacją do poszerzania wiedzy i zdobywania doświadczeń są proponowane studentom naszego Wydziału **programy studenckiej wymiany krajowej** - [MOST](#) oraz międzynarodowej [-ERASMUS+](#). W latach 2018-2022 w programie wymiany zagranicznej uczestniczyło 5 studentek kierunku psychologia. W roku akademickim 2022/2023 studentka II roku psychologii zdecydowała się na realizację części studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim w ramach programu MOST.

System wsparcia funkcjonujący na Wydziale Pedagogiki i Psychologii skierowany jest do różnych grup studentów. **Studentki i studenci z niepełnosprawnościami** korzystają ze specjalnego funduszu stypendialnego, a także z innych form wsparcia organizacyjnego w zależności od ich indywidualnych potrzeb (m.in. wydłużenie czasu pracy podczas zaliczeń i egzaminów, zmiana formy zaliczenia/egzaminu z ustnej na pisemną lub odwrotnie, stosowanie programów udźwiękwiających tzw. Screenreaderów, obecność asystenta, czy indywidualna organizacja studiów). Również budynki Wydziału uwzględniają potrzeby osób z różnymi niepełnosprawnościami (szerokie wejścia do sal, windy, pokój wyciszeni, pętle indukcyjne na portierni i w pomieszczeniu Dziekanatu, odpowiedni system oznaczeń). Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii został powołany [Wydziałowy Zespół ds. Dostępności dla Osób ze Szczególnymi Potrzebami](#). Jego zadaniem jest rozpoznawanie potrzeb studentek i studentów z indywidualnymi potrzebami, wsparcie tych osób w dostępie do usług świadczonych przez Wydział, prowadzenie analizy stanu zapewnienia dostępności tym osobom, a także przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom. Z możliwości dostosowania warunków kształcenia korzystają studenci z niepełnosprawnością, osoby przewlekłe chore, ale też doświadczające kryzysu psychicznego. Zakres wsparcia jest ustalany przez Prodziekana ds. Studenckich indywidualnie, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności studenta, jego potrzeb i aktualnej sytuacji zdrowotnej, z zapewnieniem dyskrecji. Ustalanie form wsparcia odbywa się w konsultacji z [Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego](#).

Studenci z niepełnosprawnościami mogą również korzystać z działalności [zespołu OPTIMUM UMCS](#), który podejmuje różnorodne aktywności na rzecz osób z indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi w celu zapewnienie im jak najlepszych warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, w procesie kształcenia, jak również w prowadzeniu działalności naukowej oraz aktywności kulturalnej.

W Uniwersytecie działa także [Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem](#)”, które skupia zarówno studentki i studentów z niepełnosprawnościami, jak też osoby pełnosprawne, zapewniając w ten sposób integrację całej społeczności akademickiej. „Alter Idem” wspiera aktywizację studentek i studentów z niepełnosprawnościami, współorganizuje wyjazdy na konferencje naukowe, wyjazdy integracyjne, umożliwia swoim członkom udział w wydarzeniach kulturalnych oraz podejmuje działania na rzecz znoszenia szeroko rozumianych barier w środowisku akademickim.

Od 2013 roku realizowany jest [Projekt Przyjazny Uniwersytet](#). Jego celem jest zwrócenie uwagi środowiska akademickiego na problemy zdrowia psychicznego oraz budowanie sieci wsparcia dla studentów napotyających trudności ze zdrowiem psychicznym. Działania projektowe dotyczą popularyzacji wiedzy na temat zdrowia psychicznego, propagowania i szerzenia dobrych praktyk w zakresie psychoedukacji oraz budowania sieci wsparcia dla studentów i społeczności akademickiej UMCS.

W 2022 roku zakończono pracę nad dwoma strategicznymi dokumentami dotyczącymi zwiększenia dostępności Uczelni dla osób z niepełnosprawnościami. Jeden z nich to Strategia Odpowiedzialności Społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnościami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, drugi to Strategia Uniwersalnego Projektowania na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pierwsza strategia pn. Świadomie i odpowiedzialnie – edukacja w różnorodności, opisuje m.in. cele główne i szczegółowe, zasady oraz sposób ich realizacji w sytuacjach kryzysowych, komunikacje w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia, sposób podejmowania i doskonalenia zmian organizacyjnych w UMCS jako miejsca otwartego i przyjaznego dla osób z niepełnosprawnościami, w tym tworzenia odpowiedniej kultury organizacyjnej, przyjęcia zasad m.in. w zakresie niwelowanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami, niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju, kreowania pozytywnego wizerunku Uczelni. Natomiast Strategia Uniwersalnego Projektowania opisuje koncepcję kształtowania uczelnianej przestrzeni pod względem dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej oraz w zakresie projektowania uniwersalnego w dydaktyce akademickiej, w sposób zapewniający równy dostęp zarówno dla osób z niepełnosprawnością, jak i innych grup defaworyzowanych w społeczeństwie.

Dokumenty zostały wprowadzone zarządzeniami Rektora Uczelni, tj.: Zarządzeniem Nr 71/2022 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 7 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia Strategii Odpowiedzialności Społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Zarządzeniem Nr 77/2022 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 8 września 2022 r. w sprawie wprowadzenia Strategii Projektowania Uniwersalnego na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Dodatkowo przygotowano broszury informacyjne dot. obu tych dokumentów. Opracowanie tych dokumentów jest również wyrazem społecznej odpowiedzialności UMCS.

Studenci, którzy znaleźli się w **trudnej sytuacji życiowej**, doświadczyli wypadku losowego lub choroby korzystają z funkcjonującego w Uczelni [systemu zapomóg](#). W ostatnich latach, zostały uruchomione dodatkowo zapomogi dla studentów, których sytuacja życiowa pogorszyła się z powodu pandemii (utrata pracy) oraz dla studentów z Ukrainy. Na Wydziale został wskazany pracownik Dziekanatu, który na bieżąco monitoruje potrzeby i sytuację studentów pochodzących z terenów objętych wojną. Studenci z Ukrainy korzystają ponadto ze wsparcia rzeczowego (paczki, obiady) oraz

organizacyjnego (np. w postaci krótkoterminowych urlopów okolicznościowych). Od lutego 2022 roku wypłacono 26 zapomóg dla studentów z Ukrainy studiujących na WPiP. W kwietniu 2022 roku, z uwagi na zwiększającą się liczbę studentów obcokrajowców oraz trudną sytuację związaną z wybuchem wojny w Ukrainie została utworzona na Wydziale Pedagogiki i Psychologii **funkcja Opiekuna studentów zagranicznych**, którą pełni dr Anna Tychmanowicz.

Wsparcie organizacyjne i administracyjne w zakresie skutecznej realizacji zadań związanych z przebiegiem studiów oraz dostosowaniem go do indywidualnych potrzeb i zainteresowań studentów, a także w zakresie rozwiązywania sytuacji problemowych zapewnia funkcjonujący w strukturze władz Wydziału Prodzikan ds. Studenckich. Studenci, na drodze formalnej kierują do Prodzikana wnioski wykorzystując dostępne na stronie Wydziału wzory pism, zaś od roku akademickiego 2022/2023 mogą to czynić za pośrednictwem modułu „Podania” dostępnego w systemie USOS, co znacznie usprawnia procedurę wnioskowania. Studenci mają również zapewniony bezpośredni kontakt z Prodzikanem na cotygodniowych stacjonarnych dyżurach dziekańskich oraz również cotygodniowych dyżurach zdalnych odbywających się w godzinach popołudniowych, umożliwiającym kontakt studentom studiów niestacjonarnych oraz osobom pracującym. Prodzikan ds. Studenckich ściśle współpracuje z opiekunami organizacji studenckich oraz opiekunami wyznaczonymi dla każdego roku studiów na poszczególnych kierunkach.

Opiekunami roku są powołani przez Dziekana Wydziału nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na danym kierunku, którzy udzielają studentom szerokiego wsparcia. W początkowym okresie studiów ułatwiają im proces adaptacji organizując spotkania, na których przedstawiają Regulamin studiów i inne ważne dokumenty oraz akty prawne obowiązujące w Uniwersytecie, zapoznają ze strukturą Wydziału i Instytutu, przedstawiają osoby sprawujące merytoryczną i organizacyjną opiekę nad kierunkiem (prezentują koordynatora kierunku, kierowników katedr, pracownika dziekanatu obsługującego dany kierunek, pracownika układającego plany zajęć). Opiekunowie roku organizują także wybór starosty roku i pozostają z nim w ścisłym kontakcie. Zapoznają również studentów z funkcjonującymi na Wydziale organizacjami studenckimi oraz Radą Wydziałową Samorządu Studentów. Opiekunowie roku ponadto są istotnym ogniwem w procesie rozwiązywania konfliktów i sytuacji problemowych (zgodnie z obowiązującymi na Wydziale zasadami), służą wsparciem przy rozwiązywaniu indywidualnych trudności studentów, rozpoznają społeczne i materialne potrzeby studentów, ale także motywują i inspirują aktywność naukową i kulturalną studentów oraz koordynują aktywność społeczną na rzecz Uniwersytetu i środowiska lokalnego. Na pierwszym spotkaniu z I rokiem opiekunowie zapoznają także studentów z funkcjonującymi na Uczelni usługami IT (USOSweb, Office 365, Wirtualny Kampus, Elektroniczna Legitymacja) oraz ze strukturą wydziałowej strony internetowej (w szczególności z zakładką STUDENT). Co do zasady, spotkania opiekunów ze studentami odbywają się przynajmniej raz w semestrze, jednak w okresie pandemii były one częstsze i realizowano je zdalnie

w formie wideokonferencji na platformie Moodle lub MSTEams. Na koniec każdego roku akademickiego opiekun przedstawia Dziekanowi sprawozdanie z przebiegu realizowanych w danym roku zadań w związku z pełnioną funkcją.

Poza kontaktem z opiekunem roku studenci mają zapewniony **indywidualny kontakt z nauczycielami akademickimi** podczas regularnych konsultacji w wymiarze 2 godzin tygodniowo. W okresie pandemii odbywały się one zdalnie w formie wideokonferencji, zaś w roku akademickim 2022/2023 są realizowane w podziale na formę stacjonarną w siedzibie Uczelni oraz formę zdalną z wykorzystaniem Wirtualnego Kampusu. Informacja dotycząca miejsca, terminu z wyszczególnieniem formy konsultacji jest zamieszczona na profilu osobowym pracownika na stronie UMCS oraz w miejscu odbywania konsultacji stacjonarnych. Dodatkowo, studenci korzystają z możliwości indywidualnego kontaktu z pracownikami poprzez służbowe skrzynki mailowe.

Studenci mogą korzystać z szerokiej **oferty wsparcia psychologicznego i poradnictwa zawodowego**.

W pierwszych tygodniach semestru zimowego na pierwszym roku studiów licencjackich uczestniczą w obowiązkowym wykładzie adaptacyjnym „[Życiozaradni – o problemach i radzeniu sobie z nimi](#)”. W ramach tego wykładu poznają specyfikę funkcjonowania osoby dorosłej, realizowania roli studenta, sposobów rozwiązywania problemów przez osoby dorosłe oraz dowiadują się na temat akademickiego systemu wsparcia UMCS.

Działalność edukacyjną, doradczą i informacyjną dla studentów, absolwentów UMCS na rzecz ich rozwoju zawodowego i osobistego prowadzi [Biuro Rozwoju Kompetencji \(BRK\)](#). Obszary jego działalności to: pośrednictwo pracy, staży i praktyk, organizacja praktyk poza tokiem studiów, szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje społeczne i zawodowe, programy edukacyjne w zakresie przedsiębiorczości, poradnictwo edukacyjne, zawodowe, współpraca z pracodawcami (realizacja projektów rekrutacyjnych, organizacja spotkań, prezentacji firm na Uczelni itp.), współpraca z instytucjami i organizacjami rynku pracy, budowanie relacji oraz współpraca z Absolwentami UMCS.

Na Wydziale działa [Punkt Wsparcia i Psychoedukacji dla Studentów SENSUM](#). Wykwalifikowani i certyfikowani pracownicy Wydziału wspierają studentki i studentów doświadczających stresu, trudności adaptacyjnych i sytuacji kryzysowych, udzielają wsparcia osobom, które potrzebują ukierunkowania w wyborze dalszej ścieżki zawodowej i wsparcia w szeroko pojętym rozwoju osobistym. Na Uniwersytecie działa również **zespół psychologów, psychoterapeutów i doradców zawodowych**, którzy świadczą kompleksową pomoc psychologiczną. Ze wsparcia mogą również korzystać obcokrajowcy nie posługujący się językiem polskim. Unikatową propozycją skierowaną do studentów są działania [Akademickiego Centrum Wsparcia](#), którego członkami są przeszkoleni i przygotowani do udzielania wsparcia koleżeńskiego studenci ostatnich lat kierunku psychologia. Pełnią oni regularne dyżury pomocowe, prowadzą akcje edukacyjne i profilaktyczne, a także aktywnie

uczestniczą w szkoleniach i warsztatach stale podnosząc swoje kwalifikacje. Nad działalnością ACW czuwa opiekun dr Dagmara Musiał.

Zgodnie z zasadami przyjętymi na Wydziale Pedagogiki i Psychologii [rozwiązywanie sytuacji problemowych lub konfliktów](#) odbywa się etapowo z zaangażowaniem starosty roku, który reprezentuje interesy roku i pośredniczy w rozwiązywaniu problemów występujących między studentami. Student może zwrócić się również do przedstawiciela Rady Wydziałowej Samorządu Studentów z prośbą o pomoc w rozwiązaniu zaistniałej sytuacji trudnej. Kolejnym ogniwem jest opiekun roku, który na bieżąco identyfikuje potrzeby i problemy swoich studentów oraz pośredniczy w kontakcie z władzami dziekańskimi w sytuacjach wymagających zaangażowania dodatkowych środków czy specyficznych rozwiązań. Student może również skierować skargę lub wniosek do Dziekana lub Prodziekana ds. Studenckich. Wszystkie kwestie problemowe dotyczące poszczególnych studentów rozwiązywane są indywidualnie, podczas bezpośrednich spotkań z Prodziekanem lub Dziekanem, z zachowaniem poufności i nastawieniem na znalezienie najbardziej korzystnego dla studenta rozwiązania.

Studenci mają również dostęp do publikacji na stronie UMCS ukierunkowanych na podnoszenie jakości funkcjonowania społeczności akademickiej. Są to: [poradnik antydyskryminacyjny](#) "Szanuję siebie, akceptuję innych", opracowany w ramach wdrażania Strategii HR Excellence in Research na UMCS, którego celem jest zwiększenie świadomości, poczucia bezpieczeństwa członków społeczności akademickiej, jak również zapewnienie wysokich standardów antydyskryminacyjnych na UMCS oraz [Broszura](#) Savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami, której celem jest dostarczenie praktycznej wiedzy na temat właściwych sposobów zachowania w stosunku do osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Studenci mają również możliwość korzystania ze wsparcia **Rzecznika Praw Studenta Samorządu Studentów UMCS**. Do jego zadań należy:

- 1) udzielanie informacji prawnej odnośnie obowiązujących regulaminów i przepisów dotyczących praw i obowiązków studenta, w terminie do 14 dni od daty zgłoszenia problemu;
- 2) występowanie, na pisemny wniosek studenta, za pośrednictwem Przewodniczącego Samorządu Studentów, do wszystkich organów i pracowników Uniwersytetu z prośbą o udzielenie informacji oraz wgląd do dokumentów dotyczących studenta;
- 3) reprezentowanie studenta w trakcie posiedzeń właściwej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów I lub II instancji, na prośbę studenta złożoną co najmniej 7 dni przed planowanym posiedzeniem;
- 4) interweniowanie u władz Wydziałów oraz władz Uczelni w przypadkach łamania praw studenta;
- 5) występowanie na wniosek studenta w jego obronie oraz prowadzenie mediacji pomiędzy studentem, a pracownikami Uniwersytetu.

Ponadto od 2019 r. uchwałą Senatu UMCS został powołany [Rzecznik Praw Akademickich](#), który jest całkowicie niezależny od władz Uczelni, powołany do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy studentami lub pracownikami a organami Uczelni, a także pomiędzy członkami społeczności akademickiej.

Natomiast od 2020 r. funkcjonuje [Akademickie Centrum Mediacji](#).

Akademickie Centrum Mediacji (ACM) znajduje się w strukturze Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, a jego celem jest m.in. prowadzenie uczelnianej listy mediatorów oraz na świadczeniu usług mediacyjnych na rzecz Uniwersytetu i jego wspólnoty. Na Uniwersytecie wdrażany jest także [Plan Równości Płci](#)

W sprawach formalnych i organizacyjnych związanych z tokiem studiów, wsparcia udzielają także pracownicy Dziekanatu przeszkoleni w zakresie pracy ze studentem, również ze studentem trudnym, będącym w kryzysie, jak też studentem z niepełnosprawnością. **Pracownicy Dziekanatu** stale podnoszą swoje kompetencje uczestnicząc w kursach i szkoleniach m.in. z zakresu obsługi różnych grup studentów, przeciwdziałania dyskryminacji, a także pracy na platformach USOS, SAP, obsługi spraw studenckich i dydaktycznych w systemie POLON. W przeprowadzonej w czerwcu 2022 r. [ankiecie](#) studenci wysoko ocenili kompetencje, życzliwość pracowników Dziekanatu oraz ich gotowość do wszechstronnej pomocy w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Istotnym wsparciem dla studentów są funkcjonujące na Wydziale Pedagogiki i Psychologii **kanały informacyjne**. Na stronie Wydziału, w zakładce [STUDENT](#) znajdują się wszystkie najważniejsze informacje z zakresu kształcenia, organizacji studiów, pomocy materialnej, wsparcia psychologicznego, ale również działalności naukowej i funkcjonowania organizacji studenckich oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Bieżące, „pilne” wiadomości (np. rozkłady zajęć, zarządzenia i komunikaty Dziekana w sprawie organizacji zajęć czy sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej, harmonogram wnioskowania o stypendium Rektora, ogłoszenia w sprawie stypendiów zewnętrznych) umieszczane są na stronie wydziałowej w [aktualnościach](#), zaś dodatkowym kanałem informacyjnym jest konto facebookowe Rady Wydziałowej Samorządu Studentów WPIP oraz indywidualne konta studentów, na które pilne informacje przekazywane są za pośrednictwem systemu [USOSweb](#).

Studenci Wydziału mają realny wpływ na przebieg i program studiów, a także warunki, w których odbywa się kształcenie. Dzieje się to między innymi poprzez udział przedstawicieli studentów i doktorantów w posiedzeniach organów kolegialnych Uniwersytetu, dziedzinowych kolegiach dydaktycznych, w pracach Kolegium Dziekańskiego, Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Zespołów Programowych dla poszczególnych kierunków, a także w Wydziałowej Komisji Stypendialnej. Studenci mają również możliwość anonimowego udziału w przeprowadzanych pod koniec każdego semestru [ogólnouczelnianych ankietach](#) dotyczących jakości realizowanych zajęć. Wnioski z ankiet prezentowane są i omawiane przez Dziekana na ogólnym spotkaniu pracowników Wydziału, zaś

w przypadkach nauczycieli akademickich otrzymujących niskie oceny lub krytyczne komentarze odbywają się rozmowy z Dziekanem i Prodziekanami, ukierunkowane na określenie konkretnych działań umożliwiających poprawę sytuacji. W przypadku braku poprawy jakości realizowanych zajęć, ich prowadzenie powierzane jest innemu pracownikowi.

Wiosną 2020 roku, Biuro ds. Analiz Jakości Kształcenia UMCS przeprowadziło ankietę wśród studentów dotyczącą kształcenia zdalnego na poszczególnych wydziałach. Jej wyniki zostały przeanalizowane przez Kolegium Dziekańskie Wydziału Pedagogiki i Psychologii i przedstawione pracownikom. Uwagi przekazane przez studentów przyczyniły się do wprowadzenia przez władze Wydziału wielu rozwiązań w celu poprawy jakości prowadzonych zajęć zdalnych. Między innymi rozbudowano system wsparcia pracowników w zakresie prowadzenia zajęć na Wirtualnym Kampusie UMCS (WK) poprzez opracowanie szeregu [instrukcji tworzenia i realizacji kursów na WK](#), wprowadzono obowiązkową zasadę realizowania zajęć w formie synchronicznej na platformie Moodle (awaryjnie MSTeams), a także powołano grupę merytorycznego wsparcia koleżeńskiego „4P SUPPORT TEAM” w zakresie prowadzenia i uatrakcyjnienia zajęć zdalnych z wykorzystaniem WK. Na przełomie listopada i grudnia 2020 r. odbyły się spotkania władz dziekańskich ze starostami poszczególnych lat i kierunków studiów. Studenci zdecydowanie dostrzegli poprawę zajęć zdalnych prowadzonych w nowym semestrze w stosunku do semestru letniego 2019/2020. Podkreślali przewagę zajęć realizowanych w formie wideokonferencji i taką formę uważali za najbardziej skuteczną. Wskazali również na cykliczność i planowość odbywanych zajęć jako pozytywne aspekty, działające motywująco, poprawiające organizację pracy, stymulujące do większej samodyscypliny i systematyczności. Podkreślali, że obecnie liczne zajęcia realizowane są z wykorzystaniem różnorodnych materiałów i form aktywizujących, co zwiększa ich atrakcyjność i zdecydowanie poprawia efektywność procesu dydaktycznego. Niektórzy wskazali również pozytywne strony pracy w małych grupach. Studenci zwrócili uwagę na poprawę komunikacji między studentami a wykładowcami.

Studenci wyrażają również swoją opinię w [wewnętrznych ankietach dotyczących warunków studiowania](#) na Wydziale Pedagogiki i Psychologii. Wyniki ankiet dotyczących oceny funkcjonowania dziekanatu oraz oceny infrastruktury (oddzielnie dla siedziby Instytutu Psychologii i Instytutu Pedagogiki) są prezentowane na Kolegium dziekańskim, a także omawiane z Kierownikiem ds. administracji. Wnioski płynące z ankiet są podstawą wprowadzanych na Wydziale zmian (np. pojawienie się punktów gastronomicznych, dekoracje budynków).

Ciałem reprezentującym studentów jest **Samorząd Studentów**, zaś na Wydziale **Rada Wydziałowa Samorządu Studentów (RWSS)**. Pełni ona bardzo ważną rolę, dbając o interesy studentów i zapewniając ich wpływ zarówno na proces kształcenia, warunki studiowania, jak i rozwiązywanie sytuacji problemowych z udziałem studentów. Rada Wydziałowa Samorządu Studentów opiniuje programy studiów, opiekunów pierwszych lat, jak też wnioski dotyczące kształcenia, a także

przeprowadza studenckie ankiety. Zapewnia wsparcie organizacyjne i formalne dla naukowych i kulturalnych inicjatyw studenckich, pomaga w zdobywaniu środków na różne projekty studenckie, dba o integrację studentów Wydziału poprzez organizację różnych wydarzeń wydziałowych (np. konkurs fotograficzny, konkurs poetycki, koncert noworoczny, wydziałowe kolędowanie) oraz promocję wydarzeń ogólnouczelnianych (Adapciak, Zimowisko). RWSS poprzez [media społecznościowe](#) dodatkowo ułatwia studentom dostęp do aktualnych i ważnych dla nich informacji. Rada Wydziałowa Samorządu Studentów, podobnie jak studenckie koła naukowe działające na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, otrzymuje systematyczne wsparcie finansowe władz dziekańskich, jak też Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów.

System wsparcia studentów funkcjonujący na Wydziale Pedagogiki i Psychologii podlega stałemu monitorowaniu przez Kolegium i władze dziekańskie. Na bieżąco analizowane są wnioski i propozycje zgłaszane przez Radę Wydziałową Samorządu Studentów, przedstawicieli studentów zasiadających w zespołach i komisjach działających na Wydziale, jak też opiekunów roku i pracowników dziekanatu. Propozycje studentów są uwzględniane przez władze Wydziału w miarę możliwości organizacyjnych i formalnych, elastycznie z uwzględnieniem istniejącej sytuacji społecznej i edukacyjnej.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Dostęp do informacji dotyczących kierunku psychologia cechuje szybkość i aktualność. Informacje przekazywane są sprawnie dwoma kanałami: osobowym i elektronicznym.

Kanał osobowy oznacza przekazywanie, w formie ustnej lub pisemnej informacji interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym poprzez osoby wyznaczone przez Dziekana Wydziału lub osobiście przez Dziekana. Niektóre wydarzenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych mają charakter cykliczny, np. spotkanie inauguracyjne nowego roku akademickiego (koniec września), którego celem jest podsumowanie roku poprzedniego i zaplanowanie kolejnego, a niektóre wynikają z aktualnych potrzeb np. przekazanie informacji o przejściu na kształcenie zdalne w marcu 2019 r. Studenci kanałem osobowym najczęściej uzyskują informacje od: opiekunów roku, opiekunów praktyk, opiekunów kół naukowych, Prodziekana ds. Studenckich, koordynatorów ds. Erasmusa i współpracy międzynarodowej, nauczycieli akademickich pełniących dyżur stacjonarny raz w tygodniu oraz pracowników dziekanatu pozostających do ich dyspozycji od poniedziałku do czwartku w godz. 10.00-14.00 oraz w wyznaczone soboty w godz. 8.00-12.00.

Interesariusze zewnętrzeni (wśród nich są nasi absolwenci) w kontakcie bezpośrednim mają dostęp do informacji związanych z kierunkiem psychologia na przykład podczas stacjonarnych spotkań Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, Zespołu Programowego dla kierunku psychologia, Komisji Konkursowej „Złote Indeksy”, corocznych i okolicznościowych spotkań organizowanych z nimi przez Dziekana lub Pełnomocnika ds. Współpracy z Otoczeniem Zewnętrznym, spotkań z praktykodawcami. Poza tym opracowywane są ulotki, foldery, prezentacje dotyczące kierunku psychologia, które mają służyć kandydatom na studia (Drzwi Otwarte, spotkania w ramach konkursu „Złote Indeksy”, spotkania w placówkach interesariuszy zewnętrznych i w siedzibie Wydziału, przy okazji realizacji wspólnych przedsięwzięć). Ważne informacje o funkcjonowaniu UMCS, w tym kierunków realizowanych na Wydziale, przekazywane są w „Wiadomościach Uniwersyteckich” (czasopiśmie wydawanym w formie papierowej).

Drugi kanał – elektroniczny – jest zdecydowanie bardziej rozbudowany i obejmuje wiele różnorodnych form służących przekazywaniu informacji. Elementy tego kanału to:

[Strona internetowa UMCS](#) jest podstawowym źródłem informacji o studiach na Uniwersytecie, w tym o kierunku psychologia. Dzięki tej formie komunikacji wszyscy interesariusze wewnętrzni i zewnętrzeni mają dostęp do aktualności. Na stronie UMCS jest zakładka dedykowana studentom. Również [kandydaci na studia](#) mają całoroczny dostęp do informacji dotyczących oferty dydaktycznej, sposobów prowadzenia rekrutacji, wymaganych dokumentów, informacji o Drzwiach Otwartych, materiałów informacyjnych, danych kontaktowych. Ponadto kandydaci na studia mogą pobrać broszurę

rekrutacyjną, w której zawarte są m.in. informacje o stypendiach, wsparciu dla studentów i akademikach. Studenci posiadają własną zakładkę, w której zamieszczone są informacje na wszystkie dotyczące ich tematy: kształcenia stacjonarnego i zdalnego, spraw organizacyjnych (w tym kalendarza roku akademickiego oraz regulaminu studiów i innych aktów prawnych), socjalnych, wymiany studenckiej, aktywności naukowej, organizacji studenckich, rozwoju kompetencji i kariery zawodowej, czasu wolnego oraz formach uzyskania wsparcia materialnego i psychologicznego, w tym wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo doktoranci pozyskują wiedzę z zakładki [Szkoly Doktorskie](#), gdzie znajdują się informacje o procesie rekrutacji do szkół doktorskich oraz procesie kształcenia.

Absolwenci na bieżąco informowani są m.in. o: absolutoriach, [Programie Absolwent UMCS](#), ofertach edukacji i pracy, możliwościach rozwoju kompetencji, konkursach. Studenci, doktoranci, absolwenci, pracodawcy i kandydaci mają również dostęp do wszystkich niezbędnych informacji na temat oferowanych [studiów podyplomowych](#) i Uniwersytetu III Wieku. Kolejna zakładka [Pracownik](#), dedykowana jest nauczycielom akademickim. Znajdują się tam wszelkie cenne informacje na temat: ich pracy dydaktycznej, badawczej, rekreacji i czasu wolnego, spraw socjalnych i kadrowych, obsługi systemów informatycznych, kształcenia zdalnego, współpracy międzynarodowej, zasad BHP oraz wsparcia. Kolejna grupa interesariuszy – pracodawcy, partnerzy - korzystają z informacji znajdujących się w zakładce [Biznes](#). Tu zamieszczone są instrukcje, w jaki sposób mogą nawiązać z UMCS współpracę oraz jak ją rozwijać. Wszyscy interesariusze mają stały dostęp do informacji o [Lublinie](#) i usługach [IT](#) w UMCS.

W kontekście jakości kształcenia istotne informacje znajdują się w zakładce [System Jakości Kształcenia](#), w tym ogólnouniwersyteckie raporty w zakresie jakości kształcenia stacjonarnego oraz zdalnego. W tej zakładce umieszczane są również raporty dotyczące oceny atrakcyjności oferty edukacyjnej (ankieta dla studentów I roku) oraz statystyki ocen uzyskiwane na dyplomach przez studentów UMCS.

Z kolei pracownicy Wydziału, prowadzący zajęcia na kierunku psychologia, posiadają swoje profile, na których zamieszczone są kluczowe informacje o nich, ich dorobku naukowym, dydaktycznym, terminie oraz miejscu odbywania się konsultacji stacjonarnych oraz zdalnych. Na stronach profilowych prawników zamieszczone są również dane do kontaktu, w tym adres mailowy oraz link do konsultacji zdalnych, na które umawiają się osoby zainteresowane spotkaniem z danym pracownikiem, w konkretnym terminie.

[Strona internetowa Wydziału](#) dedykowana jest wszystkim interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym Wydziału. W osobnych obszarach każdy z nich uzyskuje aktualne informacje na interesujące go tematy. Pracownicy mają na bieżąco zamieszczone wszelkie informacje w zakładce „Pracownik”, studenci „Student”, interesariusze zewnętrzni „Pracodawca”, a absolwenci „Absolwent”. Kandydatom na studia poświęcona jest zakładka „Rekrutacja”

oraz „Prezentacja kierunków studiów”. W zakładce „Student” znajdują się informacje o rozkładach zajęć w bieżącym semestrze, praktykach studenckich, programach Erasmus+ i MOST, opiekunach poszczególnych roczników, procedurze dyplomowania, wyborze specjalności proponowanych dla studentów w ramach danego roku akademickiego, w tym wyborze specjalności dla studentów psychologii.

Strona Wydziału jest udostępniana dla organizacji studenckich w ramach ich polityki informacyjnej: Rady Wydziałowej Samorządu Studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, studenckich kół naukowych oraz Akademickiego Centrum Wsparcia, podane są również m.in. linki do ich portali społecznościowych (Facebook, Instagram). W zakładce „Biblioteka i Wypożyczalnia Testów” znajdują się informacje o zasadach korzystania z Biblioteki Instytutu Psychologii oraz Wypożyczalni Testów Psychologicznych w Instytucie. W zakładce „Student” udostępniane są ponadto informacje o możliwych sposobach uzyskania wsparcia na UMCS, w tym wsparcia materialnego - stypendia i kredyty, psychologicznego oraz wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Dokumenty związane z procesem kształcenia zamieszczane na stronie internetowej WPiP obejmują wzory podań i wniosków (zakładka „Student”) oraz bieżące ogłoszenia i komunikaty w ramach „Aktualności” oraz na tablicy ogłoszeń na głównej stronie Wydziału. Ponadto wszystkie osoby zainteresowane mogą znaleźć informacje o studiach podyplomowych, szkole doktorskiej, strukturze i działalności organizacyjnej i dydaktycznej Wydziału (w tym Instytutu Psychologii i Instytutu Pedagogiki), kształceniu zdalnym, współpracy międzynarodowej, działalności naukowej. Strona internetowa WPiP umożliwia również komunikację z pracownikami Dziekanatu (zakładka „Dziekanat”).

W kontekście jakości kształcenia ważne informacje znajdują się w zakładce Wydział - „Jakość kształcenia”. W tej zakładce znajdują się szczegółowe plany studiów oraz efekty uczenia się dla poszczególnych kierunków, w tym psychologii.

Informacje o planach studiów są aktualizowane dla poszczególnych roczników. W planach studiów znajdują się listy przedmiotów, punkty ECTS oraz wymiar godzin dla poszczególnych typów zajęć na każdym roku studiów. W efektach uczenia się znajdują się kierunkowe efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Program studiów kandydaci oraz studenci mogą sprawdzić również na stronie Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS) w zakładce „Katalog -> Studia”.

Nadzór nad jakością kształcenia sprawuje [Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia](#) (WZJK). Protokoły z posiedzeń Zespołu, analizy i sprawozdania dostępne są w Dziekanacie. Członkami WZJK są również przedstawiciele pracodawców, doktorantów oraz poszczególnych kierunków studiów, w tym psychologii. Aktualny skład Zespołu jest dostępny na stronie UMCS. Na stronie UMCS można również znaleźć aktualne [składy Zespołów Programowych na WPiP](#), w tym Zespołu Programowego na kierunku psychologia. W skład Zespołu również wchodzi studenci (przedstawiciele samorządu studenckiego) oraz interesariusze zewnętrzni.

Poczta uniwersytecka – interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni przekazują sobie informacje przez pocztę uniwersytecką (domena emaila dla studentów i pracowników UMCS: @mail.umcs.pl).

Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS) (także w wersji mobilnej) umożliwia szybki dostęp do najważniejszych informacji dotyczących kształcenia i obsługi studiów, w tym m.in. kontaktu studentów z nauczycielami akademickimi, ocen studentów, Ankiety Ocen Zajęć Dydaktycznych, wniosków do wypełnienia, protokołów z zajęć dla pracowników. W systemie USOS zamieszczane są również sylabusy dla poszczególnych przedmiotów wraz z efektami kształcenia/uczenia się, punktami ECTS i godzinowym nakładem pracy studenta, treściami zajęć, literaturą, warunkami zaliczenia i metodami dydaktycznymi. Przez ten kanał pracownicy dydaktyczni i administracyjni przekazują informacje, zarówno indywidualne, jak i zbiorcze.

System Obsługi Praktyk (SOP) (zapewnia komplementarną obsługę oraz źródło informacji dotyczące praktyk studenckich).

Archiwum Prac Dyplomowych skierowane jest do pracowników. Jest źródłem informacji o pracach **dyplomowych**, ich recenzjach, raportach antyplagiatowych, oraz narzędziem pracy wykorzystywanym w procesie dyplomowania (na etapie: oceny pracy, ustalania wskaźnika plagiatu, egzaminu dyplomowego).

[Zintegrowany Informatyczny System Zarządzania Uczelnią \(SAP\)](#) przez pracowników wykorzystywany jest do samoobsługi w sprawach kadrowo-płacowych i socjalnych.

System Obsługi Rekrutacji (SOR) skierowany jest do kandydatów, którzy tu uzyskują kompleksową wiedzę i obsługę planując oraz realizując proces rekrutacji na UMCS. Kandydaci mogą znaleźć informacje o terminarzu rekrutacji, zasadach kwalifikacji, przeliczaniu punktów, wymaganych dokumentach i miejscach ich składania oraz opisach kierunków i danych kontaktowych Biura Rekrutacji wraz z numerami telefonów dla informacji w języku ukraińskim i rosyjskim.

Wirtualny Kampus (WK) i **MS Teams (MS T)** - narzędzia te służą interesariuszom do kontaktu i kształcenia od wielu lat (Wirtualny Kampus od 2004 r.), natomiast w czasie trwania pandemii zaczęły stanowić ważną przestrzeń edukacji zdalnej. WK prowadzony jest przez Uniwersyteckie Centrum Zdanego Nauczania i Kursów Otwartych. Umożliwia on prowadzenie zajęć w trybie synchronicznym i asynchronicznym, komunikację nauczycieli akademickich ze studentami (np. forum, czat), organizowanie różnych form oceny studentów, a także prowadzenie wideokonferencji dzięki modułowi BigBlueButton.

Nauczyciele akademicy archiwizują prowadzone kursy m. in. wraz z prezentowanymi materiałami, logami uczestników i wytworami ich pracy, stanowiące potwierdzenie zrealizowanych efektów uczenia się. W czasie pandemii i zagrożenia epidemiologicznego, ale nie tylko, WK wykorzystywany jest do organizacji spotkań Kolegium Dziekańskiego, WZJK, Zespołu Programowego dla kierunku psychologia i innych związanych z jakością kształcenia oraz obsługą studiów.

MS Teams umożliwia sprawną organizację procesu kształcenia, planowanie harmonogramu spotkań, wielostronną komunikację w formie wideokonferencji, udostępnianie materiałów. Warto podkreślić, że zdecydowana większość kursów zdalnych na Wydziale prowadzona jest na Wirtualnym Kampusie. Aby ułatwić pracownikom i studentom korzystanie z tej platformy, na Wirtualnym Kampusie w zakładce „Szkolenia Ogólnouniwersyteckie” założony został [obszar kursu przygotowującego do korzystania z zajęć w formie zdalnej](#). Nadzór merytoryczny i techniczny nad platformami zdalnego nauczania sprawuje [Biuro ds. Kształcenia Zdalnego](#). Informacje o zakresie pracy Biura oraz dane kontaktowe podane są na stronie UMCS w zakładce „Jednostki i Pracownicy”. Bieżące komunikaty związane z kształceniem zdalnym publikowane są również na stronie Wydziału w zakładce „Organizacja Kształcenia Zdalnego na Wydziale”.

Informacje przekazywane interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym dostosowywane są do grupy odbiorców. Oznacza to, że np. informacje skierowane do obywateli innych państw niż Polska formułowane są w języku angielskim, ukraińskim (np. informacje rekrutacyjne, poradnik antydyskryminacyjny), a osoby z niepełnosprawnościami czerpią niezbędne informacje z dodatkowych [zakładek](#). W czasie pandemii [UMCS](#) i [Wydział](#) szczególnie zadbali o uaktualnianie informacji na temat kształcenia zdalnego oraz [pandemii](#). Poza tym do przekazywania w sposób ustny lub pisemny informacji, delegowane są odpowiednie jednostki administracyjne (np. [Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego](#), [Biuro ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych](#)).

Studenci i pracownicy na terenie Wydziału i całego UMCS mają dostęp do **darmowego Internetu**, jest to sieć Eduroam. Umożliwia to szybkie pozyskiwanie pożądaných informacji oraz poszerzanie wiedzy podczas zajęć dydaktycznych (np. dostęp do materiałów dydaktycznych z WK, biblioteki). Studenci mogą również pobrać aplikację [Mobilny USOS UMCS](#). Aplikacja ta jest dostępna również dla pracowników. Ponadto można pobrać aplikację [UMCS Guide](#) stworzoną do komunikacji ze studentami zagranicznymi.

Ważną rolę w publicznym dostępie do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach pełnią serwisy społecznościowe, takie jak **Facebook czy YouTube**. Na Wydziale bieżące informacje przekazywane są przez [Facebook](#) (ponad 3 tys. obserwujących). Są to m.in. informacje o konferencjach, działalności organizacji studenckich, projektach, wystawach i innych wydarzeniach oraz udostępniane są relacje z wydarzeń i spotkań. Na tej stronie można również znaleźć umieszczane na bieżąco główne informacje związane z procesem rekrutacji. Ponadto, w roku 2022 stworzona została [grupa na Facebooku związana z rekrutacją na studia na UMCS](#). Kandydaci na wszystkie kierunki mogą dołączyć do grupy, dzięki której mogą być na bieżąco z informacjami dotyczącymi procesu rekrutacji oraz poznać bliżej Uniwersytet oraz poszczególne Wydziały. Na Facebooku swoje grupy mają też studenci Wydziału ([grupa publiczna](#)) oraz studenci psychologii

poszczególnych roczników (grupy prywatne, dostęp tylko dla studentów danego rocznika).

Uniwersytet posiada swój oficjalny [kanał na YouTube](#), gdzie prowadzone są akcje promocyjne (prawie 1,5 tys. subskrybentów). WPiP również posiada swój [kanał na YouTube](#), gdzie umieszczone zostały filmiki promujące Wydział i poszczególne kierunki, w tym psychologię. Są to filmiki aktualne nagrane w nowym budynku Instytutu Psychologii UMCS.

Na [stronie rekrutacji](#) dla przedmiotu w zakładce „Multimedia” dostępne są te właśnie filmy z prezentacją Wydziału, organizacji studenckich oraz kierunku psychologia. Natomiast na stronie Wydziału w zakładce Rekrutacja 2022 znajdują się linki do video relacji z warsztatów na Drzwiach Otwartych i Webinarów.

Działania promocyjne UMCS prowadzi również na [Instagramie](#), gdzie ma swój oficjalny profil (prawie 13 tys. obserwujących) oraz [TikToku](#) (1,5 tys. polubień).

Strony oficjalne są administrowane przez pracowników UMCS (zwłaszcza tych delegowanych w tym celu przez Dziekana Wydziału) w konsultacji ze studentami i interesariuszami zewnętrznymi. Zatem na bieżąco są one uzupełniane zgodnie z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych oraz potrzebami organizacyjnymi i wydarzeniami, które mają miejsce na UMCS i Wydziale. Na bieżąco monitorowane jest pozycjonowanie stron i serwisów dotyczących kształcenia i obsługi studiów na Wydziale w serwisach społecznościowych i stronach internetowych.

Na Wydziale prowadzone są **oceny publicznego dostępu do informacji** z perspektywy studentów, m.in. ocena aktualności i kompletności informacji zamieszczanych na stronie Wydziału, efektywności korzystania z tej strony, możliwości komunikacji z prowadzącym czy dostępności sylabusów w systemie USOS. Raporty z ewaluacji publicznego dostępu do informacji są zamieszczane na stronie Wydziału, a zgłaszane przez studentów uwagi są brane pod uwagę przy doskonaleniu działań w tym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę:

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

W związku ze zmianami struktury organizacyjnej UMCS, zmianami Statutu i nowelizacją regulacji formalno-prawnych w UMCS, które nastąpiły po roku 2019, modyfikacji uległy między innymi uprawnienia zarządcze Dziekanów i Dyrektorów Instytutów. Badania naukowe zostały formalnie przesunięte do obszaru kompetencyjnego Dyrektorów Instytutów (kierują dyscyplinami), natomiast polityka kształcenia pozostała w gestii Dziekanów Wydziałów. Polityka jakości kształcenia prowadzona na Wydziale wpisuje się w Strategię Rozwoju UMCS oraz stanowi kontynuację założeń przyjętych w kolejnych okresach planowania. Sformalizowany system zapewnienia jakości kształcenia wprowadzony został na Wydziale w roku 2010. System zaktualizowano i rozbudowano w roku 2015. Obecne regulacje dotyczące polityki jakości kształcenia zgodnie ze strategią UMCS dostosowane są do warunków funkcjonowania uczelni wyższych obowiązujących po roku 2019. System jakości kształcenia na Wydziale jest cyklicznie aktualizowany i dostosowywany do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych. W ramach obowiązującej strategii określone są cele polityki jakości kształcenia na poziomie taktycznym i operacyjnym, które mają swoje odzwierciedlenie w obowiązujących w Ministerstwie Edukacji i Nauki, w UMCS i na [Wydziale](#) regulacjach oraz dokumentacji dedykowanej jakości kształcenia. Strategia rozwoju uczelni, a także polityka jakości kształcenia kaskadowana jest na poszczególne Wydziały oraz kierunki studiów.

Określenie standardów kształcenia, ich monitorowanie i stałe utrzymanie ich wysokiej jakości zapewnia **Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK)** w UMCS zgodnie z wytycznymi zawartymi w:

Uchwale Senatu Nr XXIV – 30.5/19 w sprawie [Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia](#),

Uchwale Senatu Nr XXIV – 30.6/19 w sprawie [wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i doskonalenia programów studiów](#)

Zarządzeniu Rektora Nr 62/19 w sprawie [szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie](#)

Zarządzeniu Rektora Nr 30/2020 w sprawie [prowadzenia badań jakości kształcenia](#) w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

WSZJK to komplementarny i przejrzysty zbiór świadomie zaplanowanych działań w zakresie poszczególnych obszarów procesu kształcenia, spójny z przyjętymi celami i strategią kształcenia. Jego zadaniem jest podejmowanie i koordynacja działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia na wszystkich kierunkach, formach i poziomach kształcenia; dążenie do osiągnięcia przez wszystkich

odbiorców oferty dydaktycznej możliwie najwyższych wyników kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, stosownych do określonych warunków społeczno-ekonomicznych, przy stałym wzmacnianiu potencjału naukowo-dydaktycznego UMCS. Doskonalenie jakości kształcenia na Wydziale przebiega cyklicznie. Planowane są działania służące zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia na podstawie analiz potrzeb rynku pracy, zmiany przepisów prawa, opinii interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Pozytywnie zaopiniowane, a następnie zatwierdzone regulaminy, wytyczne, plany wdrażane są i stale monitorowane w kontekście procesu kształcenia i obsługi studentów, a wyniki monitoringu są na bieżąco analizowane. Uzyskane wyniki pozwalają na przygotowanie kolejnych planów z wymaganymi zmianami, udoskonaleniami, a także wdrażanie działań naprawczych, jeśli jest to konieczne.

W efekcie postępowania zgodnie z wytycznymi WSZJK zwiększa się konkurencyjność i przejrzystość oferty edukacyjnej na Wydziale. Absolwenci posiadają kwalifikacje pożądane na rynku pracy dzięki nowoczesnemu programowi kształcenia, w którym łączona jest dydaktyka z badaniami naukowymi oraz praktyką zawodową. Stale doskonalona jest jakość kształcenia dzięki efektywnemu procesowi zarządzania, w którym ważne miejsce zajmują: diagnoza, ewaluacja i modyfikacja z udziałem interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych oraz szybka interwencja podejmowana w sytuacjach trudnych (np. zmiana przepisów prawa, pandemia, wojna na Ukrainie).

Osiąganie tych efektów możliwe jest dzięki ściślejszej, owocnej współpracy: Władz UMCS, Senatu UMCS, Dzielnicowych Kolegiów Dydaktycznych, Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, Biura ds. Analiz Jakości Kształcenia, Rady Szkół Doktorskich, Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia z podmiotami bezpośrednio związanymi z Wydziałem. Nową inicjatywą jest organizacja **Dnia Jakości Kształcenia UMCS**, która w 2022 roku odbyła się pod hasłem *Kompetencje nauczycieli a potrzeby studentów w czasach ciągłej zmiany*. Druga edycja Dnia Jakości Kształcenia pod hasłem: *Studia II stopnia – szanse i wyzwania* odbyła się 7 grudnia 2022 roku na naszym Wydziale.

Za nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów psychologia, zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów oraz dbałość o wysoką jakość kształcenia w różnych wymiarach odpowiada przede wszystkim Dziekan Wydziału oraz Prodziekan ds. Jakości Kształcenia. **Kolegium Dziekańskie** jest organem doradczym i opiniującym, wspierającym Dziekana w realizacji jego zadań. W jego skład wchodzi: Prodziekan ds. Jakości Kształcenia, Prodziekan ds. Studenckich, Dyrektor Instytutu Pedagogiki i Instytutu Psychologii, przedstawiciele Wydziałowego Samorządu Studentów (do roku 2022/23 również Samorządu Doktorantów). Dziekan Wydziału zaprasza również na Kolegium pracowników administracji i inne osoby, zgodnie z aktualnymi potrzebami. Skład taki umożliwia szybkie podejmowanie kluczowych decyzji, analizowanych z różnych perspektyw procesu jakości kształcenia. Na posiedzeniu Kolegium opiniowane są wszystkie ważne propozycje: innowacji, zmian, oceny i doskonalenia jakości kształcenia

na Wydziale (m.in. wprowadzane i modyfikowane regulaminy, zarządzenia, ogłoszenia Dziekana; zatwierdzanie nowych programów studiów i zmian w nich; nagrody i wyróżnienia dla studentów i pracowników, reagowanie w sytuacjach kryzysowych, zatwierdzanie tematów prac dyplomowych, ustalanie limitów rekrutacyjnych, powołania członków zespołów i komisji, ustalanie zasad procesu dyplomowania, ustalanie wykazu przedmiotów, których niezaliczenie uniemożliwia wpis warunkowy, ustalanie wykazu przedmiotów, na podstawie których wyliczana jest średnia ocen z przebiegu studiów itd.).

Na Wydziale aktywnie działają **komisje i zespoły oraz osoby pełniące funkcje wspierające Dziekana** w realizacji zadań związanych z jakością kształcenia: Prodziekan ds. Jakości Kształcenia, Prodziekan ds. Studenckich, kierownik administracji, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Zespół Programowy dla kierunku psychologia, kierownicy Katedr i Pracowni, Pełnomocnik ds. współpracy z otoczeniem zewnętrznym, koordynatorzy programu Erasmus+ i współpracy międzynarodowej, Wydziałowy Zespół ds. Dostępności dla Osób ze Szczególnymi Potrzebami, Wydziałowa Komisja Konkursowa „Złote Indeksy”, Wydziałowy Zespół ds. Syllabusów Przedmiotów, koordynatorzy przedmiotów, koordynator i opiekunowie praktyk zawodowych, opiekunowie roku, nauczyciele akademicy, studenci i interesariusze zewnętrzni.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia jest odpowiedzialny za rozwój i sprawne funkcjonowanie WSZJK. We współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi dba o politykę jakości kształcenia zgodnie z misją i Strategią UMCS oraz Strategią Rozwoju Wydziału. Między innymi: opiniuje programy studiów dla kierunków nowotworzonych oraz zmiany w programach dla kierunków istniejących; dokonuje analizy wyników ewaluacji jakości kształcenia, proponuje działania naprawcze na podstawie wyników monitorowania procesu kształcenia, potrzeb rynku pracy, studentów i zmian prawnych oraz społeczno-gospodarczych.

Zespół Programowy odpowiada przede wszystkim za jakość programów studiów, w tym m.in.: za opracowanie i modyfikację koncepcji kształcenia, opracowanie dokumentacji do nowopowstającego kierunku studiów oraz zmian w realizowanych programach studiów, monitoring programu studiów, analizę efektów uczenia się, opiniowanie zmian merytorycznych w sylabusach, wsparcie promocji kierunku studiów. W realizacji tych zadań uczestniczą członkowie zespołu, w skład którego wchodzi pracownicy Wydziału, przedstawiciele studentów danego kierunku oraz interesariusze zewnętrzni.

Przewodniczący Zespołu nadzoruje pracę Zespołu, a zwłaszcza zobowiązany jest do: reprezentowania Zespołu; opracowania koncepcji kształcenia na danym kierunku; organizowania spotkań Zespołu co najmniej raz w semestrze i wyznaczanie osób odpowiedzialnych za przygotowanie protokołu z ich przebiegu; przydzielania zadań członkom Zespołu oraz kontrolowania ich wykonania; zgłaszanie Dziekanowi i Prodziekanowi ds. Jakości Kształcenia propozycji zmian na danych kierunku studiów; inicjowania działań w Zespole dotyczących wprowadzania zmian w planach studiów;

organizowania otwartych zebrań dotyczących kierunku studiów; gromadzenia informacji niezbędnych Zespołowi do realizacji zadań, w tym opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na temat kierunku studiów; zarządzania procesem archiwizowania dokumentów potwierdzających efekty kierunkowe; przekazywania materiałów promocyjnych dla kierunku do zamieszczenia na stronie Wydziału i w Wiadomościach Uniwersyteckich; kierowania procesem przygotowania dokumentacji dotyczącej pracy Zespołu; gromadzenia dokumentacji dotyczącej pracy Zespołu; we współpracy z Prodziekanem ds. Jakości Kształcenia, do kierowania pracą Zespołu w procesie przygotowania raportu samooceny dla danego kierunku na potrzeby procesu akredytacji; wykonywania zadań Wydziałowej Komisji ds. potwierdzania efektów uczenia się.

Koordynatorzy przedmiotów odpowiadają za utrzymanie wysokiej jakości realizowanych przedmiotów, w tym m.in. za wprowadzenie sylabusu do USOS, przypisanie właściwych efektów uczenia się, zdefiniowanych dla przedmiotu jako całości oraz poszczególnych form zajęć, ustalenia metod i kryteriów oceniania odpowiednich do efektów uczenia się.

[Koordinator i opiekunowie praktyk](#) sprawują nadzór nad organizacją, przebiegiem, monitorowaniem i oceną praktyk realizowanych przez studentów na kierunku psychologia.

Nauczyciele akademicki, zgodnie z programem studiów, efektami uczenia się i opracowanym sylabusem, prowadzą zajęcia dydaktyczne zgodnie z wysokimi standardami jakości kształcenia, wykorzystując aktywizujące metody kształcenia, łącznie z tymi zdalnymi. Omawiają ze studentami sylabusy, w tym warunki zaliczenia przedmiotu, efekty uczenia się i treści kształcenia. Wchodzą w skład różnych zespołów i komisji, które służą zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia na kierunku psychologia.

Studenci aktywnie uczestniczą w procesie podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale. Mają dostęp do programów kształcenia, efektów uczenia się, sylabusów, wyników ankiet i raportów ewaluacyjnych, związanych z [jakością kształcenia](#). Proponują zmiany w programach studiów i organizacji procesu kształcenia. Dokonują oceny poziomu jakości procesu kształcenia. Ich przedstawiciele uczestniczą w Kolegium Dziekańskim, WZJK i Zespole Programowym dla kierunku psychologia. Studenci pozostają w stałym kontakcie z opiekunami roku, którzy ściśle współpracują z Prodziekanem ds. Studenckich, szybko reagującym na wszelkie ich uwagi i podejmującym działania zaradcze w razie potrzeby.

Interesariusze zewnętrzni wchodzą w skład WZJK, Zespołu Programowego oraz komisji konkursowej „Złote Indeksy Wydziału Pedagogiki i Psychologii”. Opiniują program studiów, zmiany w nim, efekty uczenia się i inne ważne dokumenty związane z jakością kształcenia. Uczestniczą w różnorodnych przedsięwzięciach dydaktycznych i naukowych (konkursach, konferencjach, projektach edukacyjnych itd.). Mają prawo do zgłaszania propozycji zmian w programach studiów, ich ewaluacji oraz inicjowania wydarzeń służących doskonaleniu jakości kształcenia.

Na Wydziale działa wiele innych [zespołów i komisji](#) powołanych w celu podnoszenia jakości kształcenia na kierunku psychologia.

Niezwykle cenne doświadczenia dydaktyczne uzyskują nauczyciele akademicy i studenci, dzięki uczestnictwu w projektach dydaktycznych realizowanych na Wydziale, co niewątpliwie wpływa na podniesienie jakości kształcenia (m.in. pracownicy nabywają nowe kompetencje do prowadzenia zajęć), m.in.: Uniwersalność + oraz Program Erasmus +, dzięki wymianie doświadczeń międzynarodowych. Udział pracowników w tych projektach uwzględnia podnoszenie innowacyjności procesu kształcenia na ocenianym kierunku.

Projektowanie, monitorowanie programu studiów i dokonywanie w nim zmian, stanowią zadania Zespołu Programowego, który analizuje program pod względem: przepisów prawnych, potrzeb rynku pracy, opinii studentów, nauczycieli akademickich, absolwentów i interesariuszy zewnętrznych, praktykodawców. W razie konieczności, w sytuacjach nieprzewidzianych (np. pandemia), programy analizowane są kilkakrotnie. Wymagane zmiany wprowadzane przez Zespół opiniowane są przez WZJK i Kolegium Dziekańskie, Wydziałowy Samorząd Studentów, interesariuszy zewnętrznych oraz zatwierdzone przez Dziekana Wydziału, opiniowane przez Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów i zatwierdzone przez Senat UMCS.

Analiza przepisów prawa, potrzeb rynku pracy, wyzwań współczesności oraz opinie wyrażane przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, skłoniły do wprowadzenia zmian w programie specjalności Psychologia wspomagania rozwoju i edukacji. Zmiana dotyczy możliwości uzyskania przez absolwenta tej specjalności kompetencji związanych z przygotowaniem pedagogicznym zgodnie ze [standardem Ministerstwa Edukacji i Nauki w zakresie kwalifikacji dla nauczyciela psychologa](#).

Ważnym elementem analizy programów studiów są [Losy absolwentów](#), wnioski z corocznych spotkań z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego, wnioski ze spotkań opiekunów roku ze studentami oraz Władz Wydziału z pracownikami, organizowanych min. dwukrotnie w roku akademickim, analizy wyników osiąganych przez studentów w sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej i podczas egzaminu dyplomowego.

Kolejnym istotnym elementem doskonalenia procesu kształcenia jest analiza wyników [Ankiety Ocen Zajęć Dydaktycznych](#) i innych badań prowadzonych przez Wydział i Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów. Studenci wypełniają po każdym semestrze Ankietę Ocen Zajęć Dydaktycznych w systemie USOS. Poza ocenami nauczycieli akademickich i prowadzonych przez nich zajęć (w skali od 1 do 6), możliwe jest zamieszczenie przez nich komentarzy w postaci wypowiedzi otwartych. [Zespół ds. Analiz Jakości Kształcenia](#) opracowuje uzyskane wyniki, upublicznia i przekazuje do wiadomości Dziekana Wydziału, który pogłębia uzyskane wyniki, przedstawia je na Kolegium Dziekańskim i na zebraniu z nauczycielami akademickimi (w formie uogólnionej z proponowanymi rekomendacjami zaproponowanymi m.in. przez WZJK). Szczegółowe wyniki ankiety przekazywane są w formie

elektronicznej poszczególnym nauczycielom akademickim. Osoby, które uzyskały niskie oceny od studentów bądź komentarze zasługujące na uwagę, zapraszane są przez Dziekana Wydziału, Prodzianów w celu ustalenia działań naprawczych (np. dodatkowe hospitacje zajęć, propozycja szkolenia czy warsztatów). Na uwagę zasługuje fakt, że corocznie Wydział Pedagogiki i Psychologii znajduje się w czołówce najlepiej ocenianych przez studentów Wydziałów i Jednostek.

W czasie pandemii, w ramach Ogólnouniwersyteckich Badań Jakości Kształcenia w UMCS przeprowadzono badania wśród studentów i nauczycieli akademickich. Dotyczyły one oceny realizacji kształcenia zdalnego oraz potrzeb szkoleniowych nauczycieli i doświadczanych trudności w realizacji zajęć. Uzyskane wyniki zostały wykorzystane w działaniach obejmujących m.in. uruchomienie dodatkowych szkoleń dla nauczycieli, które stanowiły pomoc w prowadzeniu zajęć i pracy ze studentami czy [opracowanie instrukcji dla studentów do zdalnych egzaminów dyplomowych](#) .

Monitorowanie jakości istniejących programów kształcenia odbywa się dzięki zasięgnięciu **opinii studentów także podczas regularnych spotkań z opiekunami lat** (co najmniej dwa razy do roku), za pośrednictwem przedstawicieli studentów uczestniczących w pracach Kolegium Dziekańskiego, Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Zespołu Programowego, opinii zgłaszanych podczas dyżurów bezpośrednio Dziekanowi lub Prodzianom.

Procedury związane z polityką jakości kształcenia są stale udoskonalane, a ich efektywność jest monitorowana zarówno na poziomie Wydziału (procedury i ich dostosowywanie do bieżących potrzeb), jaki i na poziomie UMCS przez regularne audyty oraz poprzez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń (nie dotyczy)	

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <p>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoka skuteczność Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. 2. Wysokiej klasy specjaliści-nauczyciele akademicy, m.in. w obszarze neuropsychologii, psychologii emocji i poznania oraz diagnozy psychologicznej. Wykorzystanie prowadzonych badań w procesie dydaktycznym, włączanie studentów w badania (wspólne publikacje z pracownikami). 3. Praktyczny charakter prowadzonych zajęć wynikający z łączenia pracy naukowej z praktyką psychologiczną, co zapewnia studentom dobre przygotowanie do wejścia na rynek pracy. 4. Wysokiej jakości opieka merytoryczna nad studentami, wykazującymi aktywność naukową (Działalność Laboratorium Badawczo-Dydaktycznego, Studenckie Koła Naukowe). 5. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wyrażające się wysoką aktywnością pracowników i studentów w ramach programu Erasmus + oraz bogatą ofertą zajęć w języku angielskim. 	<p>Słabe strony</p> <p>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wolniejszy od oczekiwanego rozwój naukowy młodych pracowników oraz awansów pracowników ze stopniem naukowym doktora habilitowanego. 2. Niewystarczająca skuteczność w pozyskiwaniu grantów naukowych i środków zewnętrznych na badania.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <p>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z otoczeniem społeczno – gospodarczym w tworzeniu i ewaluacji programu kształcenia na kierunku psychologia. 2. Poszerzanie współpracy z ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą oraz zintensyfikowanie mobilności pracowników i studentów. 	<p>Zagrożenia</p> <p>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duża rotacja kadry młodych pracowników naukowych ze względu na poziom uposażenia, co utrudnia organizację procesu kształcenia. 2. Niewystarczająca oferta możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na badania naukowe i tworzenie zespołów badawczych w zakresie nauk społecznych.

	3. Poszerzenie oferty dydaktycznej w języku angielskim dla studentów ocenianego kierunku (w tym zagranicznych).	
--	---	--

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

Lublin, dnia 27 lutego 2023 r.

UMCS
UNIWERSYTET MARIII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku¹²

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
jednolite studia magisterskie	I	109	129	-----	-----
	II	84	107	-----	-----
	III	98	91	-----	-----
	IV	86	77	32	0
	V	107	70	54	0
	VI	----	----	-----	-----
Razem:		484	474	86	0

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
jednolite studia magisterskie	2020	143	81	66	50
	2021	112	85	55	28
	2022	117	89	0	0
Razem:		372	255	121	78

¹² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)¹³

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów 300 pkt ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹⁴	2730 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	91 pkt ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	186 pkt ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6,5 pkt ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	135 pkt ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	7 pkt ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹⁵	175 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godz.
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2905/420 (w roku akademickim 2022/2023)
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	nie dotyczy

¹³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

¹⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć ZAJĘCIA OBLIGATORYJNE	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Biologiczne podstawy zachowania	WY CA	90	11,5
Wprowadzenie do psychologii	WY CA	30	5
Psychologia poznania	WY CA KW	90	11
Etyka zawodu psychologa	WY CA	30	4
Psychologia emocji i motywacji	WY CA	60	6
Historia myśli psychologicznej	WY CA	45	4,5
Metodologia badań psychologicznych	WY CA	60	6
Psychologia osobowości	WY CA KW	75	7
Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia	WY CA KW	120	12
Statystyka w psychologii	WY CA KW	75	7
Diagnoza psychologiczna – podstawy prawne i etyczne diagnozy psychologicznej i orzecznictwa	CA	15	2
Diagnoza psychologiczna – swobodne techniki diagnostyczne	KW	15	2
Psychologia różnic indywidualnych	WY CA KW	60	7
Psychometria	WY CA	45	4
Psychologia twórczości	WY	30	3
Diagnoza psychologiczna - badanie funkcji poznawczych	LB	30	3
Psychologia pracy	WY CA KW	50	5
Psychologia kliniczna	WY KW	50	5
Psychologia rodziny	WY CA	50	5
Psychologia społeczna	WY CA	50	5
Psychologia wspomagania rozwoju i edukacji	WY CA	50	5
Psychopatologia	WY CA	45	4
Diagnoza psychologiczna – techniki projekcyjne	LB	15	1,5

¹⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Diagnoza psychologiczna - ocena funkcji poznawczych w diagnozie klinicznej	LB	15	1,5
Psychologia wychowawcza	WY CA	30	3
Diagnoza psychologiczna – techniki niewerbalne	KW	15	1
Diagnoza psychologiczna – studium przypadku i portret psychologiczny	KW	20	2
Główne kierunki psychologii	WY	30	2
Diagnoza psychologiczna	WY	30	3
Psychologia międzykulturowa	WY CA	45	5
Proseminarium	KW	30	3
Seminarium magisterskie	SM	120	40
Razem:		1515	186
Nazwa zajęć/grupy zajęć ZAJĘCIA SPECJALNOŚCIOWE	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
SPECJALNOŚĆ PSYCHOLOGIA KLINICZNA I NEUROPSYCHOLOGIA			
Problemy kliniczne w różnych fazach życia	WY	30	2
Psychologia starzenia się z elementami psychogeriatry	WY	10	1,5
Neuropsychologia kliniczna z elementami neuropsychiatrii	WY KW	60	6
Psychologia kliniczna dziecka cz. I	KW	30	3
Ocena neuropsychologiczna dziecka	CA KW	30	3
Metody testowe w diagnozie neuropsychologicznej	CA KW	30	3
Psychologia zdrowia	WY	15	1
Psychologia uzależnień	CA	15	1
Psychologia kliniczna dziecka cz. II	KW	30	3
Psychoonkologia	CA LB	15	2
Metody ilościowej analizy danych klinicznych	LB	10	2
Razem:		275	27,5
SPECJALNOŚĆ PSYCHOLOGIA SPOŁECZNA			
Analiza zjawisk społecznych	WY	30	3
Psychologia podejmowania decyzji	WY CA	30	3
Psychologia wpływu społecznego	WY CA	30	3

Psychologia środowiskowa	WY KW	45	4,5
Planowanie i analiza wyników badań	LB	30	3
Psychologia perswazji i reklamy	WY KW	60	5
Badania marketingowe	LB	30	3
Percepcja społeczna	WY	30	3
Współczesne koncepcje psychologii społecznej	WY	30	3
Psychologia zachowań konsumenckich	WY	30	3,5
Psychologia marketingu politycznego	WY	30	3,5
Psychologia mediów	WY CA	30	4
Prezentacje publiczne	KW	30	4
Razem:		435	45,5
SPECJALNOŚĆ PSYCHOLOGIA WSPOMAGANIA ROZWOJU I EDUKACJI			
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży – perspektywa psychopedagogiczna	WY	30	2
Podstawy psychologii edukacyjnej i interwencji rozwojowej	WY	30	3
Podstawy psychiatrii i neurologii dziecięcej	WY	15	1
Rozwój i zaburzenia mowy i komunikacji u dzieci i młodzieży	KW	30	2
Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	CA	10	1
Diagnoza psychologiczna na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	CA LB	35	5
Diagnoza psychologiczna młodzieży w kontekście edukacji	KW	15	2
Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży w kontekście edukacji	WY	10	2
Specyficzne zaburzenie uczenia się – profilaktyka, diagnoza i terapia	WY KW	30	3
Zaburzenie rozwoju intelektualnego	CA	20	1,5
Zaburzenia ze spektrum autyzmu a edukacja	CA	15	1
Zaburzenia motoryczne i ADHD a edukacja	CA	15	1
Zaburzenia rozwoju emocjonalno - społecznego	CA	20	1,5
Razem:		275	26